

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25 —; za ino-
zemstvo Din 40 — neobvezno.
—
Oglaš po tarifu.
—
Uredništvo
Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tud
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 96
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 493
Podružnici: Maribor, Barvarova ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
—
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843. — Praha čisl. 78.180.
Wien, Nr. 105.343.

Ljubljana, 16. julija.

Dr. Žerjav je «Domojuba» poslal po-
pravke, da ni centralist, da ni nikoli
glasoval za centralizem in se zanj za-
vezal. Zlasti pa, da naša ustava ni
centralistična, ampak bodo imele obla-
sti več delokroga in bodo od vlade manj
odvisne, nego so bili prejšnji deželni
zbori.

Ta popravek je močno ujezil SLS in
skoro ne mine dan, da se ne bi klerikal-
no časopisje zgražalo nad njim. Je-
zuitom je opozoritev na istino silno ne-
prijetna in premišljajo, kako bi svojim
kimovcem stvar pojasnili. Z resnico se
spuščati v polemiko, je to pot celo ško-
fovemu listu težko, dasi ima šola Al-
fonza Ligvorijanskega za seboj in mno-
goletno lažljivo prakso SLS. Dokazati
resničnost dr. Žerjavovega popravka bi
namreč bilo prav lahko. Treba le citirati
govore in službene izjave SDS od osvobo-
bovanja naprej in prečitati ustavo.

L. 1920. se je vršil zbor demokratske
inteligence v Ljubljani, ki je postavila
program upravne dekoncentracije ob-
širnih oblastnih samouprav in upravne-
ga sodstva. Pred volitvami v ustavo-
tvorno skupščino je dr. Žerjav razvil
iste ideje v popolnoma jasni obliki na ve-
likem zboru JDS v Ljubljani. Tem ide-
jam je vsa stranka ostala verna v usta-
votvorni skupščini, kjer je mogla veči-
no njih oživitvoriti. Pa tudi pozneje v
vladi in izven nje se je borila za samo-
uprave in dekoncentracijo in sad njenih
idej je zakon o oblastni in srezki samo-
upravi. Ko so bili koncem leta 1922. po-
stavljani veliki župani, je JDS žal izpad-
la iz vlade in radičevcem ter klerikal-
cem je v zloglasnem Markovem proto-
kolu uspelo iz nedosednjih radikalov za
ceno podpore homogenega režima NRS
iztisniti odgovite oblastnih volitev. Le-
ta 1924. je opoziciji tek pred razpisom
oblastnih volitev uspelo vreči vlado PP.
a Davidovičeva vlada o njih ni hotela
ni čuti.

Taka je resnica in naši SLS okrog
nje ni možno priti drugače nego z za-
ničljivo opazko «spokorniki», češ, šele
sedaj l. 1926. so samostojni demokrati
prišli na načela, ki jih zastopa SLS že
davno. Klerikalci pravijo, da je SDS le-
ta 1919. in 1920. postavila decentrali-
stičen program, ga spravila v ustavo in
se za njegovo oživitvorjenje borila ves
čas samo zato, da more sedaj l. 1926.
pošiljati popravke škofskim listom!

Mnogoletna laž SLS o centralizmu
demokratov je sedaj na smrtni postelji
in «Slovincu» se toži po njej.

Čas pa bo, da SLS začne resno pri-
pravljati svojo spokornitve. Javna taj-
nost je namreč, da bi večina njenih pri-
stašev rajše danes, nego jutri odvržla
avtonomistični program, ki je delegacija
SLS potlačil v politično brezpomemb-
nost in ki je kriv, da za interese Slove-
nije ni dovolj poudarka v vladi. Tu je
historična krivda dr. Korošca in B.
Remca, ki sta z avtonomistično zablodo
in opetovano celo s federalizmom gos-
podarsko ladjico Slovenije spravila na
pesek. Seveda je tu bila zadaj občina
rimska politika, ki je želela slabotno in
razkosano Jugoslavijo, a odgovornost
rimske eksponentke SLS in njenih vodij
zategadel ni nič manjša.

Čas bi torej bil, da SLS prosi v Va-
tikanu za dovoljenje ter predlaga, da se
politika papeške stolice napram naši
državi izpremei in prvi, ki bo potem iz-
ginil v žalostno preteklost, bo avtono-
mizem SLS.

Pred pomirjenjem v Grčiji?

Ponovna volitev predsednika republike.

Atene, 16. julija. sd. Bivši ministrski pred-
sednik Mihalokopoulos, Kafandaris in Pa-
panastasioz kakor tudi general Metaxas so
se sporazumeli, da bodo v imenu stranke
sprejeli ponudbo generala Pangalosa, naj
se volitve za predsednika republike vršijo
še enkrat. Kot pogoj pa so stavili zahtevo,
da general Pangalos takoj zapusti predsed-
stveno palačo in vrne vsa pooblastila kot
predsednik Konduriotisu.

Predsednik Pangalos je izjavil sodrujni-
ku lista «Elefteron», da je pripravljen od-
straniti nasprotnim strankam poslednji po-
vod za preprečenje povratka k normalnemu
političnemu življenju. Privolil je namreč,
da se ponovi volitev predsednika republike.
Minister za notranje stvari lahko postane
Kafandaris ali Mihalokopoulos. Volitev naj
bi bila pred volitvami v zbornico in senat.
Ako pa bi stranke nadaljevale svojo ob-
strukijsko taktiko, bo predsednik razmis-
ljal o korakih proti vsem onim, ki ovirajo
povratek političnega pomirjenja na Gr-
škem.

Francosko-ruska pogajanja prekinjena

Pariz, 6. julija. s. Ministrski predsednik
Briand je imel včeraj daljši razgovor z ru-
skim poslanikom Rakovskim. Francosko-
ruska pogajanja so se prekinila. Kakor piše
«Petit Parisien», je izjavila francoska vlada,
da ruske ponudbe glede odločitve imetni-
kov ruskih pravnih listin in določitve obrest
ne mere niso zadovoljive. Poslanik Rakov-
ski namerava vsled tega potovati v Moskvo.
Upajo, da se bodo pogajanja jeseni zopet
obnovila.

Kaotično stanje v koaliciji RR

Najnovejša radičevska zahteva. — Nikdo je ne vzame resno. —
Posledice ustanovitve Nikičevega kluba. — Sporočila od Paši-
ča, ki prihodnje dni odpotuje v Monte Carlo.

Beograd, 16. julija. p. Brez pretirava-
nja se lahko reče, da je kaos v odnosih
med vladnima skupinama prišel do
kulminacijske točke, ter da to, kar se
sedaj dogaja, vodi politiko sporazuma
do definitivnega kraha. Uradna poročila
o solidnosti in homogenosti vladnih skupin
postajajo komična že za vsakega
političnega lajka. Namesto dveh skupin,
ki sta imeli vlado v rokah, imamo
sedaj tri skupine. Paradokso je, toda
verjetno, da bo navzlic vsem nemož-
nostim, tako stanje ostalo do jeseni. Dasi
je Pavle Radič danes dopoldne in po-
poldne dvakrat posetil Uzunoviča, ni iz-
gleda, da bi se Stjepan Radič tudi tokrat
pomiril z ustvarjeno situacijo. Z žalostjo
se podčrtava v vseh političnih krogih
to medsebojno intrigriranje in izigrava-
nje radikalov in radičevcev v momentu
katastrofalne poplave in splošne gos-
podarske krize, ki je dovela državo
v izredno težko situacijo. Vlada je brigo
za poplavljenca prepustila društvu Rde-
čega križa, mesto, da bi sama dala naj-
obsejnejšo pomoč. Kot prva briga vlada
je bila, da je manjšala draginske dokla-
de državnim uradnikom, kar je izzvalo
ogorčene proteste in nezadovoljstvo
pri vseh državnih uradnikih. Tekom
današnjega dne je v finančnem minist-
stvu poslovala komisija, ki proučuje to
vprašanje. Finančni minister dr. Perić
je v tem pogledu izjavil novinarjem: O
tem vprašanju se je delalo ves dan
Zmanjšale se bodo doklade vsem drž.
nameščencem, poslancem in ministrom.
Ni še določeno, koliko odst. naj to zni-
žanje znaša, naravno pa je, da bo zmanj-
šanje pri višjih uradnikih večje, pri niž-
jih pa manjše. On upa, da bo načrt do
jutri gotov, in da ga bo jutri dopoldne
predložil ministrskemu svetu. Tudi še
ni določeno, koliko časa bo trajalo to
zmanjšanje doklad, naglašja pa, da bo
to samo začasno.

Minister prosvete M. Trifunović je
odpotoval na Bled, da poroča kralju o
politični situaciji.

O današnjih konferencah gg. Radiča
in Uzunoviča se trdi, da je P. Radič med
drugim sporočil min. predsedniku za-

htevo HSS, naj vstopi v vlado tudi za-
stopnik skupine Ljube Jovanoviča, ki
stoji napram radikalom v istih odnošaj-
jih kakor klub dr. Nikiča napram radi-
čevcem. Te zahteve pa ne smatra nihče
za resno.

Beograd, 16. julija p. Današnja «Pol-
itika» beleži, da vodi ustanovitev Niki-
čevega kluba in vse, kar se je zadnje
dni godilo v radikalno-radičevski koa-
liciji, naravnost k razpadu te koalicije.
Da že sedaj ni došlo do razkola, je po
mnenju političnih krogov vzrok želja
radikalov, izvesti občinske volitve v mi-
ru, kakor tudi dejstvo, da radičevci še
niso popolnoma pripravljeni za vstop v
opozicijo. Radičevci pa se za prestop v
opozicijo najresneje pripravljajo. Tako
so včeraj v poučenih krogih trdili, da
so radičevci sporočili zastopnikom ožje
opozicije, da žele stopiti z njimi v stik.
Po drugi verziji so radičevci celo izjav-
lili, da so pripravljeno določiti posebne-
ga oficijelnega delegata, ki naj bi stopil
v stik z zastopniki ožje opozicije.
Nadalje se je trdilo, da so zastopniki
ožje opozicije odločno odklonili ponud-
bo stopiti v zvezo z radičevci. Te ver-
zije doslej še niso potrjene, dobro po-
učeni krogi pa priznavajo, da so radi-
čevci res sporočili opoziciji željo stopiti
z njim v stik, da pa opozicija tega po-
ziva ni sprejela.

Beograd, 16. julija p. Danes je dospel
v Beograd, iz Karlovih Varov bivši prometni
minister dr. Kolić znani pašičevce. Dr.
Kolić je danes dopoldne podal novi-
narjem izjavo, da je našel v Karlovih Varih
Pašiča pri popolnem okrevanju. Pašič sta-
ne v Karlovih Varih le še kratko časa in bo
potem odpotoval v Monte Carlo, kjer bo
ostal 15 dni. V Beograd se povrne sredi
avgusta. Dr. Kolić trdi, da je Pašič zelo
dobro informiran tudi o najmanjših podro-
bnostih glede vseh strankarskih skupin
in politikov. Pašič ves dan sprejema goste in
poročila in se zlasti zanima za poplave ter
za kraljevo zdravje, ker je slbil, da je
vladar bolan (?). O svojih razgovorih s Pa-
šičem je dr. Kolić poročal Uzunoviču, ter se
sodi, da je pri tej priliki prinesel Uzunoviču
osebna sporočila Pašičeva.

Znatno povišanje zemljiškega davka

Mesto izenačenja davkov, sklepajo radikali in radičevci o njih-
ovem povišanju ter nalaga kmetu nova bremena.

Beograd, 16. julija p. Na včerajšnji seji
davčnega odbora je vlada predložila že 3.
stilizacijo čl. 21., ki govori o določevanju
katastrskega čistega dohodka kot podlage
za zemljiški davek. Po tej stilizaciji naj bi
se sedanji katastrski dohodek povečeval
najmanj 8. a največ 20 krat in sicer po skle-
pu posebne uradniške komisije. Proti temu
predlogu je nastopila opozicija z vsjo ene-
rgijo, pridružil pa se ji je tudi radikal Mile-
tić. Sklepanje je bilo odloženo za danes.

O posledicah novega vladnega predloga se
je izjavil posl. Demetrović (SDS): Vladni
predlog pomenja novo hudo obremenitev za
kmeta. Dosedanji čist katastrski dohodek
se bo po tem predlogu pomnožil s količni-
kom, ki variira od 8 do 20. To bo izvršila
posebna komisija, ne da bi bila prizadetim
dana možnost pritožbe. V praksi bo izgle-
dalo to na naslednji način: Kdor je imel
doslej čistega katastrskega dohodka 100 di-
narjev, je plačal 228 Din zemljiškega davka.
Po novem zakonskem načrtu se bo na
podlagi omenjenega množenja povisal zem-
ljiški davek na 400 Din, k čemer je treba
prišteti tudi sorazmerno povečani invalidski
in komorni davek. Tako se more reči, da
pomenja vladni zakonski načrt dvakrat več-
ji zemljiški davek. Namesto izenačenja davka
dobivamo torej povečanje davka.

Dopoldne so se danes vršila posvetovanja
med poslanci vladne večine, ki so očitno
poparjeni. Radikali se tolažijo s tem, da ta
načrt itak ne bo nikdar postal zakon! Min.
predsednik Uzunović je konferiral s finanč-
nim ministrom, ki pa je vztrajal pri svojem
predlogu.

Na popoldanski seji odbora za izenačenje
neposrednih davkov je finančni minister
vztrajal pri včerajšnji stilizaciji, katero je
vladna večina izglasovala navzlic največjim
protestom opozicije. V novi stilizaciji pravi
čl. 21.: Katastrski čist dohodek v krajih,
kjer kataster že obstoji, se bo določal po
skupinah ocenjevalnih srezov. V tipičnih
«vzornih» srezih, v katerih ko zastopane vse
kulture in vrste doležnih skupin, se bo de-
narna vrednost pridelkov določila po cenah
pojedelskih pridelkov v času od 1. julija
1925 do 30. junija 1926. Za vsak vzorni srez
se bo izračunalo razmerje med sedanjo in
novo določitvijo čistega dohodka. Srednja
vrednost dobljenih razmerij je koeficient,
s katerim se pomnoži sedanji čist dohodek
vseh srezov doležne skupine. Koeficient ne
more biti manjši od 8 in ne višji od 20. Do-
ločeni koeficient se bo v vsaki občini predpi-
sal na občinski način. Od dneva objave se
glede višine količnika morelo v 15 dneh
priljaviti pritožbe komisiji za določanje do-
hodkov od zemljarine.

V krajih, v katerih ni katastra, se bo do-
ločil čist dohodek za vsako vrsto začasno

in sorazmerno s katastrskimi čistimi dohod-
ki zemljišč iste kakovosti ostalih kraljev. V
to svrhu bodo strokovni organi gospodar-
skega opisali vsak srez ter v prisotnosti za-
stopnikov sreskih odborov in dveh izvolje-
nih zastopnikov doležne občine izdelali in
popisali vse tipe plodnosti za vsako kultu-
ro. Na temelju vseh tipov se bodo določila
na vsako občino občinska vzorna zemljišča,
ki odgovarjajo tamkajšnjim sreskim tipom.
Proti popisu in klasifikaciji je dopustna pri-
tožba na sresko komisijo v roku 15 dni po
izvršitvi popisa. Odločitev sreske komisije
je izvršna. Občinsko komisijo tvorijo 4
člani: predsednika imenuje finančni mini-
ster, tri člani in namestnike pa voli občins-
ki odbor. Sreska komisija ima tri člane:
šef sreske finančne uprave je predsednik,
člana pa sta zastopnik sreskega odbora in
oni državni strokovnjak, ki je izvršil gos-
podarski popis za dotični srez.

Vladna večina je izglasovala to stilizacijo,
nakar se je začela debata o čl. 22. Proti tem
členu so govorili vsi člani opozicije. Za-
nimiv je bil govor dr. Svetislava Popovića,
ki je izjavil, da se v čl. 22. razveljavljajo
določbe člena 21. Opozicija je protestirala,
da se ni sprejel predlog glede pravice pri-
tožbe na Državni svet, glede sestave komi-
sije in njene pri-tojnosti, tako, da je ta
komisija telo, ki brez pravice pritožbe skle-
pa o zemljarini. Čl. 22. je bil sprejet z na-
stopnimi izpremembami: mesto 1. oddelek,
ki se črta, se sprejme: Dela, omenjena v
čl. 22., pripadajo komisiji za določitev do-
hodkov zemljarine. Ta komisija sklepa o
vseh pritožbah, predvidenih v čl. 21. Proti
sklepom komisije ni pritožbe. S tem je bila
današnja razprava končana, prihodnja seja
pa se bo vršila jutri.

Pogajanja za meščansko večino na Češkoslovaškem

Praga, 16. julija. s. Kakor poroča social-
no-demokratsko časopisje, se vršijo v Brnu
med češkimi in nemškimi agrarci pogajanja
za vstop Nemcev v vlado. Nemci so sta-
vili mnogo pogojev, katerim bi se dalo de-
loma ugoditi. Posebno gre za to, da bi bi-
le zopet otvorene zaprte nemške šole na
podlagi šolskega razmerja v letu 1920. Gla-
silo čeških narodnih demokratov je zavzelo
stališče glede udeležbe Nemcev v vladi in
izjavljalo, da ne bi ugovarjalo njihovemu so-
delovanju.

Škof Keppler umrl

Stuttgart, 16. julija. (brž.) Danes je zado-
la kap rottenburške škofa Kepplerja, po-
glavarja württemberskih katolicanzov. Škof
je bil takoj mrtev. Škof Keppler je bil znan
verski pisatelj.

Ostra intervencija naše vlade proti Bolgariji

Radi dokazanega podpiranja komitaških tolpa na našem ozemlju.
Apel na Društvo narodov.

Beograd, 16. julija. r. Z ozirom na
najnovejšo vpade bolgarskih komitašev
na naše ozemlje se bodo napram bol-
garski vladi podvzeli strogi koraki v
obliki intervencije pri Društvu narodov.
Dosedanja praksa zadovoljevanja z ob-
ljubami bolgarske vlade se bo opustila
ter se bo zahtevalo definitivno uničenje
bolgarskih zločinskih organizacij pod
kontrolno Društva narodov.

Beograd, 16. julija. p. «Politika» piše,
da so vznemirljive vesti iz Južne Srbije
in z bolgarske meje o novi akciji makedonskega komiteja in o odkritju komit-
ske zarote v Bitolju prisilile končno tu-
di naše merodajne kroge, da so se pri-
čeli resno baviti s problemom varnosti
v naših južnih krajih in ugleda države.
Uvideli so, da je politika pomirljivosti
napram Sofiji doživela polom in da se
državni interesi čimdalje bolj kompro-
mitirajo tako napram Evropi, kakor na-
pram Bolgarski sami, ako bo vlada
vztrajala v dosedanji obzirnosti. Naši
merodajni krogi so došli do prepriča-
nja, da vodi vladne kroge v Bolgarski
samo ena misel, ustvaritev čim večje-
ga nereda na Balkanu, v katerem naj
bi dosegli zase koristi. O tem ni dva-
ma. Dveletni kredit zaupanja napram
bolgarski vladi je izčrpan in ga naša
vlada ne namerava več obnoviti.

Razgovori z nekaterimi ministri so
vzbudili vtis, da se morajo v Sofiji raz-
biti vse iluzije o tem, da se bo še na-
dalje trpelo, da bi bolgarski banditi, od-
krito podpirani od bolgarske vlade, po-
vzročali nered na našem ozemlju ter
rušili ugled naše države pri nas kakor
tudi v inozemstvu. Po izjavi uglednega
vladnega politika se morajo enkrat za
vselej razčistiti odnošaji med Bolgarsko
in našo državo. Ako bomo dovolili, da
se nadaljujejo sedanji komitaški vpadi
in atentatorske zarote, potem se more
utrdati v Sofiji in v Evropi mnenje, da
smo nesposobni braniti svojo državo in
da ne zaslužimo, da jo imamo. Spoznalo

se je, da običajni diplomatski koraki v
Sofiji ne vodijo do nobenega cilja. Prav
tako tudi najlepše obljube bolgarske
vlade niso preprečile komitaških vpa-
dov. Zagotavljanja bolgarske vlade, da
bo akcija makedonskega komiteja sama
po sebi prenehala, ako se ji ne bo pri-
pisovala važnost in ako se bo pokazalo
nekoliko potrpljenja, so se izkazala kot
popolnoma neiskrena. Naše oblasti raz-
polagajo z dokumenti, ki pričajo, da
ravno bolgarska vlada najbolj aktivno
podpira komitске organizacije. Bolgar-
ske oblasti jim dajejo na razpolago
orožje in denar, jih aktivno podpirajo in
tudi pošiljajo preko naše meje. O vsem
tem so zbrani podatki in vlada je pri-
pravljena odkrito se razgovarjati s so-
fijskimi vladodržci in njihovimi protek-
torji v Evropi. Zagotavljajo, da bo se-
danji korak naše vlade v Sofiji zadnji
te vrste in da bo istočasno o vsem ob-
veščeno tudi Društvo narodov. Zahte-
valo se bo mednarodno jamstvo za raz-
bitje zločinskih organizacij v Bolgarski,
ker je bolgarska vlada izjavila, da sama
ne more razpustiti makedonskega
komiteja. Ako bi Društvo narodov ne
moglo razpustiti makedonskega komite-
ja in osnovati v Bolgarski potrebno
kontrolno, ki bi pazila, da se ponovno
ne formirajo komitске tolpe, se bo na-
šel drug način, s katerim se bo to do-
seglo.

Beograd, 16. julija. r. Iz Stipa poro-
čajo, da je radi ponovnega prehoda bol-
garskih komitških trojk na naše ozem-
lje v kratovsko-maleškem, ovcje-poli-
skem in skopljanskem okraju obkolil
eden naših zasledovalnih oddelkov bol-
garske atentatorske trojke v Gradman-
ski šumi. Ker se ta šuma razprostira v
obsegu 20 kvadratnih kilometrov, komi-
taše še niso mogli izslediti in prijeti.
Bržkone bodo skušali pobegniti iz za-
sedle, kakor so že pre nekateri pobeg-
nili na Bolgarsko, drugi pa se umaknili
v Osogovske planine.

Škoda povzročena po poplavih — 2 milijardi

Še vedno katastrofalna situacija v Vojvodini in nove vremenske
nezgode na jugu države.

Beograd, 16. julija p. Škoda v celi državi
radi poplave še ni uradno določena, ceni
se pa da ni manjša, kakor dve milijardi
dinarjev. Predsednik vlade Uzunović je
danes izjavil, da nima nobenih dobri vesti
o stanju poplave. Položaj pri Apatinu je
slab, ravnatoko pri Novem Sadu. Uzunović
še ne ve za točno številko škode, smatra
pa da je ogromna. Po večernih poročilih
voda še vedno narasča in sicer Dunav in
Sava. Danes je voda porušila nasip pri
Josimpuru pri Novem Sadu. Poplavljenih
je vnovič 2000 oralov najboljšje zemlje.

Stanje nasipov pri Matišu, kjer se nahaja
je rezervoarji beogradskega vodovoda, je
zelo ogroženo, posebno pri Belih Vodah,
kjer so opazili ogromne razpokline. Tudi
pri Čukarici grozi voda, vsled česar je beo-
grajski vodovod v nevarnosti. Vlada je
dobila poročilo, da je Dunav pri Apatinu
na dveh krajih podri nasipe. Škoda je
ogromna, delajo pa se vsi mogoči napori,
da se voda zadrži. Nasipi so na vseh
frontah popustili, tako da je položaj pri
Apatinu popolnoma brezupen. Vendar pa so
popolnomska poročila nekoliko bolj opti-
mistična. Dunav je pri Pasavi upadel, pri
Apatinu pa je narasel za 3 cm, pri Novem
Sadu za 2 cm, pri Zemunu za 5 cm, pri
Dunaju znaša narastek vode 80 cm, pri Bra-
tislavi 26 cm, Komornu 7 cm, pri Belem
Manastiru pa je voda padla za 18 cm. Tudi
Sava pada v gornjem toku, narasla pa je

pri Sisku. Vodovje Tise pada. Tudi bosan-
ske reke upadajo razen Drine.

Madžarska vlada je danes odgovorila na
poviz naše vlade, da bi se nujno utrčili na-
piši na madžarskem ozemlju severno dr-
žavnega posestva Belja: Z madžarske
strani pa so bili odposlani inženjerji
in delavci. — Naša vlada je v zame-
no prevzela dela na levi obali Dunava, s
katerimi se je zavarovalo 4000 oralov na-
gega ozemlja, madžarskega pa 60.000 ora-
lov. Jutri odpotujejo v poplavljen kraj
zopet ministri Puceli, Vasa Jovanović, Du-
šan Trifunović ter predsednik Narodne skup-
ščine Marko Trifković. Pred njihovim od-
hodom bo imel ministrski svet sejo, na
kateri bodo razpravljali o pomoči za po-
plavljenice v Bački in Baranji. Novi Sad je
v veliki nevarnosti.

Beograd, 16. julija p. Tekom današnjega
dne so bili prolomi oblakov v računskem in
bukovskem okraju. Polja so uničena, mo-
stovi porušeni, poginilo je več ljudi. V Ma-
čvi je pri Drinovcu voda podrla nasipe in
poplavila 1800 oralov zemlje. Velika opas-
nost preti vsej Mačvi. Prolom oblakov je
bil včeraj in danes tudi v Lazarevcih, v
Travniku, v Užicah, v Crni gori. Škoda je
ogromna. Na progi Subotica-Vinkovci je
ustavljen ves železniški promet, vozijo pa
vlakci, ki dovažajo zemlje za nasipe. Vojni
minister je dal na razpolago nove čete vo-
jaštva.

Konferenca narodnih manjšin

Bern, 16. julija. s. Pripravljalni odbor za
drugi kongres narodnih manjšin je sklenil,
da se bo vršila med 25. in 27. avgustom
v Zenevi kratka konferenca, na kateri se
bo razpravljalo o sledečih točkah: 1. sred-
stva za zagotovanje kulturnega razvoja manj-
šin; 2. jezikovno vprašanje; 3. sredstva za
dosego gospodarske in politične enakoprav-
nosti manjšin in 4. ureditev sporov med
vladami in narodnostnimi skupinami.

Dolarska banka v Varšavi

Varšava, 16. julija. d. Poljska banka je
sklenila ustanoviti v Varšavi dolgarsko ban-
ko, ki bo po pravilih neodvisno delovala z
državno banko in z njenim aparatom. Na-
stanjena bo tudi v njenem poslopuju. Ta
banka naj bi se ustanovila po ustroju zlate
diskontne banke pri Nemški državni banki
Njena glavna se bo glasila na dolarje
Tudi vsi računi se bodo glasili v ameriški
valuti. Vlada bo odobрила ustanovitev te
banke in odredila potrebne olajšave v tu-
zemskem prometu s tujimi valutami. To se
bo zgodilo, čim sprejme sejm pooblastilni
zakon, s katerim se sedaj bavi.

Belgijski frank

Bruselj, 16. julija. (brž.) Skupina holand-
skih bank je ponudila vladi 5 milijonov ho-
landskih goldinarjev za stabilizacijo belgijs-
ke valute.

Skupen nastop baltskih držav

Riga, 16. julija. d. V Revalu so se sestali
ministri Letiške, Litvanske in Finske. Ta
sestane je velikega pomena za nadaljni
razvoj zunanje politike baltskih držav. Naj-
več so razpravljali o pogajanjih z Rusijo
glede garancijskega pakta. Sklenili so, da
pošljejo vse tri države Rusiji enako se gla-
seč odgovor na njene predloge. Baje se na-
merava tudi Poljska pridružiti skupnemu
odgovoru baltskih držav. Značilno je, da
na tem sestanku ni bila zastopana Estonska.
Estonski poslanik v Moskvi je v pro-
stetki proti zadržanju svoje vlade odstopil.

Panazijska konferenca

London, 16. julija. d. V Nagasakiju se
bo 1. avgusta otvorila panazijska konferen-
ca, ki se je bodo udeležili delegati Kitaj-
ske, Japonske, Filipinov, Perzije, Siam in
Turčije. Kitajska pošlje na konferenco 30
delegatov, ki bodo zastopali poedine pro-
vincije. Konferenca sicer ne bo oficijelna,
upajo pa, na podporo raznih vlad, da se
ustanovi panazijska zveza z geslom: «Azija
Azijcem!»

59 bank propadlo

Newyork, 16. julija. (brž.) Radi velikih
špekulacij s posestvi v Floridi je propadlo
59 manjših bančnih podjetij.

Mučen incident z Nemčijo

Neosnovan napad berlinskega lista na kralja Aleksandra. — Intervencija poslanika Smodlake. — Nemška vlada odlaša s satistiakcijo.

Beograd, 16. julija. d. V Berlinu izhaja revija «Die Kriegsschuldfrage», ki ima prelevem nalogo, da ovirne z razpravami ugotovile verzajske mirovne pogodbe in splošno mnenje vsega sveta, da je svetovno vojno zakrivila Nemčija. V svoji juljski številki je ta list, ki je navidez sicer neodvisen, v resnici pa financiran od nemške vlade, nersramno napadel našega kralja Aleksandra, kateremu očita, da je bil poučen o pripravah za vidovdanski atentat v Sarajevu, ki ga ga je izrecno odobrila. Članek je opremljen z neotesanimi osebnimi napadi na kralja Aleksandra in so ga po «Kriegsschuldfrage» ponatisnili tudi nekateri listi.

Radi neulemeljenih, prosto izmišljenih ininucij in radi svojega tona je vzbudil članek v Beogradu splošno ogorčenje. Po nalogu naše vlade je radi njega protestiral naš berlinski poslanik dr. Smodlaka v nemškem zunanjem uradu, kjer pa so mu odgovorili, da nemški zakoni ne dajejo možnosti kazenskega postopanja proti piscu ali uredniku.

Tudi tukajšnji nemški poslanik dr. Olshausen se je v tej zadevi zglasil te dni ponovno v našem zunanjem uradu. Razširjene so bile vesti, da se je pri dr. Ninčiču opravil radi napadov v «Kriegsschuldfrage». Dr. Ninčič

ga je opozoril, da štiti naš tiskovni zakon tudi poglavarje tujih držav, in je zahteval, da najdejo tudi v Berlinu možnost, da se kaznujejo krivci in dobi tako Jugoslavija zadostneje za nevalificirano blatenje kralja Aleksandra. Poslanik Olshausen je obljubil, da bo v tem smislu poročal svoji vladi. Zato se je splošno smatralo, da bo zadeva vsak hip likvidirana.

Danes pa se doznava, da temu ni tako. Nemški poslanik je namreč izjavil novinarjem, da je bil sicer res dvakrat pri dr. Ninčiču, da pa se v tej zadevi ni opravičil, ker nima še nikakih navodil svoje vlade, ampak se je ž njim samo razgovarjal o načinu, kako bi bilo mogoče afero likvidirati. O kakih opravičitvi zato sedaj še ne more biti govora.

Incident vzbuja tudi v širši javnosti mučno pozornost in daje povoda za razne razburljive vesti, ker zunanje ministrstvo zopet enkrat noče dati nikakih informacij in pobjasniti.

Zagreb, 16. julija. n. Nocojšnji «Obzor» je bil zaplajen, ker je priobčil članek iz berlinske revije «Kriegsschuldfrage», v katerem se neosnovano napada kralj Aleksander.

Centralizacija nabav prometnega ministrstva

Pomen demantija ukinitve železniških direktij. — Udarec trgovini v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in v Subotici.

Odskar je zavladal režim RR, se je preobrnilo vse narobe, kar se opaža zlasti v odredbah posameznih ministrstev, ki imajo opraviti z raznimi narodno-gospodarskimi panogami, zlasti pa z nabavami za posamezne državne urade.

Hud udarec pomenja za naše gospodarske kroge odredba prometnega ministrstva, s katero se centralizirajo vse nabave za potrebe tega ministrstva, oziroma posameznih direktij v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Subotici. Po tej odredbi je železniškim direktijam odvzeta pravica nabav za lastne potrebe, ki so jih doslej izvrševale potom svojih ekonomskih oddelkov na podlagi oferatalnih licitacij po predpisih zakona o državnem računovodstvu. Od početka tekočega proračunskega leta, t. j. od 1. aprila dalje se morajo vse dobave izvršiti potom ekonomskega oddelka generalne direktije v Beogradu.

Ni znano, kakšni nagibi so vodili prometno ministrstvo, da je izločilo od državnih dobav posamezna naša gospodarska središča ter vse centraliziralo v Beogradu. Trdi se, da hoče prometno ministrstvo z dobavami večjih količin železniškega gradiva doseči nižje cene. To pa nikakor ne odgovarja dejanskemu stanju stvari, ker je znano, da je generalna direktija že večkrat nabavila večje množine raznega blaga n. pr. olja in mazila za znatno višje cene, kakor pa bi jih mogla tudi pri manjših dobavah doseči drugod. Zato ni izključeno, da imajo pri tej centralizaciji svoje prste vmes razni »državni« liferanti, ki imajo v tem že veliko prakso in kar je najglavnejše, dobre zveze. Ti liferanti v zadnjem času pri posameznih železniških direktijah vsled svojih visokih cen niso uspeli, pa so zaradi tega ukrenili potrebne korake, da se vse dobave centralizirajo v Beogradu, kjer so oni doma.

S centralizacijo železniških dobav v Beogradu se favorizira beograjski trg, ki je itak že v veliki meri angažiran pri državnih dobavah, zastopavljajo pa se posamezna naša gospodarska središča, ki so v sedanjih velikih gospodarskih krizah živela samo še od državnih dobav pri posameznih oblastnih direktijah, katera so znašala letno po 500 do 600 milijon dinarjev v vsakem izmed teh središč. Odslej se bo ves ta denar stekal v žepe beograjskih dobaviteljev, drugi pa naj si pomagajo, kakor vedo in znajo.

Ugovor, da morejo tudi posamezni dobavitelji izven Beograda sodelovati pri razpisu državnih dobav v Beogradu, je v veliki meri neutemeljen, ker je znano, da uživajo nekateri beograjski trgovci pri državnih nabavah monopol in da se proti njim ne more ničesar doseči niti s cenejšimi ponudbami.

V Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Subotici obstoje podjetja, ki so se pečala pretežno z dobavami za železnice. Sedaj, ko so te dobave centralizirane, bodo lahko svoje lokale zaprla in pometala svoje uslužbence na ulice. Povdariti je treba, da imajo radičevci v prometnem ministrstvu svojega državnega podtajnika, ki pa se doslej še ni zganil, da bi se ta centralizacija prekalala, četudi so baje radičevci načelni decentralisti. Radič sicer na svojih shodih govori proti manipulacijam z državnimi dobavami ter je s svojim shodom v Parkracu tudi izzval padeč prometnega ministra, ki je izdal odredbo o centralizaciji državnih dobav, odredba pa je ostala kljub temu dalje v veljavi.

Komunike, ki je demantiral vesti o ukinitvi železniških direktij, je naglašal, da gre samo za ukinitve ekonomskih oddelkov pri teh direktijah, dasi so bili ti oddelki ukinitveni z omenjeno centralizacijo državnih dobav. Ti oddelki so danes brez vsakega dela ter čakajo samo še na svojo formalno likvidacijo.

Kriza v mariborski občini?

Radikalska intriga, da se Narodni blok razbije, obč. svet razpusti in postavi radikalski komisar.

Maribor, 16. jul. m. Nocoj se je vršil v dvorani Gambrina članski sestanek tukajšnje radikalne stranke, ki se ga je udeležilo komaj 70 ljudi. Med drugim je bilo tudi prečitano poročilo revizijske komisije za Mestno hranilnico mariborsko. S tem se je zgodil nezasišlan skandal, ker je bilo to poročilo pač dostopno le članom revizijske komisije in ni še bilo prečitano v mestnem svetu, niti ni bilo dostopno na vpogled občinskim svetnikom. Iz poročila se v ostalem vidi, da go so se pač zgodile nekatere tehnične pogoške pri Mestni hranilnici, da pa o kakih nekorektnostih ne more biti govora. V svojem referatu je dr. Stefanović napadal po svoji stari navadi na vse strani in seveda tudi ni opustil napada na demokrate, kakor je to bilo od njega pričakovati. Na koncu zborovanja je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, da izstopita radikalna dva člana mariborskega občinskega sveta iz Narodnega bloka. Očividno hočejo mariborski radikali doseči razpust občinskega odbora. Ker niso mogli dobiti gerentstva nad Hranilnico, hočejo na ta način doseči svoj cilj in dobiti v svoje roke gerentstvo nad mestno občino. Zahtevali so tudi v svoji resoluciji, naj odredita notranji in trgovinski minister revizijo Mestne hranilnice, zahteva, ki je nekoliko prekasno došla, ker je mariborski veliki župan dr. Pirkmajer itak že odredil uradno revizijo poslovanja

hranilnice poleg revizije po posebnem revizijskem odboru občinskega sveta.

Danes je zboroval tudi Narodni blok. Radikali niso bili več prisotni. Kako se bodo dogodki razvili naprej in ali se bo obnesla intriga, ki stremi za razbijem Narodnega bloka ter z uvedbo radikalnega komisarjata na mestnem magistratu, to je odvisno od razsodnosti prizadetih strank. Ako bodo prevladale gotove pretenzije, ki preko vseh slovesnih obvez hočejo zadostiti osebnim ambicijam, potem je kriza Narodnega bloka neizogibna. SDS, zvesta svojim obvezam in lojalna napram svojim zavetnikom pri vodstvu občinskega gospodarstva, ne bo nosila odgovornosti, zato tem hladnejše pričakuje odločitve.

Klerikalna intriga proti UJU

SLS se dobro zaveda, da preti največja nevarnost klerikalizmu od dela nacionalnega učiteljskega pri vzgoji naraščaja. Zato je bilo od nekda vse njeno delo usmerjeno za tem, da omaje vrste slovenskega učiteljskega, ki je bilo po svoji ogromni večini vedno narodno in napredno.

Za dosego tega cilja se klerikalna stranka, ko je imela zlasti na Kranjskem absolutno moč v svojih rokah, ni strahla niti najogubnejših persekucij učiteljskega, med katerim tiste čase niso bili redki samomori radi bede. V času klerikalne vlade nad učiteljskim je izkazovala zdravstvena statistika največ slučajev tuberkuloze. Da bi učiteljsvo tudi moralno ubili, je klerikalni deželni odbor nakazoval draginske doklade skoraj izključno le članom «Slomskove zveze».

Bilo jih je nekaj, ki so se prodali za Judežev groše klerikalni «Slomskovi zvezi», ogromna večina pa je ostala zvesta svojemu prepričanju, trdno zaupajoč v končno zmago naprednih načel in narodne ideje. V pričakovanju se ni motilo. Prekrat l. 1918. je rešil tudi slovensko učiteljsvo izpod neznoznega klerikalnega jarma in demokratska stranka je smatrala za svojo prvo dolžnost ureditev službenih odnosov učiteljskega v novi državi. Po zaslugi in zahtevi prečasnih naprednih poslancev, ki so takrat pripadali še enotni demokratski stranki ter so danes po večini člani SDS, je minister prosvete Davidovič sprovedel izenačenje učiteljskih plač. Sv. Pribičević pa je pozneje smatral za eno prvih svojih dolžnosti tudi to, da je popravil najočitnejše krivice, ki so jih doživeli posamezniki, kakor vse učiteljsvo pod avstrijskim in klerikalnim režimom.

Jasno je, da je postalo nacionalno učiteljsvo, ko ni čutilo več nad seboj klerikalnega pritiska, klerikalizmu še bolj nevarno. Zato je tudi popolnoma logično, da je klerikalna stranka izrabljala vsako priliko, s katero bi mogla znesti razdor med učiteljske vrste. Tako skuša izrabljati tudi takozvano deklaracijsko gibanje med člani UJU. Klerikalcem je na tem, da bi razbili enotne vrste nacionalnega učiteljskega. Šele, ako bi UJU se odreklo načelu narodnega in državnega edinstva in zavrglo principe moderne šolske vzgoje — šele takrat bi «Slomskova zveza» od škola in vodstva SLS dobila dovoljenje, da resno razpravlja o pridružitvi UJU. To bi bil pa tudi že začetek novega propadanja našega učiteljskega pod teror politikujoče duhovščine.

Namen klerikalcev je popolnoma jasen; izrabljati vsako nesoglasje v naprednih učiteljskih vrstah v korist svoje klerikalne «Slomskove zveze». Ker se je v zadnjem času med posameznimi strujami uveljavilo spoznanje, da treba končati konflikt v tovariškem sporazumu, grozi seveda nevarnost, da propadejo vsi klerikalni načrti. Posledica tega je pamflet, ki ga je objavil včerajšnji «Slovenec» pod naslovom «Učiteljsvo in ki mrgoli laži in obrekovanj, kakršnih je naša javnost že vajena v klerikalnem tisku.

Da se UJU obvaruje tudi videza, kakor da bi v njem včlanjeno demokratsko učiteljsvo hotelo politično vplivati na skupno organizacijo, so učitelji pristali SDS, osnovali izven UJU svoj strankarski klub. Klerikalno gasilno predstavlja to kot pregrešek proti stanovski solidarnosti! Pri tem pa klerikalci nimajo samo izpred vojne «Slomskove zveze», ampak so po vojni osnovali tudi organizacijo državnih uradnikov — somišljenikov SLS, katerim pripada tudi učiteljsvo, organizirano v Slomskovi zvezi! Svoje politično prepričanje sme po klerikalnih nazorih manifestirati pač klerikalci, bodisi tudi v škodo skupnih stanovskih interesov, ne sme pa ga kazati učitelj — naprednjak . . .

Z lažmi «Slovenca», da je SDS poznala učiteljsvo samo ob volitvah in da so učiteljske persekucije dosegle višek pod režimom SDS, se ne bomo bavili, ker smatramo naše učiteljsvo za bolj razsodno in prevdarno, kakor pa klerikalci, ki menda mislijo, da je napredno učiteljsvo prav tako bedasta masa, kakor so klerikalni volilci. Tudi se ne bomo pričakali s klerikalci, kdo ima več zasluga za učiteljsvo Davidovič ali Pribičević, saj sta v odločilnem času oba bila člana iste stranke, absolutno nobenih zaslug pa nimajo klerikalci.

«Slomskova zveza» po prevratu nikoli ni prišla resno v poštev kot učiteljska stanovska organizacija, ker to nikoli v resnici ni bila in ker so v njej odločevali kateheti, oziroma ukazi vodstva klerikalne stranke. Ako je UJU zavzelo kdaj napram Slomskovi zvezi popustljivejšo in zmernejše stališče v prejšnjih letih, je storilo to v sentimentalnem pričakovanju, da bodo klerikalni tovariši vendarle mogoče se iztrgali izpod terora vodstva SLS. Vsa dobrodušnost je bila zaman in klerikalci so, kadarkoli so prišli do moči, vračali nacionalnemu učiteljsu s peščjo . . .

Eno pa je v «Slovencem» pamfletu, kar moramo posebno povdariti. «Slovenec» članar, ki je brčkone eden izmed tistih ljudi, ki so postali pod Avstrijo člani «Slomskove zveze» zaradi draginskih doklad, je poleg drugega tudi zapisal naslednje citične besede: «Nikjer ni bilo učiteljsvo pred vojno tako slabo plačano, kakor na bivšem Kranj-

skem (kjer so bili klerikalci neomejeni gospodarji!) nikjer pa se učiteljska organizacija ni tudi navezala samo na eno politično stranko kakor pri nas . . . Niso jih izučile predvojne batine . . . Kaj se to pravi? Klerikalni podkupljenev pravi: «Glejte, zato, ker ste ostali zvesti svojemu prepričanju, svojim nacionalnim in vzgojnimi idealom, ker ste čuvali svojo čast in svoj ponos, ste pred vojno trpeli. Vas niso klerikalne batine izučile, nas pa so izučile te batine in zato smo postali člani «Slomskove zveze» in na vsa račun dobivali izredne draginske doklade. Bojste se torej naših batin!

Na bolj citično nesramen način klerikalni članar ni mogel dokumentirati svoje klerikalne miselnosti. In potem si upa še pisati o nekolegijalnosti med učiteljsvom? Učiteljsvo ne sme imeti nobenega drugega političnega prepričanja kakor klerikalno; v tem slučaju je «sprava» mogoča. Učiteljski klub SDS je edina ovira temu vzvišenemu cilju. Ko tega kluba ni bilo, je bilo pa vse napredno učiteljsvo ovira — spravi s klerikalci!

Prepričani smo, da bo zavedno učiteljsvo, ki je že dovolj občutilo klerikalnih dobrot na lastni koži, znalo pravilno preценiti klerikalno intriganstvo kljub vsem trenutnim nesoglasjem, ki obstoje v večji ali manjši meri med njim. V naslednem boju za nacionalne in napredne ideje si je priborilo ugled, ki ga danes uživa in je postalo v državi važen javni faktor. To pozicijo si bo učiteljsvo utrdilo in izpopolnilo samo v nadaljnjem boju proti vsem razdirajočim silam v narodu in proti onim temnim elementom, ki bi učitelju odpustili citivni greh njegovega stanu le pod pogojem, da pomaga podirati v mladi generaciji Jugoslavije misel narodnega in državnega edinstva ter postane mežnar klerikalne gospode.

Politične beležke

Vrenje med radičevci

Med radičevci se gode čudne stvari. Na eni strani stoji St. Radič, na drugi dr. Nikić, med obema pa se opotekajo radičevski poslanci, ki se izrekajo danes za Radiča, jutri pa za dr. Nikića. Na seli HSK v Zagrebu je bilo ob priliki izključitve dr. Nikića prisotnih 44 poslancev, od katerih jih je 42 glasovalo za izključitev, 8 pa jih je pismeno pristalo na tozadevni predlog. Torej se je 50 članov kluba HSK izreklo za izključitev. Ker sta proti izključitvi glasovala dr. Lončarevič in Klajič, ki tvorita z dr. Nikičem trojico, je sedaj vprašanje, kdo izmed ostalih petih članov sodanega kluba dr. Nikića je glasoval za njegovo izključitev. Ter se mu je pozneje pridružil. Radičevski tisk je poročal po seli HSK, da še ni znano stališče dr. Kraljca, dr. Šuperine, Caldareviča, Preke in Žnidarica, od katerih se zadnji trije zaradi svojih poslov niso mogli udeležiti seje. Iz tega sledi, da so glasovali ali pa vsaj pismeno pristali na izključitev dr. Nikića iz HSK poslanci Ljudevit Zimmer, Ivan Bačmaga in Toma Kovačević, ki so sedaj v Nikičevem klubu. Tako kolebanje radičevskih poslancev, ki danes ne vedo, kaj bodo jutri naredili, vzbuja med radikali upravičeno ananje, da bo še marsikateri izmed radičevskih poslancev prestopil k dr. Nikiču, četudi je glasoval za njegovo izključitev iz HSK . . .

Radičeve izjave proti Pašiču

St. Radič je pred svojim odhodom na Rab v Baško objavil v sušaškem «Novem listu» izjavo, v kateri pravi: V zadnjem času zagrebški tisk, zlasti pa zagrebške «Novosti», «Jutarnji list» in «Obzor» trdovratno vzdržujejo izmišljotine, da obstoji tajen sporazum med Radičem in Pašičem in da je P. Radiču poverjeno, naj v primernem trenutku ta sporazum oživetori. Razumljivo je, zakaj pišejo to «Novosti», nerazumljivo pa je, da «Obzor» in «Jutarnji list» skoro vsak dan potrjujejo ta izgovor s svojimi opazkami. Njihov glavni urednik je poučen v najmanjših podrobnostih o tem, da se St. Radič ne bi sprizajnil z nobeno vlado, ki bi ji načeloval Pašič in da bi rajše prešel v najostrejšo opozicijo, kakor pa bi bi direktno ali indirektno podpiral kombinacijo, ki bi v sedanjih razmerah pomenjala polom politike sporazuma in z ozirom na to tudi najtežji udarec narodu. Resnica je, da Pašičevi prijatelji pripovedujejo, kako so bili lepi časi, ko sta bila na vladi skupaj Pašič in Radič. Nikdo od zastopnikov HSS, najmanj pa od ministrov HSS pa ni dal najmanjšega poudarka, da bi mogla Pašičeva okoliščina govoriti o takih kombinacijah z HSS. Glavni vodja Pašičeve skupine dr. Voja Janjič (Radičev pobratim. Op. ur.) je vstopil brez vprašanja in dovoljenja (!) v vagon, s katerim se je predsednik HSS vozil iz Zagreba v Sušak 12. m. Vagon pa je moral zapustiti, ker mu je predsednik HSS sporočil, da se noče razgovarjati z njim in da ga noče niti videti. Razen tega mu je St. Radič sporočil, da ne more dovoliti, da bi se vozil z istim vagonom z njim, in ako dr. Janjič ne zapusti vagona, da ga bo sam zapustil. Ta incident na potu iz Zagreba do Sušaka najbolje dokazuje, kakšni so odnosi med predsednika HSS napram Pašiču.

Amerika in sovjeti

Newyork, 16. julija. s. Kakor poroča «New York Herald», je delovni departement preproval izkrcanje ruskega finančnega komisarja.

Politična obsodba v Moskvi

Moskva, 16. julija. s. Radi izjavljajočega delovanja obtoženi Madžar Karl Visny je bil obsojen na pet let ječe in na zaplembo privatnega premoženja.

Optimizem španskega diktatorja

Pariz, 16. julija. (brž.) V «Figaru» izjavlja španski diktator Primo de Rivera, da ostane sedanja oblika vladavine na španskem še mnogo let, ker je za špansko najbolj pripravna in ker jo narod odobrava.

Caillauxovi sanacijski načrti pred parlamentom

Sklepi ministrskega sveta. — Pooblastilni zakon predložen finančnemu odboru. — Caillaux bo stavil vprašanje zaupnice. — Stanje washingtonskih dogovorov.

Pariz, 16. julija d. Po ekspozicij, ki ga je podal finančni minister Caillaux o finančnem položaju države seli kabinetskega sveta, so bili storjeni sledeči sklepi: 1) Do nadaljnjega se ustavi sleherni imenovanje državnih uradnikov. 2) Ustavijo se vsa nova ali razširjevalna dela, tudi ako jih predvideva proračun. 3) Ministri bodo skrbeli za to, da se v njihovih področjih znizja stavež državnih nameščencev na oni, ki je bil leta 1914. 4) Čim dobi vlada z zakonom potrebna pooblastila, se bo delala na to, da se zmanjša konzum, ki povzroča prevleke nakupe v inozemstvu. Ministrski svet je odobril načrt zakona o finančni sanaciji države, ki ima en sam člen z dodatkom. V tem dodatku so zahtevane meje pooblastil, ki jih bo kabinet zahteval od parlamenta na temelju tega zakona. Vlada bo torej naredbenim potom reševala zgolj fiskalna vprašanja, kakor n. pr. določitev pristojbin, davkov in carin. Razpravljala bo lahko tudi o novih kreditih, ki bi bili potrebni za učvrstitev franka.

Pariz, 16. julija (brž.) Danes je bil predložen finančnemu odboru zakonski načrt o podelitvi polnomočja vladi. Načrt vsebuje le dva člena, s katerima se pooblašča vlada, da do novembra t. l. podvzame potom ministrskih dekretov vse potrebne mere za finančno sanacijo države in stabilizacijo franka. Med drugim bo povišal dohodninski za 30% in zemljiški davek za 75%. Indirektni davki in prometni tarifi se bodo izenačili s stanjem franka in se bodo zvišali največ petkratno v primeri z l. 1914. Povišanje prometnih tarifov bo dalo dr-

žavi 500 milijonov frankov. Povišanje uradnih plač bo znašalo največ 1 milijardo frankov.

Pariz, 16. julija (brž.) Finančni odbor zbornice je sklenil s 15 proti 10 glasovom (deset poslancev ni glasovalo), da bo pričel takoj razpravljati o Caillauxovih osnutkih.

Pariz, 16. julija k. Finančni minister Caillaux je danes sporočil finančnemu odboru, da naj bi takoj po rešitvi finančnega zakonskega osnutka zahteval od zbornice ratifikacijo pogodb o dolgovih, sklenjenih v Londonu in Washingtonu. Brez ratifikacije teh pogodb ni mogoče dobiti inozemske kredite. Caillaux smatra svoje osnutke za nedeljivo celoto. Pri vseh osnutkih bo stavil tudi vprašanje zaupnice. Glede washingtonske pogodbe je prejel že pismena zagotovila, da francosko-ameriški dolgovni ne bodo komercializirani.

Tekom dopoldneva so dosegli inozemske devize zopet svoj višek. Na borzi je vladala prava panika, ker so menili, da bodo agenti obrnili uzoden zaključek pogodb o dolgovih z Anglijo proti Ameriki in da bo Amerika pričela z represalijami. Proti večeru se je frank zopet popravil.

Pariz, 16. julija s. Kakor izve «Newyork Herald» iz Washingtona, je francoski odpravnik poslov sporočil nadomestujočemu zakladnemu tajniku, da Francija ne bo stavila nobenega formalnega predloga, za obnovitev pogajanj radi spremembe določb mellonske pogodbe. V nadaljnjem poteku razgovora je francoski zastopnik izročil zakladnemu tajniku izčrpen material o trenutnem gospodarskem položaju Francije.

Bolgarsko-rumunski obmejni incidenti

Bukarešta, 16. julija. s. «Orient Radio» poroča, da je rumunska vlada odklonila imenovanje posebne mečane preiskovalne komisije glede napada rumunskih čet na bolgarsko stražnico št. 15. Vlada ugotavlja obnem, da je vest o napadu rumunskih čet neresnična.

Potovanje rumunske kraljevske dvojice

Beograd, 16. julija. p. Iz Bukarešte javljajo, da je sinoči rumunski kralj odpotoval iz Sinaje v francosko kopaljšče Bagnol, rumunska kraljica pa je odpotovala na Bled, kjer ostane 10 dni kot gost našega kralja in kraljice.

Rumunska kraljica obišče Ameriko

Bukarešta, 16. julija. d. Kraljica Marija se je končno odločila, da potuje v Ameriko. Odpeljala se bo iz Evrope 8. septembra. Iz Newyorka se odpelje v Seattle v državi Washington ob Tihem oceanu, kjer bo gost bogateja Američana Hilla. Kraljica ostane v Newyorku do decembra, nakar se povrne v Evropo. Na njenem potovanju jo bodo spremljali hči princezinja Ileana, dve dvorni dami in vojaški poobčnik.

Rekonstrukcija rumunske vlade

Bukarešta, 16. julija. d. Pri rekonstrukciji vlade je sprejel Meissner ministrstvo za javna dela, Petrovici prosveto, Berlescu trgovino in industrijo, general Rascanu pa ministrstvo za Besarabijo.

V zbornici, ki se je včeraj odgodila do 15. oktobra, je interpelliral nacionalistični poslanec Sever-Dan, ali so resnične vesti inozemskih listov, po katerih se namerava kralj Ferdinand za svojega bivanja v Parizu spraviti s svojim sinom Karlom, bivšim prestolonaslednikom. Dejal je, da bi ta sprava razveselila ves rumunski narod. Ministrski predsednik Averescu je odgovoril, da tozadevne vesti niso resnične.

Meniška republika ostane

Dunaj, 16. julija. d. Grško-pravoslavni metropolit in osrednjeevropski eksarh, Germanos Karavangelis, ki ima svoj sedež na Dunaju, sporoča, da vst, po kateri je predsednik grške republike Pangalos razpustil meniško republiko na gori Ato, ni utemeljena. Republika menihov, ki obstoja že več stoletij, ostane še nadalje. Pri vsej stvari gre le za nekatere notranje upravne reforme, ki naj se izvedejo v meniški republiki.

Viharji, poplave, strele, vročina in potresi

Praga, 16. julija. s. Včeraj ob 3. popoldne je divjala nad Tešinom velika nevihta. Na več krajih je udarila strela. Štiri osebe so bile usmrčene.

Vročina je včeraj v Pragi dosegla višek. Toplomer je kazal na solnce 48, v seneci pa 40 stopinj. Popoldne se je zllila nad mestom teška nevihta, ki je povzročila po stanovanjih, v kletih precej škode.

Berlin, 16. julija (brž.) Strahovit ciklon je grozno opustošil Geisenkirchen in Katernberg v renski pokrajini. Vihar je odnesel strehe raz hiš in ruval cela drevesa.

Berlin, 16. julija (brž.) Radi silnih neviht na saarskem ozeniju in Alzaciji, Loreni in vzhodni Franciji so brozjavne in telefonske zveze med Francijo in južno Nemčijo prekinjene.

London, 16. julija (brž.) V britanski Kolumbiji je bil močan potres. Središče potresa je bilo najbrže v Aljaski.

Nemško-poljski odnošaji in Vzhodna Prusija

Tilsit, 16. julija. d. Minister dr. Külz je imel govor, v katerem je razpravljal tudi o razmerju Vzhodne Prusije do države. Dejal je, da je prekinitve gospodarske in politične enotnosti zadelo hude rane celotni državi in poedinim pokrajinam na vzhodu, predvsem Vzhodni Prusiji, ki je po vojni res pravi otok. Ako so mogli Poljaki v neki svoji spomenici reči, da je «Vzhodna Prusija kolonija, ki se je vrnila v tuji slovensko-litvanski svet», prav lahko trde Nemci, da je Vzhodna Prusija močna nemška predstraža na vzhodu, ki jo je kot tako treba na vsak način vzdržati. Cim bolj se brez pridržka prizna to zgodovinsko dejstvo, tem bolj zadovoljivi bodo politični in gospodarski odnošaji na vzhodu.

Največje italijansko vojno grobišče

Rim, 16. julija. k. Iz Tridenta poročajo, da je na Pasubiju končano po šestletnem delu največje grobišče Italije. Grobišče je postavljeno 1250 m visoko in sestoji iz črnih in belih marmornatih plošč. V grobišču je pokopanih okoli 2000 neznanih vojakov, ki so padli na tem sedlu. V posebnih kolumbarjih je pokopanih 70 odlikovanih italijanskih vojakov. Nad grobiščem se dviga 35 metrov visok stolp z oltarjem in vojnimi spomini. Svečana posvetitev tega grobišča se bo vršila 29. avgusta.

Naši kraji in ljudje

Strahovita panika v Apatinu

Slovenija izven nevarnosti. Dunav pri Apatinu predril glavni nasip. Strahote katastrofe v Črni gori. 12.000 ovac uničenih, 60 človeških žrtev.

Ker v četrtki ni posebno deževalo in tudi v gorovju ni bilo močnih nalivov, so tekom petka vse vode v Sloveniji padle tako, da je, ako se ne zgodi kaj izrednega, nevarnost poplave v naših krajih popolnoma odstranjena. V Ljubljani in tudi v drugih krajih Slovenije je nastopil včeraj preokret v vremenu. Zjutraj je solnce že naravnost žgalo in prevladovala je nič kaj prijetna, še manj pa zanesljiva sopolna. Proti poplavi je potegnila skozi zrak prijetna lahna sapica in ljudstvo je pričelo upati na trajnejše lepo vreme. Popoldne je le kratek čas rosilo, nakar se je zopet zjasnilo. Na polje in vse poljske priredelke je solnce vplivalo silno dobrodelno.

Tudi iz Hrvaške prihajajo poročila, da se vreme popravlja in voda polagoma pada. Pri Zagrebu je bila Sava včeraj zjutraj 2,36 nad normalo, popoldne pa samo še 2,20. Opaža se, da pada vsako uro približno za 2 cm. Po poročilu iz Beograda je stanje rek sledeče: Dunav in Sava naraščata pri Beogradu. Pri Bezdanu je bilo stanje vode dne 15. t. m. 6,84, pri Bogojevu 7,74, pri Novem Sadu 6,37, pri Zemunu 6,70, Drava je pri Zakanji padla za 2 cm. Tisa je padla pri Senti od 500 na 490, pri Titelu je v stagnaciji. Pri Sisku je bil vodostaj Save 6,45, pri Jasenovcu 7,52, pri Mitrovici 5,82. V Beogradu pričakujejo vsak čas visok val zgornjega toka Save.

V splošnem se torej položaj izboljšuje, vedno strašnejša poročila pa prihajajo zato iz Bačke. Nova katastrofa, ki je grozila tamkaj že več dni, je žalibog že nastopila. Včeraj ob 3. ponoči je Dunav prodril glavni nasip pri Apatinu. Voda je drla skozi odprtino, široko 50 m, z vso silo. Prebila je dalje nasip pri Josinemu Foku, ne daleč od Novoga Sada, Drava pa se je razlila pri Valpovu. Nad 20.000 orolov zemlje je pod vodo. Železniški promet preko Bogojeva je ukinjen. V Apatinu je prišel 25. pešpolk iz Velikega Bečkereka, ki popravlja v največji naglici nasipe. Oblasti so odredile evakuacijo Apatina, čegar prebivalstvo je večinoma že samo panično pobegnilo v okolico. Ako prodré Dunav še drugi in tretji provizorični nasip, potem bi sledila katastrofa, kakršne ne pozna zgodovina. Uničen bo najplodovitejši del naše države, kar bo imelo seveda nedogledne posledice.

O katastrofalni nevarnosti in toči nad Rugovsko planino pri Pečur se poročajo še sledeče podrobnosti: Voda je lila, kakor da bi nastal sodni dan. Opustošila je cele kraje in vasi. Vas Rugovo in še nekaj arnautskih sel v planini Štedinji so sploh izginile z zemeljskega površja. Niti približno ni opaziti, kje je poprej stala kaka kočica. Strahoviti hudourniki in nalivi so odnesli s seboj nad 12.000 ovac, veliko število konj in goved. Med nevihto je brila obenem mrzla burja

tako, da so izginili tudi medvedi in volkovi. Posamezna zrna toče so bila nad kilogram težka. Človeških žrtev je okoli 60. Več arnautskih hiš, ki so štele preko 10 prebivalcev, so hudourniki odnesli s kočami vred s tako naglico, da se nihče ni mogel rešiti. Iz reke Sušice so včeraj ves dan vlačili trupla ponesrečencev. V Rugovski klisuri so jih potegnili iz vode 28. Žrtve so svečano pokopali v Peči. Med ljudstvom je vladala taka panika, da so vsi mislili, da je nastopil pravcati sodni dan.

Tudi nad Novim Sadom se je vnovič utrgal oblak in so divjale vmes strašne nevihte. Strela je treščila v neko hišo

in težko ranila dve osebi. Voda stoji pri Novem Sadu tako visoko, da presega nivo mesta. Komisija za obrambo mesta vrši permanentno službo in gradi že drugi obrambni nasip. Pripravljenih pa je še 16.000 vreč peska. V takozvani pusti Baranji je pod vodo 70 do 80 hiš, prebivalstvo pa deložirano.

V noči od 14. na 15. je po poročilih iz Like med grmenjem in bliskanjem tamkaj tako strašno deževalo, da ne pomnijo kaj podobnega niti najstarejši ljudje. Vsa žitna polja, od katerih je ljudstvo letos toliko pričakovalo, so popolnoma uničena, škoda ogromna. Vrhovni Velebita so zasaženi.

Gospodinska šola in penzionat „Mladika“ v Ljubljani

Penzionat «Mladika» v Ljubljani.

V najlepšem delu Ljubljane, poleg mestne ženske realne gimnazije, na oglu Subičeve in Levstikove ulice, v bližini Tivoljskega gozda in obdana krog in krog z vrtom in parkom, se nahaja moderna stavba penzionata «Mladika». Penzionat je namenjen onim gojenkam, ki hočejo posejati gospodinsko šolo, žensko realno gimnazijo ali pa tudi kako drugo šolo, sploh vsem onim deklicam, ki žele izpopolniti svojo izobrazbo v kaki stroki.

Gospodinska šola v Mladiki se prične dne 1. oktobra. Vpisovanje je dne 29. in 30. sept. ob 9. uri zjutraj.

Namen gospodinske šole je, podati občo gospodinsko naobrazbo in temeljit teoretičen in praktičen pouk v vseh strokah gospodinstva.

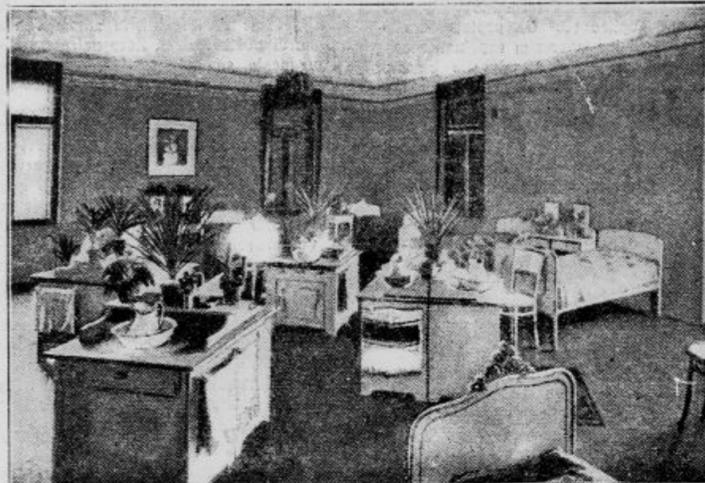
Za sprejem je treba, da je gojenka izpolnila najmanj 16. leto in da se izkaže za izpričevalom dovršene meščanske ali nje podobne šole

Učni predmeti so: Gospodinsko spise, računstvo in knjigovodstvo, vzgojeslovje, življenjanzstvo, državnanzstvo, nauk iz gospodinstva, zdravstvo, vrtarstvo, serviranje, kuhanje, šivanje, pranje, likanje in vsa domača opravila. Vse navedene predmete poučujejo strokovno izprašane učiteljice, oziroma profesorji.

Vsaka gojenka plača pri vstopu Din 50.— kot pristojbino za učila.

Učenke so ali zunanje, ki stanujejo doma ali drugod, ali pa notranje, ki stanujejo v internatu, ki je v zvezi z gospodinsko šolo. Zunanje gojenke plačajo mesečno z ukovino vred Din 600.—, notranje pa plačujejo za vso oskrbo in ukovino Din 1100.

Pouk traja od 8. ure zjutraj do 6. zvečer. Odmor je med 14. in 15. uro. Učenke so razdeljene v 2 skupini, od katerih je ena zaposlena pri šivanju, odn. pranju in likanju, druga pa pri kuhanju. Teoretični pouk se vrši skupno. Zunanje gojenke gredo lah-

Spalnica v penzionatu «Mladika».

„Trgovina z dušami“

Eleonor Boardman, Barbara la Marr, Mae Bush, Richard Dix, Frank Mayo, Charlie Chaplin, Milton Sills in drugi. — To je atrakcija za nedeljo, ki jo prinese „KINO DVOR“

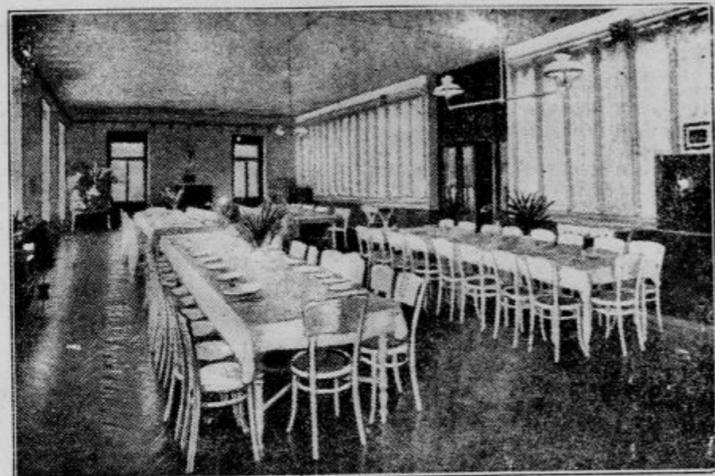

ko po 18. uri domov, notranje pa so zaposlene po skupinah pri pripravljanju večerje in pri posebnih urah, kakor pri francoščini, italijanščini, klavirju itd.

V internat gospodinske šole se sprejemajo tudi učenke drugih šol, ki imajo vso oskrbo in prvovrstno hrano. Mesečni honorar za te gojenke znaša Din 1000.— S seboj je prinesli perilo, obleko določeno po uvidenosti svojih staršev in jedilni pribor in priče, posteljno perilo, 1 ležaj in 2 zim-

ski odeji, pernicu in blazino. Internat ima svjega domačega zdravnika ter poleg učitelja tudi še perfektno, ki poučuje francoščino in vodi francoško konverzacijo.

Večerni gospodinski in kuharski tečaj za uradniške soproge, uradnice in za delavke se bodo tudi letos vršili. Ti tečaji začno prve dni oktobra, trajajo 3 mesece in se vrše po 3 krat v tednu od 17. ure dalje. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo ženske realne gimnazije v Ljubljani.

Jedilnica v penzionatu «Mladika».

Pokrajinska skupščina UJU v Celju

Celje, 16. julija. Prijazno mesto Celje se pripravila, da nudi čim gostoljubnejšo streho vzgojiteljem naše mladine, ki bodo zborovali te dni v njegovi sredini. Celje je bilo kot središče naše slovenske zemlje že od nekdaj najbolj primeren kraj, da se izgladi vsa nesoglasja, ki so se pojavila v kaki organizaciji. Učiteljstvo v Celju in okolici je poskrbelo, da se bodo počutili njihovi stanovski tovariši v dnevih dela in razmotrivanja o svojih stanovskih problemih kar najbolje. Meščanstvo pa želi, da odnesejo vzgojitelji naše mladine iz Celja kar najbolj prijetne spomine in jim kličje zato: Dobrodošli!

Že v dopoldanskih urah se je opažalo, da je v mestu mnogo gostov. Prišli so kot prvi večinoma voditelji in člani raznih odsekov organizacije, ki vrše vse priprave za glavna zborovanja.

Ob 15.30 so se sestali v Celjskem domu člani širšega sosveta in odsekov UJU. Izpopolnili so se odseki z delegati in predsedniki raznih društev. Kompromisni predlog, sklenjen dne 15. t. m. na zborovanju zastopnikov obeh skupin v Hrastniku, je bil odkazan stanovskemu in šolsko-političnemu odseku. Že prvi dan zborovanja narodnega učiteljstva je pokazal, da hoče članstvo vzdržati in ohraniti tovariško slovo v svoji nacionalni strogo strokovni organizaciji.

Tekom današnjega dne so zborovali sledeči odseki: stanovski in šolsko politični, narodno-prosvetni, odsek za stanovski naraščaj, kulturno-pedagoški, odsek za mejno šolstvo in neodrešeno ozemlje, gospodarski in nadzorni odsek, pravno-obrambni in tiskovni odsek. Odseki so obravnavali mnogobrojne predloge okrajnih učiteljskih društev, ki so predloženi za skupščino. Razprave so bile že danes zelo živahne, jutrišnji dan, ko bodo zborovale delegacije, pa bo pokazal, kako veliko zanimanje vlada baš za to skupščino UJU. Današnje stvarne razprave pač jamčijo, da bo skupščina UJU dokazala, da se skupna učiteljska organizacija, ki je izvojevala že dokaj uspehov v preteklosti tudi za bodočnost zaveda, da bo uspešno zastopala težnje učiteljskega stanu le tedaj, če ostane edinstvena in složna.

Beograjsko pismo

Stanovanjski in stavbeno gibanje. — Kako se trgovci skušajo znebiti letne robe. — Radikali, pometalci in občinske volitve.

Beograd, 16. julija. Poletje je v Beogradu čas selitve in vsak si skuša pomagati iz velike stanovanjske mizerije. Ne more se sicer trditi, da je pomanjkanje stanovanj — saj nekatera, posebno večja stoji po 2 in 3 mesece prazna, ali malo je družin, ki morejo plačati za stanovanje mesečno po 3 in 4 tisoč dinarjev. Zato so tudi stanovanja v hišah, ki še niso docela sezidane, že v naprej oddana, če so le količkaj primerne cene. In zida se po sezono precej — ali tudi beograjsko prebivalstvo je vedno večje in zato je v stvari vedno eno in isto razmerje. In občinski očetje se še tudi niso spomnili, da bi zidali kaj stanovanjskih hiš — pa saj tudi nimajo časa o tem misliti, zdaj je treba agitirati, volitve so pred durmi. Zato vse uradništvo blagruje stanovanjski zakon, ki mu omogoča vsaj streho nad glavo, ker drugače bi se pač njih dve tretjini morale radi stanovanja seliti iz Beograda. Saj skromno, malo stanovanje 2 sobic stane v centru 2500 Din in vsaka soba se šteje — 1000 Din več. Je kako so te nove hiše zidane! Kakor za golobčke, tako majhne so sobe, kuhinje in sploh vse pritlikave prave igračke. Res, tako ličnih stanovanjskih hiš, kakor jih je postavila ljubljanska občina, menda še ne bo kmalu doživeli v Beogradu.

Trgovci niso verjeli vremenskim prerokom, zato se zdaj skušajo znebiti svoje robe na reklamne način. Spuščajo cene, in čim bolj dež lije, tem bolj gredo njihove tarife dol. Seveda samo letnim blagom. Zato te zapeljivo lepa svila, ki ti blešči nasproti za borih 80 Din pa beli čevljički po 70 Din par. Kar škoda, da venomer dežuje in ni prilike upotrebiti tako ceno blago. Etamini, razni batisti in sploh sezonsko blago je napradjo po cenah, ki skoraj spominjajo na predvojno dobo. Trgovcu je pač ljubše, da dobi vsaj svoj denar, ki ga je založil v

Včera šnje predstave grandiozne tragedije v naravi

Velika nesreča na planinah

so bile do zadnjega kotička razprodane. Drama se odigra v višini od 3000 m Krastni naravni posnetki tirolskih alp. Napeto zanimiva in počuna vsebina. — Samo še danes!

Predstave točno ob: 4., pol 6., pol 8., pol 9. KINO «LJUBLJANSKI DVOR»

Jutri nov senzacionalni spored!

blago, nego, da si jemlje na posodo z visokimi obrestmi, da bi kril svoje obveznosti. Zato da roba tudi pod ceno, samo da se znebi. Pa vse to malo pomaga, to se najbolje vidi po čestih konkurzi, ki se vsak dan množe.

Glavna tema v vseh beograjskih krojih so zadnji čas — poplave in občinske volitve. Beograd bi bil sedaj precej miren, da ni vsakdanje rabuke med radikali in radikali. Beograščani pravijo bobličevci in maksimovičevci. In ogorčeno protestirajo radi raznih premetitev v zvezi z volitvami, se dnevno razpravljajo za gostilniškimi omizji, kjer se tudi stavijo vratolomne stave, katera grupa bo zmagala, dočim treznejši opominjajo k slogi, češ drugače ne bodo zmagali ne eni ne drugi — ampak Kumanudi, ki je najopasnejši radikalski konkurent. Pa se tolažijo, da bo vseeno Bobič odnesel pobedo, ker so zanj — verni mu — legijoni beograjskih pometalčev! Isis.

Poročnu prstan

F. CUĐEN, Prešernova 1

Pred sodniki

Ljubavna avantura gospoda župnika

Pri St. Lambertu nad Savo, v bližini Svete gore, pase ovčice in obdeluje vinograd Gospodov župni upravitelj F. Čuderman. Pri volitvah je doslej vedno izpolnjeval skofova navodila in tudi sicer v vsemu preganja «nemoralo» političnih nasprotnikov in naprednih listov. Sedaj bo pač moral prenesti svoje vsestransko delovanje v drug kraj. Dolgo se je namreč že po fari raznašala govorica, da imajo «gospod» neplatonično razmerje z gospo Julko, ki doma sicer hlače nosi, pa je je vendar ženske za dva. Ta govorica je kmalu postala konkretnjša, ko se je doznalo, da trdi kmečki fant Tome, da je oba grešnika videl in flagrantni. Potem so si to pravili, pa ne na uho, kje so ga našli in kako. Gospa Julka je kar v spremstvu pričel mahnila k Tomcu in ga stavila na odgovor. «Si res vidiš?» — «Ja, vidim!» — «Si upaš prisesti?» — «Kar je res, je res!» Sledila je župnikova tožba, in ubegi Tome, ki je na prvi razpravi pred okrajnim sodiščem v Litiji mogel le ponavljati, da je videl in gledal in videl to in to precej natančno in plastično, ni imel nobenih drugih priči in je bil obsojen na 6 tednov zapora, pa če je še tako zares videl. Niso mu verjeli. Pritožil se je pa le, in v petek, nesrečen dan, se je vršila vzkljena razprava pred deželnim sodiščem ljubljanskim. Medtem je pa Tome izvedel za priče. Dva zagorska fanta, Tomcu nepoznana, sta bila namreč zastala v hosti in pušila tobak. Pa vidita, da pridejo ob robu hoste po travniku «gospod», ki nežno vodijo zastavno spremljevalko seboj. Fanta se dregneta: Pozor! Njuno pričakovanje se je izpolnilo...

Eden obeh prič je odšel v Francijo, drugi je pa pri vzkljeni razpravi izpovedal, zakaj poročamo zgoraj. Na vprašanje, kaj sta za ljubljence ukrenila, ko je mimo prišel Tomc, pove priča, da nista ukrenila nič, ker sta bila tako zaverovana drug v drugega, da bi jima bil lahko žvižgal pesmico «ne vidi nič, ne sliši nič.» Ljubezem je slepa. In nepredvidna.

Ker se je tako izkazalo, da je vendar več oči videlo celo reč, se je položaj obsojenca bistveno izboljšal. Župnikov zastopnik je sicer še ponudil dokaz za alibi, češ, tisti dan je župnik bil doma, toda hitro se je ponudil nasproten dokaz po drugih pričah, da je bil župnik vendar zares v tistem revirju in ob isti uri, ko ga je priča zasačil. Bilo pa je to lanskega avgusta, ob robu hoste na travniku, v rožcah in na solncu, kakor v starih lepih romantičnih časih. Pod kožo je vsak krvav, in če se te jakšna romantika prime s 53 leti, je treba reči: Čestitamo! Vzkljeni senat je nadalje dokazal kot nepotrebnega zavrnil, vzkljico ugodil in Tomca popolnoma oprostil, ker se je dokaz resnice posrečil.

Kulturni pregled

Gostovanje članov beograjske drame v Ljubljani. Danes zvečer gostujeta v našem dramskem gledališču odlična člana beograjskega Narodnega pozorišča, in sicer v igri «Jutro, dan, noč». Drama je izvrstno nastudirana. Pri vseh dosedanjih gostovanjih, prav posebno pa v Mariboru, je bil uspeh popoln. Igra je mojsirsko nastudirana in jo igrajo brez sulerja. Občinstvo opozarjamo na to enkratno gostovanje. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajni v operi, cene dramske. Začetek ob 8. zvečer.

Knjiga o Jazzu. Kralj Jazz-a, ustanovitelj in dirigent najboljšega Jazz- orkestra, Paul Whiteman, je spisal knjigo o Jazzu pod naslovom «The truth about Jazz» (Resnica o Jazzu).

Jugoslovenska številka francoske lista «L'Illustration». Veliki pariški tehnik «L'Illustration» je izdal pred kratkim obsežno jugoslovensko številko z doneski jugoslovenskih avtorjev o političnem, ekonomskem in kulturnem položaju v naši državi številka je okrašena z mnogimi posrednimi reprodukcijami, med katerimi je posebno omeniti portret kralja Aleksandra in kraljice Marije po slikah našega slikarja Vavpotiča. Nekaj člankov je posvečenih tudi Sloveniji, med drugimi tudi članek o slovenskem žurnalizmu. Zal da ni nobenega prispevka o jugoslovenski literaturi, medtem ko sta umetnost

in glasba v kratkem orisana. Številka je jako lična in bo gotovo služila zblizanju med Francijo in nami.

Smrt rumunskega pesnika Leona Doniča. Pred kratkim je umrl v Parizu pisatelj Leonid Mihajlovič Dobronravov, ki je v rumunski literaturi znan pod psevdonimom Leon Donič. Sprva je bil Donič ruski pisatelj, ki pa je že takoj spočetka svoje pisateljske kariere pisal članke v rumunščini. Njegova mati je bila Rumunka iz znane pesniške rodbine, katere član je bil prevajalec basni Krilova na rumunski jezik. Po priključenju Besarabije Rumuniji je Dobronravov mnogo publiciral in bil posebno plodovit sotrudnik lista «Cavantiu». Ostro se je boril v svojih člankih zoper sovjete, posebno v Parizu, kjer je tudi umrl v zelo slabih razmerah. Njegovo truplo so prepeljali v Bukarešto, kjer se je vršil svečan pogreb, katerega so se udeležili zastopniki vlade, tiska in Saveza rumunskih pisateljev. Pokojnik zapuščata mater in dve sestri.

Nov Pirandello roman. Milanska literarna revija «La rivista letteraria» priobčuje najnovejši roman pisatelja Luigija Pirandella pod naslovom «Eden, nihče, stotisoč».

Zadnje vodstvo v Grobarjevi razstavi je v nedeljo, 18. julija ob 11. dopoldne. Vodi gosp. Zorman. Razstava se s tem dnevom zaključuje.

Zaščita italijanskih operet. V Rimu se je vršil v četrtki kongres avtorjev operet in narodnih pesmi. Kongres je sprejel resolucijo, da se morajo avtorji čim bolj strmiti in zaježiti dotok inozemskih operet.

Nova glasba k Shakespearejevemu igrokrazu: «Sen kresne noči». Češko-nemški skladatelj Ernst Křenek je napisal glasbo k imenovanim igri, ki se bo izvajala v Heidelbergu. Koreografsko in scenično vodstvo je poverjeno plesalcu K. Joosu.

«Kritika». Izšla je prva številka drugega letnika kulturne revije «Kritika», ki jo izdaja in urejuje Josip Vidmar v Ljubljani. Posvečena je Cankarjevemu spominu in vsebuje uređene članke: «Vir umetnosti pri Cankarju», «Cankarjeva slovečnost», «Ivan Cankar in l'art pour l'art», «Gledališče in Cankar» ter na ovojico pikro «Oslovsko čeljust».

Vjesnik kr. zagrebačkog drž. arhiva. Bivši vestnik dalmatinsko-slavonsko-hrvatskega arhiva je zopet pričel izhajati pod gorenjim naslovom ter obsega njegova prva številka 208 strani prispevkov Josipa Nagyja (o arhivskih pogodbah in paleografske študije), Vjekoslava Klaića (o hrvatski rodbini Krišćić in Krišćić), Ivana pl. Bojničića (o delu barona Ratkaya, hrvatskega aristokrata v sedemnajsetem stoletju), Emilija pl. Laszovskega, sedanjega drž. arhivarja (o samostanu v Jastrebarskem) in drugih. Za nas je posebno zanimiv članek dr. Velimira Deželića o ulogi Slovencev za časa hrv. sabora l. 1848. Številko zaključujejo književne in male vesti.

Domače vesti

Slika in prilika

(Beograjska omladina pri Mussoliniju.)
Ravno ne bom pretiraval, posnamen doslovno iz beograjske «Politike»:

30 beograjskih študentov arhitekture je izkoristilo začetek počitnic in so se s profesorjem na čelu podali v Italijo in Rim. Zjaj so se vrnili. Usta so jim polna hvale. Toda ne govorijo o umetnosti in lepota. Te omenjajo le mimogrede. Pač pa vam najprej povedo:

— Fotografirali smo se z Mussolinijem!.. Ravno one dni, ko so se mučne beograjske konvencije obravnavale v Narodni skupščini, je kratke radiogram agencije Stefani javil svetu, da je skupina jugoslovenskih dijakov prošla za sprejem pri italijanskem diktatorju in da jih je on čez dva ali tri dni res sprejel, jim držal nagovor, oni pa so ga prisrčno pozdravljali. Ravno one dni, ko je vsa javnost razburjeno gledala, ali bo čast naroda rešena; ko so naša primorska mesta ječala, naj jih ne izročimo tujcu na milost in nemilost; ko je staro pokoljenje, ki je ustvarilo to veliko državo, drhtečega srca čakalo, da čuje močni glas bodočih njenih branilcev, njene omladine... A mesto vsega tega je radiogram javljala širom sveta, da je jugoslovenska omladina šla poklonit se Vodji in ga je pozdravila z vzkliki...

Sprejel jih je v palači Chigi. Nosil je lahke hlače in imel je bič. Štirje italijanski študenti fašisti, ki so vodili beograjske, so prvi dvignili roke in naši za njimi, pozdravljajo:

— Eja, eja, alalal!..

Ozdravil je diktator. Ponosno dvignje ne glave jih je vprašal, kako jim ugaja njegova država, vprašal jih je, ali mu imajo kaj povedati. Izcedjali so par besed. A diktator je tedaj, vrpt z desnico v bok, začel govoriti o moči svojega naroda. Če bi prišla omladina iz Tripolisa, bi ji Duce mirno lahko izrekel isti govor.

Med Mussolinijevim govorom je neki beograjski študent slučajno napravil z roko gesto h kolku. Fašistovskemu študentu se je zadelo, da sega v zadnji, revolverski žep. In brez razmišljanja je izvelkel svoj ogromni revolver. Njegova bojazen pa je bila neosnovana. Diktatorjev govor je bil sprejet z burnim odobravanjem...

Tedaj so prihitieli oficijelni fotografi in posneli ta lepi prizor (ki ga «Politika» prinaša po posnetku). Še enkrat se je Duce nasmešnil in odšel.

Dobili so nato fotografije in jih zdaj razkazujejo po Beogradu. A povprašujoč, kaj se je za časa njihove odsotnosti godilo doma, niso v vprašanih morda omenili našega ogroženega morja. Ne. Vprašanja naše omladine so povsem druge vrste: Kako je s kopaljščem? Ali se tudi pri nas že nosijo eksofordske hlače? Kakšni so rezultati nogometnih tekem?

«Omladina snago stara, omladina jade mlad» — omladina stara sila, omladina mlada skrbi in sramota. M. A. C.

* **Kralj zopet odpotoval v poplavljeni ozemlje.** Snoči ob 21.10 se je kralj Aleksander pripeljal z dvornim vlakom z Bleda v Ljubljano in čez pet minut nadaljeval vožnjo proti Zagrebu, od koder je odpotoval v poplavljeni ozemlje. Kralja je spremljal do Zagreba veliki župan dr. Baltić, ki je bil pozvan večeraj dopoldne na Bled.

* **Minister Miša Trifunović in poslanik Seba na Bledu.** Večeraj ob 11. dopoldne so se pripeljali z beograjskim brzovlakom v Ljubljano minister prosvete Miša Trifunović, minister za narodno zdravje Slavko Miletić in češkoslovaški poslanik na našem dvoru, Jan Seba. Vsi trije so obedovali v kolodvorski restavraciji, nakar sta se minister Miša Trifunović in poslanik Jan Seba odpravila ob 11.40 na Bled, minister Slavko Miletić pa ob 12.20 s tržaškimi brzovlakom v Vichy v Francijo.

* **Odlikovanja v poštni službi.** Na predlog ministra pošte in brzovanja so odlikovani z redom sv. Save petega razreda: Tomo Vrkljan, inspektor poštne direkcije v Ljubljani; Anton Veseljak, šef oddelka pri ljubljanski poštni direkciji; nadalje poštna upravnik Josip Vertovec in Fran Moro ter poštni tajniki Franc Šemrov, Janko Simnik in Vladimir Kos.

* **Izpremembe v šolski službi.** Na podlagi razpisa sta imenovana: Vinko Živko za stalnega strokovnega učitelja meščanske šole v Slovenski Bistrici in Josipina Milinarič za stalno strokovno učiteljico I. ženske meščanske šole v Mariboru. Napredovali so v I. skupino II. kategorije: Josip Vedral, stalni učitelj petja in glasbe na II. meščanski šoli v Ljubljani; Olga Tomšičeva stalna učiteljica v Moravčah in Martin Petelinšek v Mariboru; v 2. skupino II. kategorije: Ivanka Podreka, stalna učiteljica pri Sv. Duhi na Stari gori; Ivanka Klemenčič v Veliki Nedelji, Marija Radič v Celju, Leon Cepuder v Dolnji Ledavi, Albin Smole v Ljubljani, Josipina Kumer v Ribnici, Ignacij Petje pri Sv. Lenartu, Ivana Dolinšek v Senožetih, Ana Lenarčič-Vadnal v Notranjih gorah, Fran Bernetič pri Sv. Antonu, Ljudmila Simnik na Vrhniki in Marija Hladek v Borovnici; v I. skupino III. kategorije učiteljice ženskih ročnih del: Otzela Žen-Lekar v Soteski in Franja Fric v Ribnici.

* **Angleška eskadra zapustila Split.** Kakor nam poročajo iz Splita je bil v sredo večer na angleški admiralski ladji «Barham» prirejen sijajen ples, kateremu sta prisostvovala bivša ministra Bianchini in Grisogono, general Daskalović, veliki župan Angelinović in mnogo odličnih meščanov. Paluba je bila dvignjena in preurejena v plesno dvorano. Admiral Hodges je izrazil svoje posebno zadovoljstvo z lepim sprejemom ter se je laskavo izjavil o našem narodu in naših kraljih. Ples se je zaključil z narodnim kolom. V četrtke popoldne so angleški častniki napravili izlet v Solin ter si ogledali tudi slap Kubavice.

Včeraj splošne je angleška eskadra zapustila splitsko pristanišče. Dve angleški ladji obiščeta otok Vis, kjer položijo mornarji venec padlim angleškim mornarjem, ki so pokopani na Visu.

* **Jugoslovenski učitelji na Češkoslovaškem.** Naši učitelji, ki so se za časa sokolskih slavnosti mudili v Pragi, so posejili 12. t. m. kopaljšča Luhačovice, kjer so jim priredili prav prische sprejem. Na kolodvoru so jih pozdravili zastopniki oblasti in številno občinstvo. Člani ekskurzije so odšli med viharimi ovacijami prebivalstva v spremstvu godbe v mesto, kjer jih je pozdravil oficijelno generalni tajnik kopaljšča g. P. Houdek, zahvalil pa se je imenu Jugoslovenski učitelj Slavko Mrovlje. Zvečer je bil prirejen našim učiteljem na čast banket. Dne 13. t. m. so si člani ekskurzije ogledali veliko Batino tvornico za čevlje v Zlínu.

* **Ameriški dijaki v Jugoslaviji.** Iz severoameriškega mesta Detroit je došlo poročilo, da je dne 5. t. m. iz tamkajšnjega pristanišča odpotovala skupina ameriških dijakov pod vodstvom profesorja Russela. Dijaki nameravajo prepotovati Francijo, Švico in Italijo, glavni njihov cilj pa je Jugoslavija. Iz Trsta se podajo ob dalmatinski obali v Dubrovnik, Boko Kotorško in pa na Cetinje, odkoder krenejo preko Zelenike v Sarajevo in Beograd, si ogledajo tudi Vojvodino in Hrvaško ter obiščejo končno tudi Slovenijo.

* **Otvoritev razstave fotografij v Splitu.** Predvečerašnjim je bila v Splitu otvorjena razstava fotografij. Otvoritve so se udeležili tudi angleški mornarški oficijeri. Izdan je poseben katalog.

* **Maturanti drž. moškega učiteljskega 1921.** se sestanejo v nedeljo 18. t. m. ob 14. uri v gostilni pri «Mostu» — Celje.

* **Razlagova slavnost v Mali Nedelji.** ki je bila določena za 25. t. m., je preložena na 1. avgust.

* **Dela v Ivanjskem tunelu** se z veliko energijo nadaljujejo. Na obeh straneh je prekopanih doslej približno dvesto metrov. Pri vrtnju tunela so naleteli na precej močan tok vode, ki pa vendar ni tolik, da bi mogel ovirati dela v tunelu.

* **Davčne eksekucije v Sloveniji.** Finančna delegacija uradno objavlja, da izide dne 17. julija 1926 v št. 65 «Uradnega lista» izkaz o eksekucijah, ki so se radi zaostalih direktnih davkov v Sloveniji izvršile v II. četrtletju 1926. Iz kazka je razvidno, da se je mobilarna eksekucija začela v 31.096 primerih in nadaljevala do rubeža v 6257 primerih (20%); do prodaje je pa prišlo v 41 primerih, torej v manj nego tri četrtine odstotkov od celokupnega števila rubežev. Zaostanki radi katerih je prišlo do rubeža so znašali okroglo 13 milijonov dinarjev, oni, ki so se mogli iztirjati šele s prodajo pa okroglo 228.000 Din. V imobilarni eksekuciji se je vključila zastavna pravica v 112 primerih za okroglo 1 milijon dinarjev. Družbe nepremičnin so se izvršile v 104 primerih za okroglo 647.000 Din zaostalih davkov. Vse te družbe so se pa uvedle na predlog privatnih upnikov in je erar samo pristopil k dražbenemu postopanju; na predlog erarja samega se ni izvršila nobena družba.

* **Izpremembe v občinskem gerentstvu.** Dosedanjšega gerenta v občini Fikšinci, srez Murska Sobota, Ivana Stessla, je veliki župan mariborske oblasti vsled njegove lastne prošnje razrešil gerentskih dolžnosti ter postavil za novega gerenta te občine Mihaela Holsedja, posestnika v Fikšincih št. 25.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla Elizabeta Roch, artistinja. Pogreb bo danes ob 14.30 iz državne splošne bolnice na kopaljšče k Sv. Križu. Blag ji spomin, žalostnim našim sožalje!

* **Na naslov poštne direkcije.** Pišejo nam: Kakor se sliši, namerava poštna direkcija ustanoviti v St. Janžu na Dravskem polju poštni urad, kar vsi farani z veseljem pozdravljamo. Govori se tudi, da se namerava odcepiti občina Sv. Marjeta n. Dr. polju od Račke pošte ter ista prikopiti novemu uradu v St. Janžu na Dr. polju. Prizadeti vaščani iz Marjete, Trnč in Prepolje to namero iz tehničnih gospodarskih razlogov odločno zavračajo. Ves naš promet se kreta na postajo Rače in v Fram, kjer je naš glavni gospodarski center za eksportiranje naših pridelkov, in so tudi državni uradi, razni mlini, žage, tovarne itd. Vse to nas že od nekdaj veže z Račem, dočim St. Janž za nas ne prihaja v poštev. Naša želja je, da ostanemo še nadalje pri pošti Rače, pač pa prosimo merodajne kroge, da se zavzamejo zato, da je vendar enkrat dobimo dnevno poštno zvezo po seškem pismonošilju iz Rača, ki že itak pošto dnevno dostavlja v našo sosedno vas Braunšvaig, ki je komaj 10—15 minut oddaljena od nas, kar bi bilo tudi z malenkostnimi stroški zvezano.

* **Koncert «Ljubljanskega Zvona»** v Laškem, v nedeljo, 18. t. m. pop. ob štirih. Raznoličen spored izbranih pesmi za moški mešani zbor, moški, ženski kvartet in solospeli slavčka «Ljubl. Zvona» Špelce Ramšakove. Prijatelji naše lepe pesmi iz Laškega, Rimskih Toplic, Celja, Zidanega mosta, Radeč, Sevnice, Trbovelj, Hrasnika itd. ne zamudite te pevске prireditve!

* **Znižano vožnjo na železnici** je dovolila generalna direkcija državnih železnic v Beogradu, z odlokom z dne 8. julija br. 6436 za 50% vsem udeležencem velikega sokolskega okrožnega izleta dne 1. avgusta v St. Vidu nad Ljubljano. Dovoljenje popusta velja za dneve od 30. t. m. do 3. avgusta.

* **Planinski dan v Kranjski gori.** Hrvatski turistički klub «Sljeme» v Zagrebu priredi sporazumno s Savinjskimi podružnicami SPD in podružnice v Kranjski gori 7. in 8. avgusta šest planinski dan v Kranjski gori. Program je sledeči: Dne 7. avgusta prihod planincev z jutranjimi in večernimi vlaki. Zvečer komerz v hotelu «Razor».

Dne 8. avgusta izleti in ture; določeni vodniki bodo vodili goste na izlete v najbližjo okolico, drugi oddelek na lažje, tretji na težje ture (Škrlatica, Jalovec). Polovična vožnja je dovoljena. Prijavitelj se je najkasneje do 31. t. m. na HTK «Sljeme», Zagreb, Marovska ulica 16.

* **Pogon na hajduke v Hercegovini.** Po poročilih iz Mostarja so orožniki, ki preganjajo hajduke, odposlali več žandarmerijskih oddelkov na črnogorsko stran, da se korenito onemogoči vsaka nadaljna akcija hajdukov.

* **Zasuta železniška proga.** Sarajevska direkcija državnih železnic javlja, da je vsled silne plohe zdrčal ogromen plaz zemlje na železniško progo Rude-Uvac ter zasul progo in cesto v dolgosti 5 km. Ves promet je ustavljen.

* **Žena zadavila svojega moža.** V Novskem se je zgodila grozna rodbinska drama. Vdovec Fr. Kadliček se je pred tremi leti novič oženil z dvajsetletnim dekletom. Zakon ni bil srečen in pogosto je prišlo do prepira in pretepa. Ko je v tork Kadliček prišel pijan domov, se je po večerji oblečen vlegel v postelj in kmalu zaspal. Žena pa je vzela vrvi, napravila zanko in jo možu vrgla okoli vratu. Zadržala je zanko in jo krepko držala, dokler ni pijani mož izdihnil. Ženo je žandarmerija aretirala in izročila sodišču.

* **Zdravilo za ljubezen, ki stane 4000 Din.** Služkinja Anka Dolar v Zagrebu je prijavila policiji, da je slišala preteklo leto od svojih prijateljev, da stanuje v Mesniški ulici neka vedeževalka, ki nudi v ljubavnih neprilikah izvrstno pomoč. Tudi ona je odšla k tej čarovnici, imenovan Katra Šakota, in jo prosila, naj ji pomaga, da se vrne zopet njen dragi, orožnik Ivan Jug, ki jo je zapustil. Obenem jo je tudi prosila, naj pomaga istakotki njeni sestri Jospini, kateri je postal mož nezvest. Vedeževalka je Dolarjevi zagotavljala, da ji bo v vsakem oziru pomagala, vendar pa se mora strogo ravnati po njenih predpisih in molčati. Izročila ji je nato prašek in navodila, kako naj ga jemlje. Dolarjeva je plačala za vsak prašek 100 dinarjev in ga zavzela štirikrat na mesec. V prašku so se nahajale med drugim tudi zmelte jajčne lupine. Služkinja je zavzela skupno za 4000 Din teh praškov. Ker pa zdravilo le ni hotelo pomagati, je odšla Dolarjeva vnovič k vedeževalki in jo vprašala, kaj je na stvari. Dobilna pa je hladnokrvno odgovor, da zdravljenje s praškom ne gre tako naglo in da mora potrpeti Služkinja je polagoma za te ljubezenske praške porabila ves svoj prihranek. Šele nato se je prepričala, da ji zdravilo za ljubezen nič ne pomaga in da je bila grdo ogoljufana. Prijavila je dogodek policiji, ki je Šakotovo takoj aretirala in jo izročila sodišču.

* **Sprememba posesti.** Znano Hudovernikovo (Primažovo) trgovsko hišo v Radovljici je kupil trgovec Leopold Knez, kamor bo prenesel svojo trgovino iz hiše Otoma Hemana. 1036

* **Interesente za čisto krvne dobermane** opozarjamo na krasne, že kopirane mladice, ki jih je vrgla krasna psica dobermanka, last g. Grlica, znanega gojitelja dobermanov na Graču. Kolikor nam je znano sta dva mladica z rodovnikom še za odati. 1030

* **Radioemanacijsko termalno kopaljšče Dolenjske Toplice (38° C),** postaja Straža-Toplice, zdravi z izvrstnim uspehom reuma tizem, neuralgije, ischias, ženske bolezni, ekzudate, posledice zlomljenih kosti, zakasnelo rekonvalescencijo po težkih boleznih in operacijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tukajšnja kura je tudi okrepčevalna in omlajevalna. Električna razsvetljava, tekoča voda v sobah, sploh moderan komfort. Hrana a la carte ali v penzionu. Cene znižane, prospekti na zahtevo. 1030

* **Radioemanacijsko termalno kopaljšče Dolenjske Toplice (38° C),** postaja Straža-Toplice, zdravi z izvrstnim uspehom reuma tizem, neuralgije, ischias, ženske bolezni, ekzudate, posledice zlomljenih kosti, zakasnelo rekonvalescencijo po težkih boleznih in operacijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tukajšnja kura je tudi okrepčevalna in omlajevalna. Električna razsvetljava, tekoča voda v sobah, sploh moderan komfort. Hrana a la carte ali v penzionu. Cene znižane, prospekti na zahtevo. 1030

JUTRI

Velika, razkošno opremljena veseloigra. V glavnih vlogah glavni igralci iz velenjskega «Nibelungo». Preskrbite si pravčasno vstopnice!

Elitni Kino Matica

Iz Ljubljane

— **Redukcija pri Narodnem gledališču.** Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je po zaključku sezone z 31. julijem odpustila nekaj mlajših moči drame in opere. To je precej nova metoda z ozirom na delstvo, da je čas angažmanov za drugo gledališče že potekel. Odpušteni igralci so torej enostavno vrženi na ulico. Kar se tiče pa stvarij same, moramo reči, da se nam odpuščanje v vrstah našega naraščajočega odbi baš najkoristnejše. Zlasti kar se opere tiče, nam pripovedujejo, da se tam uveljavlja sistem, o katerem bo v interesu našega gledališkega zavoda potrebno pravčasno izpregovoriti prav odkrito besedo. Pri operi sta bili m. dr. reducirani dve nadarjeni pevki domačinki, ki res ne razpolagata z operetnimi toaletami, zato pa s svežim glasom in mladostjo. Redukcija pri dramii je m. dr. zadela mladega ambicioznega igralca, o katerem se je kritika vedno pohvalno izražala. Postavljen je na cesto. Poleg mlajših moči, ki so bile odpuščene, je upokojenih več igralcev ter je m. dr. tudi g. Danilo, veteran našega gledališča umirovljen. V našem gledališču, zlasti pa v operi so v zadnjem času zopet zavladale intrige. O njih prihodnjič kaj več.

— **Javno stenografsko tekmovanje** na Christofevem učnem zavodu. Domobrantska cesta 7, se je vršilo v četrtek ob dveh popoldne. Tekme se je udeležilo 26 golek in golevec. Diktiralo se je 4 minute z brzino 100 besed v minuti. Tekmo je vodila strokovna učiteljica, gospa Ivanka prof. Ro-

OBLEKE

lastnega izdelka vam nudi 67

MAJČENEJE

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova 3.

bidova. Tema diktata je bil Ivan Cankar «Lisjak». Prva je bila gdč. Ivana Parzer iz Ljubljane, druga gdč. Angela Furlan iz Trsta, tretja gdč. Ivana Kurajt iz Domžal, četrta gdč. Marija Müller iz Zagorja ob Savi in peta gdč. Ladislava Čargonja iz Ljubljane. Interesantni tekmi je prisostvovalo mnogo občinstva, katero je lepo in hitro delo mladih stenografinj in stenografov zelo presenetilo. Prireditelj tekme kaže razveseljiv napredek na polju slovenske stenografije. Vse priznanje gospoj Ivanki prof. Robidovi in vsa čast zavodu, ki skuša v mladih, za vse lepo dostopnih srlih svojih golek in golevec netiti veselje in ljubezen do stenografije in ki je s tako častnim uspehom zaključil svoje dvajseto šolsko leto. Pripomnilo, da so bili k tekmi pripuščeni le golemke in golejci z odličnim in hvalnim končnim redom.

— **Gg. članom odbora Čsl.-jugoslov. lige.** Radi posvetovanja o kongresu Jugoslovenskih češkoslovaških lig in čeških organizacij v Ljubljani in na Bledu dne 7. in 8. avgusta sklicujem za soboto dne 17. t. m. ob 18. (6. zvečer) v direkcijem lokalu Kazine odborovo sejo in prosim, da se je zanesljivo udeležite. — Predsednik.

— **Blagajna delegacije ministrstva financ v Ljubljani** bo dne 20., 21. in 22. julija zaradi čiščenja uradniških prostorov stran- kam zaprta.

— **Združga mizarskih mojstrov v Ljubljani** poziva svoje člane na obrtno zborovanje, katero priredi mizarska združga v St. Vidu nad Ljubljano 18. t. m. ob 8. dopoldne v risalnici obrtne šole istotam. 1033

— **Avtobus vozi zopet redno na Ježico** in St. Vid nad Ljubljano vsako nedeljo in praznik od 2. pop. dalje. 1034

— **Policijske prijave.** Od četrta na petek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 izgred v gostilni, 2 prestopka kaljenja noč. miru, 1 izsleditev bivališča, 4 prestopki zdravniških predpisov, 1 prestopke obrtnege reda in 3 prestopki cestnega policijskega reda. Aretacija je bila izvršena in sicer radi prepovedanega povratka.

— **Samomor.** Včeraj smo poročali, da je ključavničarski mojster Martin Dolenc, stanujoč na Cesti v Mestni log, izpil v sredo zvečer v samomorilnem namenu večjo količino arzenika. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu sicer takoj izprali želodec, kar ga pa ni rešilo, kakor smo navedli včeraj, marveč je v četrtek popoldne zastrupljen podlegel. V smrt je šel, kakor je izjavil sam, radi neznošnjih družinskih razmer.

— **Zastrupljenje z gobami** Včeraj okrog pol 1. popoldne je našel stražnik na Viču na travniku poleg ceste moškega, ki se je zvijal v krčih in tožil, da ima strahovite bolečine v želodcu. Povedal je, da je prejšnji večer večerjal na Igu gobe in da se je nemara z njimi zastrupil. Ker je stražnik videl, da je stvar resna, ga je takoj dal prepeljati v bolnico.

— **Berač in tat.** Jakob Bricelj iz Dobrunj je šele 29 let star in zdrav vendar mu smrdi pošteno delo. Zato najraje postopa po mestu, se igra brezposelnega ter berač po hišah. Ker pa ima tudi to grdo napako, da se ga vedno rado kaj prime, le seveda vrlo nevaren berač. Kot izboren tekač se je izkazal pred nekaj dnevi na Zabljaku, kjer je v hiši št. 12 snel kar uro s stene. Bil je opažen a ure ni hotel izpustiti. Končno se mu je posrečilo, da je res odnesel pete, vendar se brčkone ne bo dolgo veselil prostosti.

— **Vlom v športni paviljon.** V noči na četrtek je neznan zlikovec udrl na igrišču društva «Atene» v Tivoliju v tamošnje barako ter odnesel več parov tenis čevljev 6 komadov žog ter več raznega orodja. Storitlec pa društva ni oškodoval samo s tatvino, marveč je polomil tudi ograjo, tako da znaša skupna škoda 1500 Din.

Iz Maribora

— **Gospodarsko in politično društvo** za magdalenski okraj v Mariboru ima svojo redno odborovo sejo danes, 17. julija ob 20. uri v gostilni «Korotan» na Frankopanski cesti.

— **Tovorniški davek mariborske občine.** Nameravano povišanje tovorniškega davka za prihodnje davčno leto s strani mariborske mestne občine je izzvalo v tukajšnjih lagustrskih in trgovskih krogih upravičeno odklonilno stališče. Vsled povišanja tovorniškega davka (v enem predlogu gre baje zvišanje za Din 300 od vagona) se bo zmanjšala gospodarska in davčna moč industrije in trgovine, ki pa je za naše obmejno mesto pri njegovem razvoju odločilen činitelj. Ker bo posledica povišanja tega davka podražanje blaga, bo v veliki meri izgubila tukajšnja industrija in trgovina svoj trg, ki se bo preselil radi cenosti v Celje, Zagreb ali Ljubljano. Šibkejše firme bodo morale likvidirati, močnejše pa bodo ošibe. Posledice tega stanja za davčne dajatve zlasti občin so jasne. Zato je v interesu razvoja mesta, da se trgovini in industriji v tej gospodarski krizi ne nalagajo nova bremena in to naj imajo merodajni činitelji pred očmi.

— **Gostovanje graškega Sturm v Mariboru.** V soboto in nedeljo 17. in 18. julija gostuje v dveh prijateljskih tekmah prvostopenjski graški moštvo Sturm. Prvi dan nastopijo proti Merkurju, v nedeljo pa proti ISSK Mariboru. Nastop graškega kluba, ki je odličen reprezentant nogometa, bo brezdvomno za vse mariborske sportne kroge redka senzacija.

— **Socialistično in radikalno zborovanje pri Gambirnu.** Za snoči je sklicala socialistična stranka protestni javni shod na Gambirnovem vrtu, mariborski radikali pa članski sestanek v dvorani. Na socialističnem zborovanju, ki se ga je udeležilo do

400 ljudi, so razni govorniki ostro protestirali proti nameravani redukciji delavstva zlasti železničarjev ter ostro prijemali vladni stranki. Mariborski radikali pa so imeli istočasno zraven v dvorani ob prav pili udeležbi svoj sestanek po § 2. le proti vabilom, čeprav so v «Narodnem dnevniku» pred par dnevi javili, da bodo imeli javen shod. Značilno za njihovo tolažbo radi premajhne udeležbe je bilo, da so tolažili s tem, da je bila polovica poslušalcev na socialističnem zborovanju njihova. Dober tek za to kisljo grozde!

— **Velik uspeh finančne kontrole** ob severni meji. V noči od četrta na petek so beležili organi oddelka finančne kontrole v Svečini pri Mariboru pri svojem trudpopolnem zasledovanju tihotapcev na tej važni obmejni točki prav lep uspeh. Na meji so naleteli na večjo skupino tihotapcev, ki so prišli iz Avstrije. Organi so družbo takoj ustavili. Nekaj tihotapcev je pobegnilo in pometalo svoje svežnje od sebe, trije pa so prišli v roke organom kontrole. Pri pregledovanju nahrbnikov so našli v njih 60 kg najfinišega saharina in 25.000 komadov cigaretnega ovojnega papirja. Organi finančne kontrole so blago zaplenili in ga odposlali v Maribor na merodajno mesto. Ta dogodek je brez dvoma velik uspeh v vestnem izvrševanju službe finančne kontrole na naši severni meji. Upati je, da organi finančne kontrole za ta svoj čin ne bodo ostali brez nagrade.

— **Zborovanje Jugoslovenske gasilske zveze v Mariboru.** Danes in jutri zboruje v Mariboru Jugoslovenska gasilska zveza. Danes zvečer ima starešinstvo zveze pod vodstvom g. Barleta iz Ljubljane sejo. V nedeljo ob 10. dopoldne bo v veliki kazinski dvorani skupščinsko zborovanje zveze. Po zborovanju je v Narodnem domu skupen obed in nato istotam prijateljski sestanek. Ob tej priliki bo slovesno razvite in blagoslovite prapora mariborske požarne brambe, ki praznuje 55. letnico svojega obstoja.

— **Slavnosti mariborske požarne brambe.** Mariborska požarna bramba praznuje na slovesen način v nedeljo jubilej 55 letnega delovanja za dobrobit Maribora in njegovega prebivalstva. Ob pol 9. dopoldne bo v stolici sveta opravilo za vse umrle člane, nato razvile in blagoslovile nove zastave po kanoniku Moravcu in kumilcu županji dr. Leskovarjevi. Sledila bo velika gasilska vaja na Glavnem trgu z objektom požara na magistratu. Ob 10. bo skupščina Jugoslovenske gasilske zveze v kazinski dvorani.

— **Nedeljski promenadni koncert.** V nedeljo, 18. t. m. priredi od 10. do 12. ure dopoldne «Drava» v mestnem parku promenadni koncert v korist odbora za postavitve spomenika kralju Petru.

— **Domovinski dan v Šmarjeti ob Pecnici.** Radi neugodnega vremena preteklo nedeljo je bila velika narodna slavnost Jugoslovenske Matice preložena in se vrši v nedeljo dne 18. julija v Šmarjeti ob Pecnici. Trud tamošnje podružnice Jugoslovenske Matice zasluži naše največje zanimanje in podporo; zato polhitmo vsi narodni Mariborčani v lepo Šmarjeto!

— **Poskus pobega iz jetnišnice.** Nekateri listi so prinesli vest o poskusu pobega nekaterih kaznjencev v noči od 11. na 12. julija iz zaporov, kar pa so pazniki pravčasno preprečili. Vest je v toliko netočna, ker se je to vršilo v jetnišnici mariborskega okrožnega urada in ne v moški kaznilnici.

— **Zopet slučaj škrlatinke.** Izkaz o kretanju nalezljivih bolezni v okolici mestnega fizikata mariborskega v času od 8. do 14. t. m. zaznamuje nov slučaj škrlatinke in dva slučaja ozdravljenja (škrlatinka in davica).

Iz Trbovelj

— **Epidemija samomorov** ponehala. Zadnji samomorilec v občini je bila 35letna Barbara Riht, stanujoča na Studencih 29, ki je spila v samomorilnem namenu očetovo kislino. Oddana je bila v celjsko bolnico, kjer pa je začetkom tega meseca umrla.

— **Nove gostine v Hrastniku.** Za gostilniško koncesijo sta prošila upokojeni rudar Skobe in rudniški poduradnik v pokoju Za vršak.

— **Narodna spevoigra s spremljevanjem orkestra.** Konzorcij Narodnega doma v Hrastniku priredi v nedeljo 18. t. m. ob 4. popoldne narodno spevoigro s spremljevanjem orkestra po sentencah učitelja g. Lojza Hofbauerja. Nastopilo bo okoli 50 oseb od teh 34 igralcev in 6 moč orkestra pod vodstvom g. Armina Bruna. Za igro vlada veliko zanimanje. Tvrdba Japelj in drug je naslikala za igro popolnoma nove dekoracije, garderobo pa je posodilo ljubljansko gledališče.

— **Zaradi preobloženosti z delom** pri Narodnem domu je odložil mesto staroste pri Sokolu g. Lojze Hofbauer. Njegov naslednik je učitelj g. Jože Grozdnic.

— **Knjižnica Društva za varstvo otrok** in mladinsko skrb v Trboveljah se je preselila iz trboveljske šole na Vodo v prostor rudniške restavracije. Ker je sedaj v davlavskem centru, j upati, da bo delavstvo bolj pridno segalo po knjigah. Knjižnica je odprta vsak četrtek.

— **Bratovska skladišča v Hrastniku** ima po novem pravilniku okoli 110 upokojencev od teh 10 vdov in sirot. Po starem pravilniku jih ima pa okoli 300, od teh 142 vdov in sirot. Deficit pokojninske blagajne znaša mesečno okroglo 30.000 Din.

— **Pred prihodom komisije v revizije.** V zadnjem času se delavstvo pri rudniku v Trboveljah in zlasti v Hrastniku stalno pritožuje proti postopanju z njim pri delu. Pritožbe navajajo, da se zahteva od ljudi več premoaga in

Naši onstran granic

Koroško pismo

Slovenski načrt za zavojevanje Koroške. — V treh letih ali zboljšanje ali razdelitev Avstrije. — Trepet pred Sokolstvom. — Preinje slovenskim duhovnikom. — Učitelstvo zahteva priznavljanje osnovne šole.

Kritičen dan je bil v Celovcu 7. t. m. V uredništvu velikonemških «Freie Stimmens» so razkrili slovenski načrt za zavojevanje Koroške. Na uvodnem mestu govori ta list o nevarnih namelih, ki so obelodanjeni v... «Koroškem Slovincu». Kaj pa je bilo? Slovenski list je pozval društva k novemu življenju in menil, da če se izliva promet v Celovec in če živi mesto od okolice, potem imamo pač nekoliko pravic do Celovca. Tam se srečata Rožan in Podjunčan, zato mora postati Celovec središče novega pokreta... Nekaj nezasišene je to in dunajska vlada se mora začeti interesirati za neodgovorne hujškarje «Koroškega Slovincu». Tako modrujejo «stimmce». Kaj na tako slabih nogah stoji nemštvo na Koroškem, da se bojijo že nedolžnega stremeljenja po organizaciji slovenskih društev? Celovec je na slovenskih tleh in še okoli srede preteklega stoletja se je govorilo v Celovcu več slovensko kot nemško. Nemško divjanje priča, kako so ti ljudje daleč proč od vsake misli po dobrem sožitju med obema narodnostima v deželi.

«Kärntner Tagblatt» rad prevede iz «Slovincu» članke, ki grdijo Jugoslavijo in Srbe potem pa om, ki hvalijo Avstrijo. Pretekli mesec se je «Slovincu» globoko poklonil pred dr. Seiplom in občudoval je Avstrijo, kako življensko silo ima v sebi. «Slovincu» trdi, da se Avstrija izmed vseh povojnih držav v 8 letih najbolje normalizirala in utrčila in da je gospodarsko najdalje napredovala. «Slovincu» tiči stara Avstrija še globoko v kosteh. Pri spominu na njo prične hvaliti ostanek, sedanjo Avstrijo. Dr. Ude je katoliški duhovnik in vse učiliški profesor. Pretekli mesec je bil v Celovcu in je govoril o razmerah v državi: o napačni davčni politiki, o ogromnem številu ljudskih zastopnikov, ki jih vzdržuje ubožna Avstrija, «skoro 90 odstotkov vseh davkov polni žepi samorodcev in nasilnikov», žigosal je razne korupcijske afe in priporočil skrajno varčnost. Svoj govor je zaključil ta katoliški duhovnik s tole napovedjo: «V treh letih se mora položaj Avstrije temeljito izboljšati ali pa bo Avstrija razdeljena... «Slovincu» poklone Avstriji izkoriščajo koroški Nemci v svojem boju proti manjšinskemu vprašanju.

Kdo se vozi v Avstriji po železnici z znano ceno? Jugoslovski Sokoli! Javna tajnost je, pravijo «Freie Stimmens», da so imeli jugoslovski Sokoli pri svojem zletu v Prago v Avstriji za 33 odst. znano železniško vožnjo. Oni vrli Nemci, ki so prišli h pogrebu generala Kapretza, voditelja Heimatschutzverbanda, pa niso bili deležni primernega znižanja, marveč je železniško ravnanje isto v zadnjem hipu še skrčilo. Celovski velikonemški list se zgraža in izjavlja, da zvezno železniško ravnanje gre na roko sovražnikom Avstrije, pri domačinih se pa šteti v najnedostojnejši obliki. Ves iz sebe je ta list tudi pri misli, da se hoteli Sokoli v Celovcu izstopiti, kar pa se je k sreči preprečilo. Vse zmešane so «stimmce» in kaj bi še le bilo, ako bi se bil res hotel pojaviti Sokol na starih zgodovinskih slovenskih tleh v Celovcu! Sokolsko slavje v Pragi je globoko odmevalo po nemških novinah in tudi «Freie Stimmens» morajo priznati, da je bilo to nekaj izrednega, nekaj čisto slovanskega. Slovan se ne ozira na strapanec in na stroške, podvrže se železniški disciplini, samo da proslavlja v Sokolstvu pobratenje Slovanstva. Res je tako. Tudi koroški Slovinci naj si to zapomnijo.

Zupnik Gabron se zopet pojavlja! Tako so razburjeno zavpile «Freie Stimmens». Ko je ta hujškarški župnik pobegnil v Jugoslavijo, se je mislilo, da bo mir in da pridejo Nemci do svoje službe božje. Toda njegov naslednik Ulbing ni nič boljši. Posledica je, da se je okoli 80 odstotkov nemških katolikov v župniji udalo svobodomiselnstvu. Pred kratkim je ta župnik pri nekem pogrebu domačinke, ki je umrla v bolnici, na centralnem pokopališču v Beljaku izvršil blagoslov po slovensko. «Freie Stimmens» se togotijo radi tega na vso sapo in pravijo: Zal, da je bila ta nesramna prednost znana prepozno, sicer bi se bilo gospodu župniku kaj pripetilo. Župnik Gabron se je pojavil v občini in se obnašal tako neženirano, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo. Treba paziti nanj, ker vidimo, da njemu služi vera samo v strankarske svrhe... Tako zlobno pišejo celovski veliki Nemci in hujškajo na napad na oba slovenska župnika. Proti župniku Ulbingu kličo tudi škofa na pomoč in operirajo kličo s svobodomiselnstvom, samo da bi prišel v slovensko župnijo nemški človek. Za germanizacijo so Nemcem dobra najbolj zavržena sredstva.

Koroška učiteljska zveza je na svojem zborovanju v Celovcu izjavila, da deželno zastopstvo učiteljski stan tako zanemara, da se ta zakonodajna korporacija ne more več smatrati za resno. Razpravljali so o političnih sporih po deželi in prišli do zahteve, da naj se osnovna šola priznava. Potem bi bila varnejša pred strankami in učitelstvo bi se moglo res posvetiti svojemu poklicu. Pri priznavljanju bi se moralo dati Slovincem vse šole, ki jim pritičijo. Raze stranke se tako glede manjšinskega vprašanja povdarjajo, da se ne more rešiti do-

ma, da naj se torej reši na Dunaju. Pri priznavljanju ljudske šole bi morali priti Slovinci do svojih šolskih pravic.

— Povsodi manevri. Tudi okoli Pule so vsrjšio veliki vojaški manevri, ki so imeli višek v vajah ponoči na 14. t. m. Manevrirala je brigada Lombardija, pomnožena z artiljerijsko skupino.

— V Dobrovem v zapadnih Brdih je bila šolska prireditve, pri kateri so Italijani občudovali, kako lepo slovenski otroci pojejo italijanske patriotske himne. Deklica Jelica Juša, hči biljanskega župana, je deklamirala Tommasovo hrvaško pozvijo «Italija v verigah» (!)

— Samomor z električnim tokom. Pri Škorckli so našli na premočeni zemlji ležečega mrtvega človeka, ki je imel okoli vratu privezano dolgo žico, visoko čez elektrovodno tramvajsko žico. Na drugem koncu žice je bil pritrjen kamen. Samomorilec je napeljal nase električni tok v napetosti 300 voltov. Bil je takoj mrtev. Spoznali so v njem 50letnega delavca Dom. Marastona iz Istre, Maraston je bil premočen kmet pa je s svojim nemirnim življenjem začel v bedo z družino vred. Zadnje čase je preživel sam v nemiru in pomanjkanju, na kar je izvršil samomor.

Iz Laškega

— Elementarna nezgoda. Menda ni okraja v Sloveniji, ki bi bil po zadnjih nalivih in povodnji tako težko prizadet kot Laška. Velik del našega okraja je že izpodkopen od trboveljske prem. družbe, voda si izbira draže izhode, izpodjedava ilovnat teren, ki drči po trših plasteh v nižino, zasipava potoke, podira ceste in pota in prepravlja njive, travnike ter odnaša hiše in potoke. Okrajni zastop je zadnje dni, kakor smo poizvedeli pregledoval in ugotavljal škodo, ki so jo zadnji nalivi povzročili po našem srezu. Najhujše sta menda prizadeti hrastniška in trboveljska kotlina. Radi napačnih obvodnih naprav in zgradb, zlasti jezov so okrajne ceste silno prizadete, deloma tudi popolnoma uničene, raztrgane in zasute. Proge Zidani most do Laškega, Rimske toplice - Jurklošter, Šmarjeta do Dola, Trbovlje in Reka, zlasti pa hrastniške ceste so le deloma in za silo po izredni agilnosti okr. zastopa, ki deluje zadnje dni z vso vneto in požrtvovalnostjo, vporabne zopet za promet. Škode je na vseh progah nad 800.000 Din. Ali nam bo država kaj prispevala in pomagala, kakor smo bili tega navajeni od svoje mačehe — Avstrije? Ali pa bo vse prezrla in zahtevala od nas zopet le davkov in doklad?

— Desetletja Savinja že ni dosegla one višine kot te dni — imela je 392 m nad normalo ter poplavlja obrežje daleč na okoli. Silno škodo utrpilo privatniki, v prvi vrsti pa tudi občina in Olepevalno društvo. Potok Hudournik je mogočno narastel ter je nastalo osobito med ženskim starejšim svetom veliko razburjenje, da pride potop. No, k sreči je občina, kljub oviram od strani «Zup. gospodarskega kluba» pravčasno osnažila strugo in rešila poplave naše mesto ali trg.

— Oni nemškutarji in njih pajdaši, ki so započeli gonjo zoper stavbo Posojilnice ob Savinji, še vedno molčijo in niso prišli v zgradbami stanovanjskih hiš. Gospodje, kje ste? Ali čakate, da Vas bomo javno na naših shodih razgalili!

— Sresko poglavarstvo se še vedno ne gane radi odobritve obrtnih lokalov za naše novo konzumno društvo. Ali tudi k. v. veliki župan pozna razlike med klerikalci in demokrati v prilog prvim?

Sokol

Sokolsko društvo v Zagorju ob Savi priredi v nedeljo dne 18. t. m. svoj običajni letni nastop. Priprave za to prireditve so v polnem teku. Telovadni spored bo zelo bogat. Kot posebna točka nastopijo člani ljubljanskega Sokola pod osebnim vodstvom saveznega načelnika br. dr. V. Murnika z njegovo znano kompozicijo «U boj» in «Turški marš», ki sta dosegli velikanski triumf na vsesokolskem zletu v Pragi v Občnem domu, tako, da se je morala ta točka ponavljati. Zato vabimo vsa bratska sosedska sokolska društva in Sokolstvu naklonjeno občinstvo, da se udeležijo tega izrednega nastopa. Prilika je zelo ugodna in težko, če se povrne. Zatorej v nedeljo vso v Zagorje, vožnja je polovljena — Zdravo!

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Sport

Službene objave LNP.

Z ozirom na napade, na podsavznega kapetana g. Rajgla v raznih listih radi medmestne tekme Zagreb: Ljubljana v Zagrebu si Ljubljanski nogometni podsavez dovoljuje priobčiti sledeče:

Podsavznega kapetana ne zadene na porazu nobena krivda, ker je on pred tekmo postavil moštvo, ki bi po njegovem naziranju častno zastopalo barve Ljubljane v Zagrebu. V ta tim je bilo nominiranih 6 igralcev SK Ilirije. Ker je pa SK Ilirija imela odigrati tekmi v Celovcu in Lincu, se je pods. kapetan na to oziral ter priporočil, poudarjamo samo priporočil za slučaj, da bi SK Ilirija ne mogla pogrčati svojih šest igralcev. Drugi tim, ki je pozneje tudi igral v Zagrebu. To je bilo tako odbornikom LNP-ja, kakor tudi drugim zainteresiranim gospodom dobro znano. Tembolj se čudimo noticam priobčenim v «Slovenskem Sportu» in «Slovenskem Narodu» dne 2. julija 1926. Tudi gospodom, ki so jih pisali, je bila vsa zadeva znana in tudi zapreke, ki so se pri postavi moštva porajale in sicer:

Kratki termin za postavo moštva, tekma SK Ilirije v inozemstvu, in obveznost LNP. sprejeti 27. junij kot termin za odigranje tekme, ker ni imel ZNP drugih terminov na razpolago in razven tega še ponudbo Osiješkega nogometnega podsaveza, za odigranje medmestne tekme Osijek: Zagreb. Sprejel pa je LNP, tekmo, ker mu je bilo mnogo na tem, da odigra tim mesta Ljubljane tekmo z boljšim nasprotnikom za trening tekmo z tekmi za pokal Nj. Vel. kralja Aleksandra I.

LNP-ju je sicer objektivna kritika zmeraj dobrodošla, tembolj pa obsoja vsako neupravičeno, lahko bi rekli neresnično kritiko, s katero se daje javnosti popolnoma napačen vpogled v razmere LNP-ja in s čemur se žali podsavzni kapetan g. Rajgel, kateri je za sport gotovo mnogo žrtvoval.

Podsavznemu kapetanu g. Rajglu pa izrekamo povodim njegove demisije našo najtoplejšo zahvalo za njegovo požrtvovalnost katero je izkazal tekom svojega delovanja kot kapetan LNP-ja.

Ker kljub ponovnim opominom SK Celje, ISSK Maribor in TSK Merkur niso zadoštili obveznostim napram LNP-ju, se poslednjič pozivljajo, da najpозnejše do 22. julija nakažejo dolžne zneske podsavznemu blađajniku, ker bi bil sicer LNP primoran predlagati navedene klube v črtanje.

V u. o. se kooptira za podpredsednika g. Kunavre na mesto g. ing. Strunce, kateri je bil primoran vsled obilnih privatnih poslov podati svojo demisijo. Mesto g. Rajgla se kooptira za podsavznega kapetana g. Stanika Pelan.

Redna glavna skupščina LNP. se vrši dne 15. avgusta 1926. v lokalni restavraciji «Zvezda».

Obnovljena nogometna sezona

se nam obeta z današnjo nogometno tekmo Hermes in jutrišnjo tekmo ljubljanske podsavzne reprezentance proti zagrebškemu prvorazrednemu moštvu SK Zeljeznčarja. Zagrebški gosti so dobro znani po vsej državi in uživajo najboljši sloves. Na vsak način bosta obe tekmi dobra preizkušnja domačih sil za predstoječe tekme podsavznih reprezentanc za pokalno prvenstvo države, odnosno za kraljev pokal. Ljubljanska reprezentanca je dobro sestavljena, na njej je, da zaigra lepo in da zmaga nad Zeljeznčarji. To zavisi v dobri meri tudi od števila občinstva, ker je vse drugo igrati pri praznih plankah kakor pa predvajati igro pred občinstvom. Na vsak način bo mala naša reprezentanca vzeti stvar najresneje v roke, ako bo hotela ostaviti igrišče kot zmagovalec.

Za tekmo vlada v naših sportnih krogih veliko zanimanje, kar je razumljivo, saj se hoče naša publika na lastne oči prepričati, ali so naše domače sile res tako za nič, kakor nam kažejo zadnja nesrečna rezultata v Zagrebu.

Današnja tekma s Hermesom se vrši na igrišču Ilirije in se prične ob 18.15. Hermes postavi proti Zeljeznčarjem ojačeno moštvo, ki se na tihem pripravlja na jesensko sezono, v kateri hoče zaigrati vodilno vlogo. Tudi ta tekma bo sigurno sportno na najvišji višini.

Nedeljska tekma pa se vrši na igrišču Primorja.

Službene objave LNP.

Po podsavznem kapetanu nominirani igralci in rezerve morajo biti v nedeljo najkasneje do 16.15 na igrišču Primorja. Prinesiti morajo seboj čevlje, dokolenke (črne) in črne hlačke. Drese da na razpolago ZSK Hermes. Igrač Terglec (Rapid) se mora javiti na igrišču Primorja skupaj z drugimi. Reditelji da na razpolago Hermes, in sicer za oba dneva po pet. Javiti se morajo službojuočemu odborniku do 16. ure. Blagajniško službo imata prvi dan gg. Lukežič in Tuma, drugi dan pa gg. Barl in Tuma. Službojuoča odbornika v soboto gg. Sterle (Hermes) in Pogorelec, v nedeljo gg. Lukežič in Dorčec.

Juniorske tekme za prehodni pokal SK Ilirije. Z ozirom na današnjo tekmo Hermes: Zeljeznčarski SK (Zagreb) se vrši za danes določena juniorska tekma med Ilirijo in Slavijo že ob 16.45 (ne ob 18.30) kot predigra tekmi z Zeljeznčarji. — Jutri, v nedeljo dopoldne se vrši ob 9. juniorska pokalna tekma Olimp: Panonija, ob 10.30 pa Reka: Olimpija. — Ostale tri tekme I. kola se vrše 24. in 25. t. m., ker je igrišče Ilirije jutri zasledeno. — Medklubski odbor opozarja s tem sodelujoče klube vroviče na določila razpisa, zlasti da se morajo igralci glede starosti pred tekmo izkazati s krstnim listom ali šolskim spričevalom ter da mora vsako moštvo nastopiti v enotnem dresu. Pravico nastopa imajo le tisti igralci rojeni let. 1908. ali kasneje. Vsak igralec sme igrati le za en klub. — M. O.

ZSK Hermes. Sledeči igralci naj bodo danes ob 17. v lokalni: Habicht, Serneck, Masrinko, Jesih, Bonce, Batič, Kos, Binc, Burja, Draksler, Ložar, Novak, Sedej, Tajnik.

Avtomobilska dirka pri Mariboru. Avtomobilski klub kraljevine SHS, sportna komisija Maribor, je sklenil v zadnji seji, da priredi nacionalno hitrostno dirko na cesti Slov. Bistric. — Maribor (vodovod). Dirke se lahko udeležijo člani avtomobilskega kluba in od njih vpeljani gostje. Spoznavamo z motoklubom «Maribor» je ta dirka odprta tudi za motorna kolesa. Za prvo prireditve te vrste v okrožju Maribor obstoja že veliko zanimanje in vseh sport

nih krogih in se pričakuje, da se je bodo udeležila vozila vsch vrst. Na cesti, ki ima veliko ovinkov in ki ne spada k lahkim, se bo borilo za najkrajši čas vožnje. Gledealec bo gotovo prišel na svoj račun. Politična kakor tudi vojaška oblast je obljubila klubom podporo v vsaki obliki.

Motoklub Slovenija. V svrhu povzdigde motociklističnega sporta je sklenil motoklub Slovenija, da priredi v nedeljo dne 15. avgusta 1926 enodnevno kvalitetno vožnjo na progi Ljubljana-Celje-Zidani most, Brežice-Kostanjevica-Novo mesto-Višnja gora-Ljubljana vključivši, 1 km hitrostno dirko z letičim startom in cca 1 km dolgo gorsko dirko na omenjeni progi. Proga vodi po najlepših delih Slovenije in nudi tekmovalcem razen vozno tehničnih zanimivost

sti tudi krajevno slikovite užitke. Da za interesira klub tudi svoje najmlajše članke za to prireditve, je odbor kluba določil nagrade za vse udeležnike, razen tega pa so navdušeni ljubitelji tega sporta darovali odboru posebne nagrade za novince, ki še niso bili nikdar nagradi in za take, ki dosežejo najboljšo kvalifikacijo. Dirke se morajo udeležiti samo člani Motokluba Slovenija in se opozarjajo na propozicije in druga navodila, ki sledo temu vabilu v sportni rubriki lokalnih listov. — Odbor. Kolesarske dirke «Sava». V nedeljo 18. julija vsi na kolesarske dirke društva «Sava» in Zveznih kolesarskih društev ter na nogometno tekmo SK Slavija: SK Triglav na igrišču SK Ilirije. Odhod z godbo iz Sv. Jakoba trga ob 14. uri. Začetek ob 15.30.

Gospodarstvo

Iz lesnoindustrijskih krogov

Vsled nestalnosti zapadnih valut silno trpi naša lesna industrija, ki je pravzaprav glavni dohodek Slovenije. Zadnji veliki padec lire pa je katastrofalno vplival na naše slovensko gospodarstvo. Tekom zadnjih štirih let so zgubili naši gospodarski krogi nad 100 milijonov dinarjev. Cesto se je dogajalo, da so kupili, obdelali in prodali les pri visoki ceni, dočim so prejeli plačilo, ko je lira stala nizko.

Da se to prepreči, so se dne 16. julija sestali v Ljubljani vsi večji lesni industriji iz Slovenije in razmotrivali obupne razmere, ki groze ugonobiti našo lesno industrijo. Skoroj soglasno so glasovali za predlog, da se naj les prodaja samo v stalnih valutah, to je v ameriški, angleški, švicarski in naši, kar omogoča našim industrijem pravilno kalkulacijo.

Sestanka se je udeležil tudi zastopnik iz Avstrije, dr. Haslachner, član največjega avstrijskega lesnega podjetja «Norica», ki je poudarjal, da imajo tudi pri njih iste gospodarske težnje in da se bo tudi Avstrija pridružila sklepu naših industrijev. Izvolili so poseben pripravljalni odbor, ki naj stopi v dogovor z avstrijskimi lesnimi industrijami in naj tekom 14 dni predloži tozadevne definitivne predloge.

S hmeljskega tržišča

Zatec, 13. julija. Pri natančnem pregledovanju hmeljskih nasadov našega okoliša, se lahko trdi, da je njih stanje vobče slabše kot srednje, kvečjemu pa da je srednje. Od vremena je odvisno, ali bo razredovanje nasadov krenilo navzgor ali navzdol.

Pri razsojevanju letošnje žetve je pa že sedaj treba povdarjati, da je stanje prav mnogih drugoletnih nasadov slabo in da bodo brez pridelka oni nasadi, ki so trpeli vsled mokrote. Teh nasadov je tisoče kop po 60 mastlin.

Z 2. t. m. se je pomnožilo povpraševanje po hmelju in se je dnevno prodajalo po 10 do 20 bal. Cene so se okrepile in znašajo 3050—3300 Kč za 50 kg.

Pripomniti je, da se v predprodaji plačuje letošnji pridelok po 3000—3200 Kč za 50 kg. t. j. (po kurzu 166) 106.24 Din za kg. A. P.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (16. t. m.). Pšenica: baška, 1 vagon 310; banatska, Bečkerek, 1 vagon 305; nova za avgust, ladja 1 vagon 265 turšičica: baška, 7 vagonov 190, feo Novi Sad, 5 vagonov 195; Bosanski Brod, 2 vagona 190; srbska rumena, ladja Dunav, 40 vagonov 180; m o k a: baška «0» kombinirana, 1 vagon 500 otrobi; baški, v jutastih vrečah, 1 vagon 127.50. Tendence nespremenjena.

Dunajska borza za kmetijske produkte (15. julija). Notirale so vštveši blagovnoprometni davek brez carine v šilingih za 100 kg: Pšenica: domača 47—48, madžarska, poštica 49.50—51; rž: 27.25—30; turšičica: 26.25—27.25; oves: domači 32—32.50, rumunski 30—31; seno: 17.75—19.25.

Dunajski svinski sejem (15. t. m.). Dogon 2797 svinj. Promet je bil precejšen, vsled česar so se cene znižale za 10—15 grošev. Notirale so po kakovosti za kg žive teže v šilingih: mesnate svinje 1.70—2.40, slaninarije 1.60—1.80.

Priprave za popraviljanje porušeni potov. Prometno ministrstvo je izdalo vsem gradbenim sekcijam, naj takoj, ko ponehajo poplave in se umakne voda zopet v svoje struge, store vse potrebne korake, da se opravijo ceste in pota, ki jih je pokvarilo naraslo vodovje in da se vzpostavi promet. Gradbene sekcije so že ukinile vse potrebno, da se organizira delo za vzpostavitev cestnega prometa.

Velesenj na Reki. Povodom velesenjma na Reki, ki bo od 1. do 31. avgusta t. l., je dovolilo naše prometno ministrstvo posetnikom in razstavljalcem z naredbo M. S. br. 15.096/26 30. % popust normalne prevozne tarife. Te olajšave veljajo za vožnjo na Reko od 26. julija do vštveši 30. avgusta, za povratek z Reke pa od 1. avgusta do vštveši 4. septembra t. l. Popust velja za vse proge državnih železnih razen ekspresnega vlaka. Pri odpotovanju na Reko plača potnik 140 % normalne cene, vozovnica pa mu služi za brezplačni povratek v gori omenjeni dobi. Na legitimaciji mora biti potrdilo, da je dotičnik res posetil velesenjem na Reki.

Stare tiskovine tovrnih listov. Na temelju naredb prometnega ministrstva z dne 14. t. m. se stare tiskovine navadnih in brzovoznih tovrnih listov lahko uporabljajo še do konca decembra t. l.

Nabava soli v Tunisu. Uprava državnih monopolov je poslala posebno komisijo pod vodstvom načelnika Andrije Radoviča v Tunis. Ta komisija ima nalogo, da na licu mesta stopi v stike s tamošnjimi činitelji za pravo pogajanj glede nabave večje množine soli.

Poslovanje novosadske borze. Senat novosadske borze je imel v četrtek sejo, na kateri je bilo predloženo poročilo o poslovanju borze v prvem polletju 1926. Iz tega poročila se vidi, da je bilo v tem času povpraševanja po 5379 vagonov žitaric, med njimi 4150 turšičice, 353 pšenice in 363 vagonov moke. Pri borznem razsodišču je bilo 787 novih pravn.

Kongres vseh trgovskih korporacij Jugoslavije bo, kakor se doznava, za božič dne 25. in 26. decembra v Osijeku.

Izdaki za nove železnice v Jugoslaviji. Inženjer P. Milenković, načelnik direkcije za gradbo železnice, je izdal knjigo «Nova železniška mreža», v kateri med drugim navaja tudi, koliko so po vojni zgrajene železnice stale državo. Po teh podatkih so znašali stroški za proge (v milijonih dinarjev): Vrhovne — Gračac 19.1, Gračac — Knin (dovršitev) 141.8, Topčider-Mala Krnsa (dovršitev) 14.4,

Užice-Vardište (nova proga) 218, Veles-Stip (nova) 84.8, Titel — Orlovac (nova) 64, Niš-Knjaževac (dovršitev) 34.5, Bosanska Krupa-Bihač (dovršitev) 40.4, Ljutomer — Ormož (nova) 47.8, Doljevac — Prokuplje 25.7, Gornji Milanovac — Ugrinovci 28, Stip — Kočane 12.9, Paraćin — Stalač 5.8, Bosanska Rača-Ugljenik 3.1 in Podmolje — Struga 4.7. Vsega skupaj so stale državo po vojni zgrajene, dokončane ali predelane proge 311 milijonov dinarjev ali 12.4 milijonov dolarjev.

Za trgovec z lesom. Neke tvrdila v Dubrovniku potrebuje 20 m³ belega jesenovega lesa, nadalje 13 m³ hrastovega ter 21 m³ jelovega lesa v različnih dimenzijah. Naslov dotične tvrdke s podrobno navedbo dimenzij je interesentom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo na razpolago.

Borze

16. julija. LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijske 74.50—77, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 193—196, Ljubljanska kreditna 175—195, Merkantilna 90 do 97, Prašedionia 864—870, Slovenska 98—101, Kreditni zavod 165—175, Strajne 98—101, Veveče 102—0, Stavbna 55—65, Sešir 103—104 (104). — Blago: Zaključki: les: remeljni 34/68, 38/78, 4 m, feo vagon meja 500—0; hrastove frize Ia, 35—50 cm, 6 m, feo vagon meja 1180—0 deske (smreka, jelka), paral. 18.24,38, I., II., III. monte, feo vagon meja 500—0 hrastovi brozovani drogovji, od 7 do 12 m dolž, prem. 13/14 cm, na drobem koncu najmanj 7 cm, obeljeni, feo nakl. post. za tekoči mesec 7—0; deske, 22 mm, 4 m dolž, smreka, jelka, feo vagon meja 500—0; smrekove deske, 16 mm, feo vagon meja 500—0; smrekovi hlodi, od 30 cm naprej, 4 m dolž, feo vagon nakl. postaja 190—0; poljski pridelki: pšenica, bačka, 76. 2 %, feo vagon nakl. post. 0—315; nova bačka, 76. 2 %, za avgust, feo vagon nakl. post. 0—270; nova, feo Runa 0—265; turšičica, feo vagon slov. post., 1 vagon 227.50 do 237 (227.50); ječmen, letni, feo vagon nakl. post. 0—170; oves, rešetani, feo vagon nakl. post. 0—190; otrobi, srednji, feo vagon. Domžale 0—155; ajda, domača, feo vagon slov. postaja 0—255 fižol, beli, banat, feo vagon, nakl. postaja 0—160; riž, splendor, v vrečah, bruto za netto, feo skladišče Ljubljana 0—680.

ZAGREB. Na mednarodnih tržiščih beležita nadaljni padec devizi Trst in Pariz, ki se je v Curihu spustil na 12.325 proti 13.20 od večeraj. Italija pa beleži 17.4125. Razen oslabitve teh dveh tečajev so bile ostale devize na našem tržišču brez znatnejših sprememb. Kupljen je bilo sklenjenih v devizi Dunaj za 145.000, Berlin 13.000, London 7187, New York 24.300, Pariz 10.000, Praga 560.000, Trst 217.000 in Curih 190.000. Skupnega prometa je bilo za 8 milijonov dinarjev. — V efekatih ni bilo v zasebnih papirjih spremembe. Vojna škoda je nadalje postopila. Takojšnje blago se je trgovalo v začetku po 304, proti koncu pa po 303.50. Več prometa je bilo danes v investicijskem posojilu, kjer je bilo več zaključkov po 75—76. Notirale so devize: Dunaj izplačilo in ček 798.625—802.625, Berlin izplačilo 1348.50—1352.50, Italija izplačilo 191.60—192.80, London ček 275.08—276.28, New York ček 56.389—56.789, Pariz izplačilo 138—140, Praga izplačilo 167.40—168.40, ček 167.38—168.38, Curih izplačilo 1094.875 do 1098.875, ček 1094.80—1098.80; valute: šilingi 805—809; efekte: državni: Investicijske 74—75.50, agrarne 40—0, Vojna škoda, ta koljnja 303.50—304, za avgust 303.50—308; bančni: Eskomptna 100.75—101, Poljo 16—17, Kreditna Zagreb 101—103, Hipo 56—57, Jugo 92—93, Ljubljanska kreditna 175—0, Obrtna 56—59, Prašedionia 865—870, Slovenska 55—56, Srpska 132—132, Mednarodna 70—0; industrijski: Eksploatacija 5—9, Računska 300—0, Sečerana Osijek 270—275, Iisva 51—55, Narodna žumska 17—0, Osiješka Iisvaonica 0—190, Gutmann 0—125, Slavski 110—0, Slavonija 31.50—32, Trbovlje 345—0, Vagon 40—0, Veveče, zaključek 100, Danica 59.25.

BEograd. Devize: Pariz 136—136, London 275.40—275.50, New York 56.50 do 56.55, Milan 190.50—191.50, Praga 164.70 do 167.75, Dunaj 800—800.25, Budimpešta 795 do 798.50, Berlin 1349—1350, Curih 1095.75 do 1096, Bukarešta 25.75—26.50.

Iz življenja in sveta

Posvetitev pariške mošeje

1. Paris, 16. julija.
Maroški sultan, ki se je s svojimi tremi sinovi udeležil proslave narodnega praznika v sredo, je včeraj posetil po kosilu novo muslimansko mošejo. V mošejo so prišli tudi oficijelni predstavniki francoski z ministrskim predsednikom Briandom na čelu, več ministrov in poslaničkov, predvsem onih, čijih države imajo večinoma muslimansko prebivalstvo. Navzoč je bil tudi predsednik republike Doumergue. Tekom cerkvenih ceremonij, katerih se ni smela udeležiti nobena ženska, je imel sultan Mulaj Jusuf nagovor na predsednika republike, v katerem je proslavljal prijateljstvo med Maročani in Francozi, ki so prevzeli protektorat nad njihovo deželo, zlasti pa je naglašal tradicionalno spoštovanje Francozov verskih čustev muslimanov. Potem je poudarjal, da je duhovni oče pariške mošeje eden njegovih prednikov, Mohamed beg Abdalah, ki je podpisal s kraljem Ludvikom XV. pogodbo, po kateri se smejajo na francoskih tleh graditi muslimanske molitnice.

Predsednik Doumergue je v svojem odgovoru naglašal dejstvo, da se je francosko-muslimansko prijateljstvo potrdilo tudi s krvjo na bojiščih svetovne vojne v Evropi. Današnja ceremonija je nova manifestacija te solidarnosti.

Po ceremoniji v cerkvi se je vrnil sultan Mulaj Jusuf z avtomobilom v palačo, v spremstvu svoje črne telesne straže, ki je avto vozil po bulvaru St. Germainu, je začela skupina komunističnih poslancev žvižgati. Množica, ki je v gostih vrstah stala ob cesti, je glasno protestirala proti temu izzivljanju. Prišlo je celo do prepira in končno do pretepa, v katerega je morala poseči policija, ki je hitro izpraznila prostor. Prihleti so tudi drugi poslanci, ki so z ogorčenjem očitali svojim komunističnim tovarišem njihovo nevljudno in tudi neoportuno početje. (Kakor je razvidno iz tega poročila, se je posvetitev vršila že v četrtek in ne včeraj, kakor smo pomotoma poročali.)

Pariško pismo

(Španski diktator na narodnem prazniku osvoboditve. — Obisk maroškega sultana. — Plesomanija. — Vprašanje finanč.)

—Z— Paris, 13. julija.
Jutri je francoski narodni praznik, Quartorje Juillet, proslava osvoboditve in obletnica padca Bastille. Francozi imajo edino ta narodni praznik in zato ga tem slovesneje praznujejo. Letos je pa prišel na to slovesnost večini Francozov prav neljub gost, španski diktator Primo de Rivera. Demokratski listi ironično pišejo: Diktator je prišel, da z nami slavi praznik svobode! Nikomur ni jasno, čemu je general Primo prošil francosko vlado, da sme prisostvovati prazniku in čemu mu ni vlada tega odrekla. Ko se je po Parizu raznesla ta novica, so takoj delavske stranke nabile po cestnih oglih lepake zoper diktatorjevo drznost, s pozivom, naj ga narod povsod, koder ga vidi, izžvižga. In tako se je tudi zgodilo. Komaj je včeraj izstopil na kolodvoru, so že zadoneli ostrji žvižgi velike množice, ki ga je pričakovala in neprestano žvižganje ga je spremljalo na vsej poti do španskega poslaništva. Kaj takega možak menda ni pričakoval. Pravijo, da je bil ves zelen od jeze...

Drugi gost, ki se te dni muči v francoski prestolici, je maroški sultan Mulaj Jusuf. In Parizani imajo zopet svoje veselje ter radovedno gledajo avtomobile, ki prevažajo po ulicah kaide šerifске države, v dolgih, svilenih snežnobelih burnih in mogočnih turbanih. Sultan je prišel slovesno posvetiti novozgrajeno pariško mošejo, prvo v Franciji.

Na cestnih križiščih postavljajo poče in mlaje ter obešajo girlande žarnic, kajti navada je, da se na predvečer narodnega praznika in na praznik pleše poz-

no v noč. Skakanje francoskega franka navzdol ne bo zadržalo skakanja in ranjanja ljudstva... Vendar je pa plesomanija, ki se je po končani vojni pojavila tudi v Franciji, močno ponehala. Draginja v Franciji polagoma narašča, a mnogo bolj počasi, kakor pada frank. Naraščanje cen se najlepše vidi pri kruhu, pri duhanu in pri železnih. Kilogram kruha se vsakih 14 dni podraži po 5 do 10 centimov. Splošno vlada mnenje, da si niti skupščina, niti vlada nista na jasnem, kaj je pravzaprav treba ukreniti, da se finančno stanje države izboljša. Razočaranje je splošno, kajti dnevi red, ki ga je votirala skupščina po dolgih tridnevnih debatah, je medel in ne pove ničesar jasnega, saj ne govori niti o dolgu Združenim državam, ki ga je treba na podlagi washingtonskega dogovora začeti plačevati čez mesec dni, ne govori pa tudi ne o zunanem posojilu. Obrisi bodoče francoske finančne politike se bodo pokazali šele v nekaj dneh, ko bo vlada predložila skupščini svoje finančne načrte in bo ta začela o njih razpravljati. Zaenkrat je gotovo le to, da finančni minister g. Caillaux noče sprejeti ponudbe ameriškega dolarskega posojila, kajti ima slabe izkušnje glede Belgije, ki so jo skušali Američani ootom posojil naravnost gospodarsko zašujnjiti.

Tagore in njegova beseda

Dunaj, 16. julija.
Sredi julija pride veliki mislec in pesnik na Dunaj, govori v veliki koncertni dvorani. Razprodano vse do kraja in še se številni interesi zmanj rinejo k vzhodu. Tako pritegne množico magnet velike duše, tako je današnji svet željan apostolske besede, kakor balzama na skeleče rane.

Tagore stopi v dolgem indijskem talarju na podij, ves je kakor prorok s srebrno belo brado, valujočimi lasmi, sijočimi črnimi očmi pod visokim čelom in neizrečno finimi rokami. Govori mehko in blažeco. Edino ostri akcent angleščine nekoliko trga melodioznost njegovega glasu.

Njegov nagovor na mladino je himna svobodi, predvsem duševni svobodi, in mrka obsodba ozkosrčnega nacionalizma. Barijere stoji med narodi in ljudmi. Mladina ima nalogo, da te barijere poruši in na njihovih ruševinah zgradi svetišče skupnih idealov človeštva.

Nato recitira Tagore svoje novejšje pesmi. Najprej, za razumevanje, v angleškem prevodu, nato v bengalsčini, za dokaz blesteče muzike svoje materinščine. Brilljantne recitacije vzbujajo občudovanje in izzivajo nepopisna odobravanja.

Prijateljstvo, mir, zblizanje iztoka in zapada — to so Tagorejeve besede, preproste in toliko vulgarizirane, a zveneče v novem lesku iz ust indijskega apostola. Bil je v sredo blag večer, kronan z ubranostjo duš in izlivi pravega človeškega navdušenja... tudi pri tistih, ki so šli slavnega poeta in modreca samo pogledat.

Največji zrakoplov na svetu

Januarja meseca so začeli graditi v Friedrichshafnu nov zrakoplov tipa »Zeppelin«, ki bo v velikem nalkoval Z. R. III., samo da bo večji in močnejši.

Novi zrakoplov bo daleko večji kakor je bil Z. R. III., ki ga je, kakor znano, prevzela Amerika. Meril bo 105 tisoč kubičnih metrov, t. j. za 35 tisoč več kakor Z. R. III. Zrakoplov bo meril v dolžino 235 m, njegov najdaljši premer bo znašal 30 m. Opremljen bo s petimi 12-cilindrijskimi motorji po 375 do 450 konjskih sil. Njegova hitrost bo znašala 115 do 135 km na uro. Zrakoplov brez obtežbe bo tehtal 60 ton in bo lahko natoval 15.000 kg. V zraku se bo mogel najdlje vzdržati 90 ur, kar odgovarja razdalji 10.000 km, ki bi jo prevozil v tem času ne oziraje se na atmosferske prilike.

Novi Zeppelin bo dogotovljen koncem leta 1927. Če se bodo tehnične novotarje, ki jih uvajajo na njem poskusnim potom, ob-

nesle, je seve drugo vprašanje. Zlasti skeptično motre strokovnjaki vesti, ki trdijo, da bodo Nemci namesto bencina poskusili z novo plinsko zmesjo, ki da se je dobro obnesla. Vsekakor pa bo novi zračni velikan gotovo pripomogel k čim večjemu in čim popolnejšemu zavojevanju ozračja.

Afera generala Gajde

Gajda je na Češkem junak dneva. Skrivnost, ki je vanjo zapletena njegova afera, bo po zatrdilih čl. vojnega ministrstva pojasnjena v par dneh. Marsikaj se šepeta v javnosti, razpravlja v novinah in natolcuje v inozemstvu. Padajo očitki, da je Gajda služil sovjet-skim interesom, da je zagrešil nekatere nekorektnosti povodom priprav na sokolski zlet, da je v hudem sporu z vojnim ministrom generalom Sirovym — zraven pa se množijo razne inkriminacije iz vojne dobe čl. legionarstva v Sibiriji. Mnoge sile so na delu, da izpodkopljejo pozicijo generala Gajde, četudi se iz oficijelnih virov zatrjuje, da so v zadevo posvečene samo tri osebe, med njimi visok častnik, ki mu je minister Sirovy poveril preiskavo. Priznava pa se obenem, da leži ozadije cele afeze v zgodovini nedavne dobe, s katero je zvezana izredna kariera mladega načelnika čl. generalnega štaba.

Rudolf Gajda šteje 34 let in je najmlajši general v Evropi. Ob izbruhu svetovne vojne je bil drogist v Pragi in je po vpoklicu odšel na južno fronto, kjer je kot kadetni aspirant takoj poglobil k Črnogorcem, odkoder je prešel v zapadne države. Po treh letih neprestanih avantur in borb v vseh možnih

Samo še danes! Samo še danes!

Ne zamudite ogledati si prekrasno filmsko delo, popolnoma nov francoski veličim

Ljubi me — in svet je moj!

(Duša umetnice)

ki se že tri dni predvaja z velikanskim uspehom. — Krasná vsebina. — Razkošna oprema. Izvrstna igra vseh sodelujočih. Samo še danes igra veliki umetnik svetovnega slovesa, lepi in splošno priljubljeni

Svetislav Petrović

Predstave točno ob 4. 1/2, 6. 1/2, 8. 9.

ELITNI KINO MATICA

vodilni kino v Ljubljani.

Telefon 124.

antantnih oddelkih so ga češki legionarji na Ruskem proglasili za generala. Odiseja čeških legij je najožje zvezana z njegovim imenom. V Sibiriji se je Gajda združil z generalom Kolčakom, končno pa se zopet oddvojil od njega ter po številnih borbah l. 1920, prepeljal legije preko Vladivostoka v domovino.

Dve leti je nato Gajda obiskoval vojno akademijo v Parizu, nakar je bil od 1922. do 1924. poveljnik armadnega zbora v Košicah, kot tak pozvan l. 1924. v generalni štab in končno za dobo ministrovanja generala Sirovega imenovan za šefa generalnega štaba.

Torej uprav napoleonska kariera mladega dobrovolca z bistro inteligenco, jekleno vztrajnostjo in neoporečnimi strateškimi sposobnostmi. Toda za zastor tega naglega vzpona se skrivajo nekatere zagonetne podrobnosti, ki prihajajo v javnost kot inkriminacije od strani ostrih in številnih nasprotnikov generala Gajde in te je v interesu zgodovinskih dejstev treba pojasniti, bodi že v prid ali v kvar reputaciji šefa čl. generalnega štaba.

Zločinski veleindustrijalec

Na Dunaju so za 8 mesecev vtaknili v ječo multimilijonarja Schwartzbarta, ki je načeloval vlomilski tolpi. To pa ni nič v primeri z najnovejšim razkritjem v Magdeburgu, kjer je veleindustrijalec Rudolf Haas povzročil umor svojega bivšega knjigovodje Hermana Hellinga.

Helling, ki je bil precej časa uslužben v Haasovih kontoorjih, je lani v juniju nenadno izginil brez sledu. In kmalu se je pojavila govorica, da ga je dal s sveta spraviti sam šef, ker se je bal, da ne bi Helling izdal davčnim oblastim nekaterih Haasovih davčnih sleparij.

Izkazalo se je tudi tokrat, da ljudska govorica ni bila brez podlage. Te dni je magdeburška policija aretirala brezposelnega delavca Schroedterja in Haasovega šoferja; oba sta takoj priznala, da sta lani po Haasovem naročilu umorila Hellinga v avtu in ga zakopala v kleti Schroedterjeve bajte. Kriminalna policija je klet razkopala in zares našla 70 cm pod betoniranim tlom Hellingov skelet.

Razkritje tega kapitalnega zločina vzbuja po vsej Nemčiji ogromno senzacijo, saj velja Haas za enega največjih in najtežjih magnatov nemške industrije.

Slab opravek

Žepni tatovi imajo menda najspretnjeje organizirano internacionalo, gildo. Kjerkoli je kakšna večja reč in pomembnejša prireditve, ne manjka njenih «delegatov». Razume se, da je ravno vsesokolski zlet v Pragi privabil žepne «pleharje» in «pennerje» — kakor se krstijo — od blizu in daleč. Toda obrt se jim je obnesla tako salamsko slabo, da niso dobili niti potnih stroškov povrnjenih in bi v Pragi krepnili od pomanjkanja, da jih ni policija spravila k brezplačnemu ričetu.

Nič manj kakor 30 mednarodnih tatiških veličin se je takoj ob početku

Spomenik Gallieniju,

osvoboditelju Pariza l. 1914., ki so ga odkrili v nedeljo 11. julija, na Invalidskem trgu v Parizu. Spodaj spominska plošča, ki so jo v soboto vzdicali na licej Victor-Duruy, kjer se je prvo leto svet. vojne nahajal francoski generalni štab in sedež maršala Gallienija.

Prešernove hlače

(Literarno-zgodovinska črtica.)

Kar se tiče pohujšama, nikakor ne tajim pohujšanja, nego sem tudi jaz odločno zoper in jako.

Toda je treba ločiti, ka je pohujšanje in kaj ni.

Na primer: Prešustvovanje. Prešustvovanje je jako nemarna in pohujšljiva reč, gotovo da je. Toda — kaj je prešustvovanje?

Lahov Nikec, ki hodi v šolo vkupe z našim najmlajšim, je povedal pri spovedi, da je prešustvoval. Star je osem let. V spovednici je sedel katehet in je dejal: »Oh, Nikec, kako si pa to storil?« Pa je Nikec skesano povedal, da je plezal na jablano, pa so se mu strgale hlače, da se mu je videlo belo meso, in je bil potem doma tepen.

Jaz mislim, da to ni bilo pravo prešustvovanje. Moja žena tudi misli, da ne in da strgane hlačke osemletnega fantička še niso, kar se pravi prešustvovanje in pohujšanje. Po malem katekizmu pa nemara res spadajo v prešustvovanje.

Ali pa Jerelova Nelca! Pri spovedi so jo trdo prijeli, če je kdaj gledala kaj grdega. Sirota se je obnavljala z besedo. Pa le niso odnehali, slednjič je priznala in se zjokala, da je res gledala grdo reč. — »Povej, kaj si gledala!« — lhte je zašepetala: »Drek!«

Ta reč resnično ni, da bi tajil, da je grda, in mi ni šla rada z jezika. Ne da se pa kratkomalo reči, da je tudi pregrešna in da je pohujšljiva.

Potem so nekatere reči, ki ob sebi ne morejo biti pohujšljive, ker so celo potrebne in koristne in se splošno uporabljajo; niti ni grenih, jih imeti. Pohujšljivo je le, jih imenovati. Ni torej reč pohujšljiva, pohujšljiva pa je beseda. Kaka reč ima lahko več imen. Če ji rečeš tako, je pohujšljiva; če ji rečeš tako, pa ni pohujšljiva. Reč je ista, beseda pa različna — in je pohujšljiva, ali ni pohujšljiva.

Ali pa, če je beseda tudi pohujšljiva, toda ne zapišeš vse besede, nego par črk izpustiš in mesto njih napraviš pike — beseda ni več pohujšljiva. Pohujšljive bi bile potemtakem le nekatere črke — črke bi bile tisto, kar bi zaslužilo mlinski kamen okoli vratu in da se potopi v morje, kjer je najgloblje!

Ti preudarki niso kar tako — meni se zdijo jako zanimivi in vredni resnega in resničnega preudarka.

Lahko se tudi zgodi, da je beseda ob sebi pohujšljiva; pa vendar ni pohujšljiva, če je izrečena ali zapisana od posebnega človeka ali o posebni priliki ali v poseben namen.

Ako se vse to natančno premisli, prav zaprav nikdar ne moreš pod prisego izjaviti: to je pohujšljivo, to ni! Ampak morebiti je, morebiti ni — kakor se vzame.

Na primer: Zadek. Zadek ob sebi ni pohujšljiv; v šolah se uči mladina, kakšen zadek ima ta kukec ali oni metulj, in če je otrok vprašan in gladko popiše zadek, je od učitelja pohvaljen in dobi dober red, srečni starši pa mu kupijo črešenj ali sladoleda in mu dovolijo, da gre v kino.

So pa nekatera živa bitja, ki se njih zadek vendar le šteje za pohujšlivega in se ga ne uči šolska mladina in nima jo ne v šoli, ne starši radi, da se o njem govori. Zlasti če zadku ne rečeš zadek, ampak ga imenuješ z drugo besedo, recimo z besedo, ki ima takorekoč le tri črke. Zadek s tremi črkami se nekaterim vidi jako pohujšljiv in je pohujšanje za eno tretjino manjše, če srednjo črko izpustiš in na njeno mesto pritisneš piko; za dve tretjini pa je manjše, če narediš kar dve piki in črko eno samo. Tako se nekaterim vidi.

Po mojih mislih pa je jako sporna reč, ali je imenovana kratka beseda sploh pohujšljiva.

Kajti ni prezreti nikakor ne, da je ta beseda javno natisnjena v ugledni knjigi, imenovani »Slovar«, ki jo je uredil velespoštovani gospod profesor, jako dostojen in pohujšanju nasprotujoč gospod. Natisnjen je bil slovar na troške rajnega knezoškofa Antona Alojzija Wolfa. Tudi ta prevzvišeni gospod nikakor ne bi trosil denarja za besede, ki niso niti koristne, nego so celo pohujšljive. In je slovar založilo in na svetlo

dalo knezoškofijstvo, ki se nanje takisto lahko zanašamo, da ne bo na svetlo dajalo in zalagalo pohujšanja — na koga naj se pa zanašamo, ako se ne bomo mogli na knezoškofijstvo! In če je upoštevati, da se niti očesu postave ni zdelo potrebno, da zadevno besedo ustavi, prepove in prepriči in da jo v slovarju ali prečrta ali izbrše ali preplepi, kakor to brižno vsakokrat stori z resničnim pohujšanjem, ne glede na trud in stroške.

Torej — kakor rečeno! — Vse to sem moral povedati zato, da ne bi bilo potem kaj očitkov in mlinskih kamnov in morja zaradi literarno-zgodovinske črtice, ki jo bom sedaj povedal iz življenja doktorja Prešerna, ki je bil jako ugleden in splošno priznan odvetnik in pesnik v Kranju. Sploh, koder se literatura pričena in v zgodovina, se neha slehernu pohujšanje!

In tudi ne želim, da bi bilo zoper imenovanega gospoda, ki ga že »črne te zemlje pokriva odeja«, kaj očitkov in mlinskih kamnov in morja! To bi me zelo bolelo.

V Kranju tedaj, v tej prijazni metropoli naše divne Gorenjske, je imel doktor Prešeren svojo pisarno za pesmi in pravde in je bil daleč naokoli priznan in spoštovan.

Doktor Prešeren je bil odlični pesnik. Ves kulturni svet se je divil njegovi muzi, ki mu po pravici sedi nad glavo. Vendar ni bil ošaben, nego je živel, ka-

kor žive drugi ljudje.

Tudi oblačil se je, kakor so se oblačili drugi ljudje.

Obleko mu je delal krojaški mojster, ki je videl veliko sveta, Pariz in Francosko in Svajca visoke gore, ki se mu je pa na stara leta vendar »ena se tebi je želja spoznala, v zemlji domači.« v Koroški Beli, rojstni svoji vasi, da se je naselil in vršil svoj obrt. Njegova igla je bila jako čislana

Njegova potomka še živi. Od nje imam sledeče podatke in ji bodi na tem mestu izrečena prirsčna zahvala!

Imenovani mojster krojač je napravil obleko tudi našemu mojstru pesniku in se je zgodilo: nekoč mu je meril nove hlače.

»Gospod doktor,« je dejal, »zadovoljni boste, ozke Vam bom naredil, take, kakršne sedaj nosijo hlače in so elegantne!«

Veliki pesnik pa mu je odgovoril: »Kaj elegantno! R... mora iti vanje!«

Kakor rečeno: R mora iti noter in dve piki! — je dejal.

Toda je izpregovoril besedo, kakršna je in brez pik.

Gospodična pa, ki mi je pravila zanimivi, širšim literarnim krogom do sedaj še neznan dogodek, se je dveh pik pač poslužila; mislim, da zato, ker je izredno obzirna in se je ozirala name, na mlinski kamen in na morje, in ker nemara ni brala prej omenjenega slovarja.

— Kdaj mi vrnete 100 Din?
— Drugi teden!
— Kaj? To ste mi rekli že prejšnji teden.
— Oprostite, gospod, jaz ne govorim danes tako, jutri pa drugače.

Dopisi

ST. VID NAD LJUBLJANO. Jutri popoldne ob 4. uri se bo vršila na prijaznem senčnatem vrtu g. Ivana Novaka v Vižmarjih sokolska predzletna veselica, vsebujoča lepe telovadne, pevске in tamburaške točke. Poset prireditve pričrmočamo tudi ljubljanskim izletnikom, ker leži predmetna gostilna in vrt poleg šentvidskega kolodvora. Danes ob 8. zvečer se bo vršil v šolski telovadnici sestanek vseh šentvidskih Sokolov in Sokolice za predpripravo okrožnega zleta. Udeležba vsega članstva strogo obvezna.

VRHNKA. Jutri v nedeljo vsi na Vrhniko, da se ob godbi dravske divizije in lepem nastopu našega Sokola na lepem veselilnem prostoru malo pozabavamo ter da pomagamo vrhniškemu Sokolu, da pride se letos v nove prostore, kjer mu bo šele omogočeno redno in živahno delovanje. Ker vozi sedaj ob nedeljah izletniški vlak ob 20.30 proti Ljubljani, imajo Ljubljanci najlepšo zvezo. Na svidenje!

TRŽIC. Običajna vidovdanska razstava risarskih in drugih izdelkov je daleč nadkrijevala vse prejšnje. Učenci so pokazali v vseh predmetih velik napredek in številni obiskovalci niso prav nič štedili z javno pohvalo. Ženski spol je seveda najbolj pohvalil ženska ročna dela, ki so resnično bila izvršena naravnost vzorno, moški pa so se bolj zanimali za geometrijske in prostoročne risbe, ki jih je bila obilica in je marsikdo stal neodločen pred vprašanjem, katerim naj da prednost. Posebno pozornost so vzbujala deška ročna dela, ki so bila letos prvič poučevana in tudi razstavljena po sistematičnem učnem načrtu. Videli in prebrali so se posetniki, kake važnosti je moderna smer današnje šole, ki hoče in upošteva v enaki meri vse, to je telesne in duševne moči učencev. Drugi dan je bila prisrčna proslava Vidovega dne, kakršnih je šola že več prirredila. Proslavo so vodili in naučili učenci sami ter so jo tudi pravo izvedli. Učni uspehi so prav zadovoljivi. Izmed 159 učencev je 11 nesposobnih, 29 jih ima ponavljalne izpite iz enega ali dveh predmetov, neredovan je 1 učenec, slab red iz vedenja pa imata dva učenca. Četrty razred je absolviralo 25 učenecv, ki se bodo izvedine posvetili praktičnim poklicom. Tako homo sčasoma dobivali v naše tovarne slovenski mojstrski naraščaji, ki smo ga silno potrebni.

BRASLOVČE. Braslovočje dijaštvo vprizori v nedeljo 18. t. m. ob 3. popoldne na legantu šolajorg v treh deljenjih »Namišljeni bolnik«. Čisti dobček se bo uporabil za dobrodelne namene. Igra je tako polna šaljivih prizorov, da bo spravila v smeh tudi najdolgokasnejšega pusteža. Kdor se torej hoče temeljito razvedriti, naj pride pogledat vprizoritev, za katero so se našli dijakli in dijakinje prav skrbno pripravili. Pričakujemo poseta tudi iz sosednjih občin.

SMARJE PRI JELŠAH. Kakor znano, sta bili v smislu zakona o razdelitvi države na oblasti izločeni iz območja okrajnega zastopa v Kozjem občini Veliki kamen in Mrčna sela ter priklopljeni k okrajnemu zastopu v Senčnici oziroma k sreskemu poglavarstvu v Brežicah in s tem k ljubljanski oblasti. V politično-upravnem oziru je ta izločitev že izvršena, toda vprašanje, ali sta občini izločeni tudi v samoupravnem oziru iz kozjanskega okrajnega zastopa, še vedno ni rešeno, ker predvideva zakon o razdelitvi države na oblasti še vedno premla upošteval gospodarske potrebe prizadelega prebivalstva.

ST. JURJ OB J. Z. 50letnico prstovoljnega gasilnega društva proslavi naše staro društvo dne 8. avgusta v zvezi z župnim zletom in blagoslovljenjem novega sušilnega stolpa. Društvo je ustanovil že leta 1871 tofaj pred 55 leti naš nesmrtni dr. Gustav Ipavic in je po starosti drugo v političnem okraju celjskem. Ves čas svojega obstoja v odlični meri vrši svojo prstovoljno dolžnost v širokem svojem okolišju in je omejielo marsikatero nesrečo. Društveno življenje v našem St. Jurju je prav živahno, a obenjo društvo ne uživa tako vsestranske simpatije kot baš to šlovelokoljubno društvo. Opozarjamo na to redko slavo, na katerega vabimo vse prijatelje gasilstva in šlovelokoljubja sploh od blizu in daleč. Prireditve, ki bo ob vsakem vremenu, bo zvezana z veliko ljudsko veselico pred Gasilnim domom.

Poslano
G. dr. Küssel Vašo »Izjavo« sem čital še le danes. »Spomenico« z vsemi podpisanci, sem izročil sodišču. Pri svojih trditvah vtrajam!

Poslano
Gospodinu
Dr. Stokaru
direktoru Zadrudne gospod. banke d. d. Ljubljana.

S obzirom na moje pismo od 12. ov. m. j. koje sam uputio Vašoj banci, a koje se većim delom odnosi na Vas, ovim Vas pozivam, da mi javno odgovorite putem štampa. Ovim putem hoću, da se s Vama objasnim iz razloga, što hoću, da cela javnost donese sud o onome, o čemu Vas okrivljujem.

S poštovanjem
Miljenko Alabanda, diplom. pravnik u Beogradu.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovane in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—
Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovaškega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Prireditve

Ziri
Sokoloko društvo priredi v nedeljo 18. julija tombolo z mnogimi večjimi in manjšimi dobitki. Društvo je letos zelo mnogo storilo na prosvetnem in kulturnem polju, nabavilo večje število knjig, kulise za oder, letno telovadišče itd. ter se je vedlo tega moralo zadovoljiti po vsjem delovanju zasluži, da se vsestransko podpira ter je želeli pri tomboli, ki se vrši na prostem, v službi slabega vremena pa v dvorani, najboljše udeležbe.

Slovensko tesarsko in zidarsko društvo

poziva svoje člane na letošnji odborov sejo, ki se vrši v nedeljo 18. julija ob 9. zjutraj v gostilni g. Turka, Srejska ulica. Udeležba dolžnost. Po seji se poravnava tudi članarina. Odbor.

Pouk

Prvovrsten inštruktor
miren, z lahko zapadljivo važno, sprejme še enega dijača nižje gimnazije v inštruktorju proti nikemur honorarju. Ponudbe pod »Uspešne izpite« na upravo »Jutra«.

Službe (dobe)

Vajenca
politen staršev sprejmem za zlatarsko obrt. Alojzij Fuchs, zlatar, Selenburgova ulica 6.

Perfektna sobarica
z manjšim plačilom belya perila, serviranja in čistitve sob se išče za Jaz. b. Nastop 1. avgusta. Ponudbe s sliko in spravi ali na slovo. »Poštni pretnice br. 41. Zagreb, glavna pošta«.

Čevljarskega pomočnika
za mehani posel sprejmem takoj Anton Mihelac, Stara vas, Videm ob Savi.

Prodajalka
perfektna manufakturistka, dobro izveščana v računstvu, se sprejme pri tvrdki Valentin Hladin, Celje.

Boljša dekle
ki zna opravljati hišna dela in šivati, se sprejme k vsemu otrokom na posestvo v okolici Ljubljane. Zeli se znanje nemščine. Ponudbe s zahtevno plače na »Jutra« pod »Mira« 1096.

Potnika
za obiskovanje trgovin in spoznavanje kolonialnega, delikatesnega in metanega blaga, hotelov in gostiln. Potrebno je znanje slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika. Obirnno ponudbe z navedbo referene je poslani na upravo lista pod značko »Potnik 80«.

Starejša kuharica
se išče za kand. stanico, zastop službe z 20. avgustom. Dopise na upravo »Jutra« pod »Kuharica 47«.

Učenke
katere imajo veselo do glasnih, stare 18 do 20 let, rabine za tamburaško damsko kapelo. Prednost imajo samo one, ki so na dobrem glasu. Ponudbe na Mato Gojak, Dugarska kraj Karlova.

Postrežkinja
poštena, prična, se sprejme za cel dan k mali družini. Naslov pri upravi »Jutra«.

Pisalne stroje
raznih vrst, malo rabljene, nove, ponudbe na upravo »Jutra« pod »Ugodno sem kupile«.

Pekovskega vajenca
modnega in zdravega, vse v hiši, sprejmem takoj. Naslov v upravi »Jutra« pod »Pekarija«.

Potnike
se sprejme za novosti. Predstaviti se je v ponedeljek in torek od 10. do 12. Naslov pove uprava »Jutra«.

Brivskega pomočnika
prvovrstnega, ki je vešč tudi buhtristinja, starega 20 do 24 let, iščem za stalno nameščenje Donko, hrivce v Murški Soboti.

Čevljarskega pomočnika
za šivane iz hitro delo sprejmem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov pove uprava »Jutra«.

Praktikantinja
se sprejme s znanjem nemškega jezika v govornu in pisavi, lepa pisava, znanje knjigovodstva in vsaj deloma strojeplaje pogoj. Naslov v upravi »Jutra«.

Tapetniškega vajenca

sprejmem. Anton Koleša, Sv. Petra nastop 45. 1906

Službe (iščejo)

Primernega posla
za poplanašnega išče državn računovodski uradnik z daljšo privatno prakso, vešč knjigovodstva in slovenske, srbohrvaške, nemške in italijanske konvencije. Ponudbe pod značko »Zmožnost 39« na upravo »Jutra«.

Trgovski pomočnik
izveščan v telezniški in spoznavski stroki, vešč slovenskega in nemškega jezika, išče službo v mestu ali na deželi. Ponudbe pod »Zanesljiv 47« na upravo »Jutra«.

Zastopnik
vrlo poverljivo, išče zastopništvo za Beograd za posel lekarn, drogerij, kavarn in slaščičarn. Cenjene ponudbe je poslani na Budimir S. Radosavljević, Beograd, hotel »Moskva«.

Absolvent kmetijske šole
išče primerne službe. Najrajši v kletarski stroki. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Mlajša moč 62«.

Trgovski pomočnik
išče mesta v kaki večji trgovini. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Agilen in postene«.

Kmečki fant
prost voljakine, vajen dela v vseh panogah kmetijstva, išče službo. Ponudbe je poslani na upravo »Jutra« pod »Z. V.«.

Boljša gospa
gre za gospodinjjo ali plačilno natakarko. Ponudbe pod »Zelo zmožna« na upravo »Jutra«.

Dve natakarici
začetnici žolita mesta. Naslov Tonka Gregorić, Stari trg 11, Ljubljana.

Trgovski visokošolec
diplomiran na šunajski trgovski šoli, Slovenec, s perfektnim znanjem francoskega, italijanskega in nemškega jezika, korespondence, išče mesta. Ponudbe pod »Trgovski visokošolec na Aloma Company, Ljubljana«.

Natakarka
stara 24 let, lepe zunanosti, prična, poštena, dobra moč. Išče službo v boljši gostilni, (restavraciji, hotelu) na deželi ali v mestu s 1. avgustom. Reflektira se na dober postopek in stalno mesto. Ponudbe na upravo »Jutra« do 22. t. m. na šifro »Stava 24«.

Prodajalka
z vedno prakso v melni trgovini, stara 24 let, in s prav dobrim spravičevalom, želi spremeniti mesto. Najrajši bi šla v večji kraj na deželi. Prevzela bi tudi vodstvo filijalk. Ponudbe na upravo »Jutra« pod značko »Prodajalka 24«.

Prodajam
šedeče: gugalni stol, steno s kupami, večjo množino skatle ter dve stojali za sušenje. Naslov pove uprava »Jutra«.

Ford avto
predelan v tovarnega, v prav dobrem stanju, se cenovno prodaj. Naslov v upravi »Jutra«.

Pisalne stroje
raznih vrst, malo rabljene, nove, ponudbe na upravo »Jutra« pod »Ugodno sem kupile«.

Nova jedilnica
in spalnica, iz trdega lesa, za pomeni prosto, se postavlja. Plačilo tudi v obrokih. Ponudbe pod »Vredno« na upravo »Jutra«.

Stensko uro
z uleci, in lepo starinsko namizno svetilko prodam. Pred škojfo 18. II. 1904

Pohišto
mekhi les, za sobo, kuhinjo in pripadajočo predmeti se po zelo nizki ceni radi seliva prodaj. Naslov v upr. »Jutra«.

Salonska obleka
za srednje moško postavu, malo rabljena, se postavlja. Naslov pove uprava »Jutra«.

Elevator
za prodati. Popolnoma nov in nerjav, britski Hofner - Schuchart - Clayton - Shuttleworth, za pogon naravnost in v kotu. Cenjuje kot današnje tvornice. Vprašati in pogledati pri Robert Breslauer, Darugar.

Gospodarski stroji

prodati, novi, po ugodni ceni. Posebno ročne vrtilice, gpeji in pastorki, mlattilnice na gpeji, vjetrajaki, držalce in plugi, spljnice in kobilnice itd. itd. Vprašati in pogledati pri Robert Breslauer, Darugar.

Steklena strešna opeka

je sopt v zalogi pri Zdrženih opekarnah, d. d. v Ljubljani.

Pozor čevljariji!
Gornje dele vseh vrst čevljev dobita dobro in solidno. Naslov v upravi »Jutra«.

2 olinati sliki
za gostilno, mnogo drugih in napetega krokolida prodam. Naslov v upravi »Jutra«.

Pletilni stroj
dobro ohranjen, šteje 820, se prodaj. Polira se Cegnarjeva ulica 10, pritršice.

Moško kolo
skoro še novo, napredaj. Novi vodmat 145. Gostilna pri Podobniku, I. nadstr.

»Ljubljanski zvon«
5 letnikov, se prodaj, nevezanih, popolnoma novih — ohranjenih, in sicer letnik 1917, 1918, 1919, 1920, 1921. Naslov pove uprava »Jutra«.

Štelaže
in stekleni pelt za galanterijsko trgovino se prodaj. Naslov pove uprava »Jutra«.

Stroj za izdelovanje soda vode
in večja množina rabljenih zabojev za visoke pokalce, se prodaj. Naslov v upr. »Jutra«.

Štelaž
vešč, rabljenih in prodajalnih mis (pudelnov) — ugodni ceni prodaj tvrdka Kenda, Ljubljana, Mestni trg 17.

Juta vreče
od cementsa, velikost ca. 40 kg, se po ceni prodajajo. Tvrdki A. Katman, Feleznina, Škofja loka 12773.

Otroški voziček
se prodaj. Naslov v upravi »Jutra«.

Motor
stoječi (stambilen), 4 HP, popolnoma v dobrem stanju prodaj Jos Prusnik, Kamnik.

Predsobna stena
kombinirana s omaro, pl-salna miza z dvema foteljsma, se cenovno prodaj. Naslov v upravi »Jutra«.

Kupim
kože
vseh vrst divjih kivali kupuje D. Zdravič, Ljubljana, Florjanska ulica št. 9.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
Černe, juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 6.

Prečno žago
(Quezage) za hode kupim. Ponudbe pod »123« na upr. »Jutra«.

Vagon orehovitih desk
lepih, zdravih in suhih, kupim. Po možnosti liže prega hoda. Cenjena ponudbe s cenovno franko Postojna na upravo »Jutra« pod značko »Oreh«.

Regler
za električno avto luč se kupi. Kje, se izve v upravi »Jutra«.

Pozor!
Plačani najvišje cene za stare moške obleke in drugo. Dopisnica zaostajate, da pridem na dom. — Dramo, Ljubljana — Gantlusoova nabrežje 29.

Hišo ali vilo
z vrtom kupim. Ponudbe pod »Radogost« na upravo »Jutra«.

Večjo hišo
z lokali, prostim stanovanjem, kupim. — Ponudbe pod »Centram-promet« na upravo »Jutra«.

Penzion-hotel

dobro vpljan, v znamenju letovišnu na Gorenjskem, s 30 lepo opremljenimi sobami, se prodaj po ugodnim pogoj, event. tudi semljilice. Naslov v upravi »Jutra«.

»Posredovalec«

Sv. Petra cesta 18
— v novem lokalu — prodaj
v Ljubljani:

HISO, dvonadstropno, Sp. Siska, moderno, vrt. Din 180.000.

HISO, center Ljubljane, dvonadstropno, moderno, 9 tisoč, Din 350.000.

TRGOVSKO HISO, ob tramvaju, dvonadstropno, 2 trgovini, moderna stanovanja, dvorišče, Din 280 tisoč.

Izven Ljubljane: HISO v Zalugi pri Ljubljani, 9 oseb, 2 kuhinji, klet, Din 80.000.

VILO pri Bledu, 2 stanovanji po 3 sobe, verandja, gospodarsko posolje, vrta, sadno drevje, oš. žel. postaji. Din 150.000.

VILO-RESTAVRACIJO pri Trstu, 2 orala vinogradi, dvonadstropno, hotel, Din 200.000.

HISO, gostilna, trgovina, 4 orala zemljiška, v ravlini, industrijski kraj, Din 120.000.

VINOGRADNO POSESTVO
Radozna, 12 orolov, 4 hiše, komfort, inventar, pridelok, Din 250.000.

Kupi se:
POSESTVO, 5 orolov ali več, največ 20 km od Ljubljane, do Din 200 tisoč. Denar takoj!

HISA, samo v Siski, do 70 tisoč Din.

HISA, blizu Mirja, do Din 120.000.

HISA, po možnosti s hlevom, Ljubljana, do Din 150.000.

Kupci hiš in posestev plačajo samo 1/2
Potom nas si prihranjajo vse stroške kupne pogodbe. Priznajo najsolidnejša posredovalnica za posestva! Zastopstva v vseh mestih Slovenije, svezne z vsemi kraji države in s inozemstvom. Opozarjamo na naslov naše tvrdke!

Lokal
se odda na prometnem kraju. Naslov pove uprava.

500 Din
nagrade onemu, ki preskrbi za prometnem kraju primeren lokal — po možnosti s stanovanjem — za vinoč. Eventualno se ga deloma tudi prestaja. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Vinoč«.

Lokal
Na prometni cesti se vname v najem lokal za daljšo dobo. NI iskajen tudi lokal s prazno sobo. Ponudbe pod »Lokal 60« na upravo »Jutra«.

Prazna soba
za pisarno ali društven prostor se odda Stari trg 3, I. desno.

Obcestni lokal
v sredini mesta, oddam takoj v podnajem. Naslov v upravi »Jutra«.

Pisarniški prostor in skladišča
v centru mesta oddam v najem. Naslov se izve v upravi »Jutra«.

Opremljeno sobo
išče za 1. avgust soliden gospod. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Soliden«.

2000 Din

nagrade plačam onemu, ki mi odda ali preskrbi stanovanje 3 sob v mestu v stari ali novi hiši; event. tudi zamenjam za svoje večje lepo stanovanje, ki je oddajljeno 30 minut iz mesta. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Dobra najemnica«.

Pritlično sobo

manjšo, delavnico ali skladišče, suho in svetlo, iščem. Ponudbe pod »Mira obrte na upravo »Jutra«.

Stanovanje
zamenjam 3 sob in pritlični blizu kolodvor »Evropa«. Ponudbe pod »Evropa« na upravo »Jutra«.

Prazna soba
event. soproba kuhinje v bližini kolodvor — Tabor, se išče. Ponudbe pod »Mlada zakonca« na upr. »Jutra«.

Solidna gospodičn
se sprejme kot sostanovalka. Naslov v upravi »Jutra«.

Sobo
mehlrano, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, se išče za takoj. Ponudbe na upravo »Jutra« pod značko »Zastopnik«.

Sobo
v vhodom, s posebnim vhodom, najraje pri samostojni gospo, se išče za takoj. Električna razsvetljava. Ponudbe pod »Inozemec« na upravo »Jutra«.

Sobo
lepo, blizu opere, opremljeno, z električno lučjo, najtjem, oddam gospodu s 1. avgust. — Naslov v uprvi »Jutra«.

Mehlovana soba
lepa, z električno razsvetljavo in popolnoma separiranim vhodom, se odda takoj s 1. avgustom. Naslov pove uprava »Jutra«.

Lepa soba
separirana, v sredini mesta, se odda. — Stari trg 1 i a, II. nadstr.

Opremljeno sobo
po možnosti s prostim vhodom, išče s 1. avgustom državni uradnik. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Jutra« pod »Miren 13«.

Sobica
s posebnim vhodom se odda gospodu. Naslov pove uprava »Jutra«.

Sostanovalka
se sprejme. Naslov v upravi »Jutra«.

Sobo
strogo separirano, elegantno opremljeno, z električno razsvetljavo in ev. uporabo kopalnice, v sredini mesta, iščem s 1. avgustom. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Snainost 21«.

Mesečna soba
opremljena se odda. Poizve se Ulica na grad 24 7.

Soba
lepo opremljena, s posebnim vhodom, nasproti realni gimnaziji, se odda boljšemu gospodu. Naslov pri uprvi »Jutra«.

Opremljeno sobo
išče za 1. avgust soliden gospod. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Soliden 21«.

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, z ali brez hrane, iščem za 1. avgust v bližini dravnega kolodvora ali v Siski. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Jutra« pod »Siska III«.

Soba
se takoj odda gospodu ali gospodični eventualno tudi zakonskemu paru brez otrok. Naslov pove uprava »Jutra«.

Živali
2 braka
2 leti starega in 3 mesece staro pičco, prodaj Dako Makar, Metlika.

Doberman pes
jako lep, čiste pasme, 10 mesecev star, p avilno kupiran, se prodaj. — Živinočrvarnik Kulterer, Bradovo.

Sobo
oddam boljši osebni sez sezijo v Kamniku. Naslov v upravi »Jutra«.

Prazno sobo
iščeta zakonca brez otrok s 1. avgust. Ponudbe pod »Soliden in suho« na uprvo »Jutra«.

Kapital
Družabnik
se išče za novo ustanovljeno trgovaško podjetje, po možnosti trgovaško nabavno, z osebnim sodelovanjem ali brez njega, za investicije 200.000 Din. Pismene potudbe pod »Ušepč zaslužan« na upravo tega lista.

Za dame najbolj priporočljiva trgovina
„DOKO“
Prešernova ul. 9

Vladimir Levstik:

Zgodba gospoda Jeronima

(Dalje.)

Ugani sem njegov namen po praznih izgovorih, s katerimi me je neprestano pošiljal tja. Že dolgo je vabil vso rodino, očeta, mater in hčer, v goste. Tisto popolno pred kresnim večerom, sobota je bila, mi je nepričakovano pokazal na dvorišču zaprežen voz, rekoč, da naj se peljem v L... in jih povabim na dom. »Najlepše bo, ako tam prenočiš,« je dodal s plašnim, skoro prosečim glasom, »zjutraj pa jih naložiš in vzameš s seboj.« Izprva sem se z nejevoljo uprl tej zahtevi; že dva dni nisem videl Katarine in vsa moja notranjost se je trgala od kopmenja po njej. Toda oče mi je naštel vse polno razlogov; njegovo priporočilo je bilo ganljivo, njegov pogled tako moledujoč! Vzlic Katarini in vzlic vsemu sem ga imel še toliko rad, da sem se dal prepričati. Hlapi so bili v gozdu — tudi na to je mislil! — in tako sem sedel sam v kolesej in sem se odpeljal. Že sem podil belca po veliki cesti; ko pa zavijem v gozd in pripeljem do križem-potja, kjer se odceplja bližnjica — kaj misliš, kdo stoji pod bukvi in me kliče po imenu? Katarina v rdeči letni obleki, s slamnikom na črnih laseh, s svetlimi čevlji na drobnih nožicah! Bila je namenjena v drugo vas; moral sem jo vzeti na voz in napraviti zaradi nje ovinek. Ko je zvedela, kam sem namenjen in da se vrnem šele drugi dan, se je hudožno zasmejala. »In jaz?« je vzkliknila! »Izpokoril si se, Jeronim, izpreobrnilo so te očetevo pridige! Ne, nočem, da bi se vozil v L... Ne, prav nočjo te hočem imeti ob tehi prsih, da te ovijem s temile svojimi rokami!« Tako govoreč je iztegnila roke in zamézala; njen obraz je bil podoba ži-

ve grehote. Branil sem se, čeprav se mi je že tisti mah zvrtilo od izkušnje. Ne, nočjo nisem smel; videli bi me in oče bi zvedel, da nisem izvršil naročila, kakor sem mu obljubil. Toda Katarina je imela drugi načrt. »Kdo pravi, da k meni? Kresna noč bo nočjo, sopena noč, polna čarov, ki jih ti ne poznaš. Da, Jeronim; drevi o mraku, ko se zasvetijo kresovi, boš stopal v ta hrib... in me boš čakal na Menihovcu...« Na Menihovcu! Zgrozil sem se, čeprav je drznost takoj zavrela v meni. Toda Katarinini glas je mamil, obetal, izzival, zasmehoval... Kaj, bojim se? Res pravi junak! Ona se upa in mene je strah praznovernih čenč, ki jih klatijo pri ličkanju? O, tedaj je ne ljubim več, mudi se mi k drugi! Čeprav bi lahko pustil voz in konja spotoma v kaki krčmi; jutri zarana bi se pripeljal v L... in bi opravil vse, da ne bi nihče vedel, kako in kaj... Pregovorila me je kakor zmerom. »Videl boš, mi je šepnila stopaje z voza.« Nočjo boš videl, kdo ti je Katarina!« Dal sem ji roko, bilo je sklenjeno in misli na nočni sestane-k vrhu Menihovca so mi udarile v glavo kakor zastrupljeno vino...

Ko sem pri teh besedah pogledal pripovedovalcu v obraz, me je prešinila nenavadna misel: takšno, prav takšno bi moralo biti obličje patra Mavricija, ako bi se vrnil od mrtvih in bi stal na svoji prokleti skali, sam med nebom in zemljo, ter bi mislil na ljubico, ki je pogubila njegovo dušo!

»Obrnil sem,« je povzel Jeronim Troglav, »in sem ustavljal v Zapotoku, v krčmi, ki sva se včeraj peljala mimo nje. Spravil sem konja v hlev, skrli kolesej pod kozolcem in sedel v izbi pri bokalu vina, ki ga nisem pokusil, čaka-je, da pride moj čas. Nato sem se vzdignil; večerna zarja mi je svetila po gozdnih stezah, dokler nisem prišel na cesto, po kateri smo davj hodili. Čim bolj sem se bližal Menihovcu, tem tež-

ja tesnoba mi je stiskala srce in tem bolj mi ga je razganjal peklenški ogenj strasti, ki je bila hujša od vsega ostalega. Spodtaknil sem se tam kakor ti in padel še nekaterikrat potem. Pri vsakem padcu se mi je zdelo, da grabljo po meni ledene roke, in pri vsakem koraku naprej me je obšlo, kakor da slišim Katarinini šepet: »Ná me, vzemi me!« V gozdu je bila taka mračnina, da nisem videl nikamor, le zlo, ki je bilo v meni in pred menoj, me je vodilo. Zdjaci pa sem ugledal rdeče svetlikanje; še nekaj korakov in spoznal sem za debli stoletnih drevih poslednjo večerno luč, ki je ugašala za gorami. Trenutek nato sem stal na ravnem, skoro golem pomolu, dva sežnja na vse strani; onkraj roba, ki se je komaj še videl v mraku, je bil prepad, globina, širjava brez mej. Bil sem na Menihovcu! Vsa dalja okoli mene je bila živa od kresov in še so se užigali novi, zdaj tu, zdaj tam. Vedel sem, da so zbrani okoli teh kresov ljudje, meni enaki in ne misleči na nič drugega kakor na radost tega sveta; in vendar se mi je storilo, kakor da sem prav tukaj ločen od vseh ljudi in stojim nekje onkraj življenja v kraljevstvu duhov in strahov... Ta občutek brezmejnega izgubljenosti je še bolj razpalil moje koprenje po vrazji deklini. Oziral sem se, napenjal oči in klical v temo: vse tiho. Le v smrekah nad mojo glavo je časih zaškripalo, kakor bi se zibala grešna duša. Da bi laglje zdržal v tej strašni samoti, sem pobral nekaj storžev in suhih vej in sem zakuril; nato sem sedel k ognju in čakal in premišljeval. Prišlo mi je na um, da sem nemara po sto in sto letih prvo bitje, ki je stopilo na to proketo ped zemlje. Prav nič nisem dvomil, da bom moral plačati svojo predrznost; da plava nad menoj duh patra Mavricija in snuje maščevanje, ali pa ga je morda že sklenil. In čudno, ta misel me ni navdala z grozo, ampak je zbudila v meni po-

nos in slast. Vendarle se je bližala tista nevidna strahota, po kateri sem hlepel v svojem peklenkem brezumnju! Ali je živel še kje na svetu človek, ki bi bil zmogel za eno samo uro ljubezni tako naravnost planiti v pogubo? In kakšna je bila ta poguba? Ali mi je bilo usojeno, da se strmoglavim v menihove peči? Vstal se min stopil na rob, ne da bi se mi zvrtilo v glavi. Kod je hodila Katarina? Zakaj je ni bilo, da bi vzela mojo dušo in bi mi pokazala pot v pekel! Pot v pekel! sem zašepetal, tako nekako, kakor bi rekla moja kuharica pot v nebesa. In prav tedaj mi je zamrmral uho: »Ná me, Jeronim...« Obrnil sem se in razprostri roke; Katarina je stala zraven mene!

Tako govoreč je sam razširil roke in jih je iztegnil predse, kakor bi v duhu iznova doživljal tisti objem. »Ljubila me je — saj ne vem, doklej. Minuto so uhajale kakor burja. Kakšne slasti so sipale name in v kakšnem ognju sem gorel tisto noč, ti ne bom opisoval. Ne samo zato, ker takih stvari ne gre pripovedovati mladim ljudem, ampak tudi zato, ker jih je bilo toliko in takih, da jim ne vem ne imena ne namena. Vem le to, da me je spremljal skozi vse tiste žare občutek, da se godi nekaj usodnega in da bo, kadar mine ta noč, v mojem življenju vse izpremenjeno. S polnimi rokami sem lučal zlatnike svoje duše satanu za njegovo najboljši peklenško slo, dobro vedoč, da trosim zaklad, ki ga ni moči odkupiti, in da se bom pokoril na veke. In tole še vidim pred seboj: v odsevih plamena, ki je skakal kvišku, vidim Katarino, kako pleše na robu skale, tik nad prepodom, z vihrajočimi lasmi, takšna, kakor jo je mati rodila. Slišim jo še, kako se razbrzdano smeje v prostranstvo in vriska in kliče: »Ho-hoj, Jeronim Troglav, kaj mi daš za to noč? Moji roki sta dva živa kresova, moj poljub je kot ogenj vroč!

Moje babice so na Klek rojile, na Kleku se z Velikim kozlom gonile, na grmadah čarovniško kri hladile; kakršne matere, taka hči... Ho-hoj, Jeronim! Priskočila je k ognju, pograbila vejo, ki sem jo pravkar položil vanj, in jo zajahala. »Ho-hoj! Kres gori, večča leti, duše lovi! Ho-hoj, ho-hoj! Ali se mi je bledlo, ali pa je bilo res; zdelo se mi je, da jo vidim na goreči veji, kako kroži nad prepodom okoli Menihovca! Mislim, da nisem bil pri pameti. Oči so mi bile polne ognja in polne nje... Naposled se je vrnila; oslimila je prst in se dotaknila z njim svojih trepalnic. Še tisti trenutek sem zaspal, kakor bi se pogreznil v morje. Ko sem se osvestil, je lezlo solnce izza hribov. Bil sem sam, o Katarini ne duha ne sluha; le oglje in pepel sta pričala o kresu, ki je gorel... in dogorel...»

Strast na obličju mojega dobrotnika je vzplapolala in ugasnila; za njo je ostalo samo še turobno strmenje, prav kakor pepel po kresu, ki je dogorel...

(Konec sledi.)

Dr. IVAN LAH:
Knjiga spominov
I. zbirka. Moja pot. Dan 1914.
(5 sliko avtorja)
Brevirna Dln 30—, platno Dln 40—
Naroča se pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani,
Prešernova ulica 64

Prodaja lesa:

- 50 vagonov drv bukovih, klanili, pol suhih, sečnja decembra, brez okroglic, po 19 para 1 kg;
 - 15 vagonov okroglic po 17 para 1 kg;
 - 10 vagonov hrastovih po 15 para 1 kg;
 - 5 vagonov kostanjevih po 20 para 1 kg;
 - 30 — 40 m³ orehovih plohov pol suho od 50 — 130 cena 1200 Din m³;
 - javorjevi, črešnjevji, hrškovi po dogovoru en blok;
 - 5 vagonov ogija prima po 1 kg;
 - 3 vagona braške po 50 p a 1 kg.
- Cene vse franco vagon i okrogog-Bistrica

Franc Koienc
lesni trgovec 5413 a
Mokronog.

B. S. A. Motocikli
In prikolice najnovejši modeli l. 1926 po znižanih cenah dospeli. Na ogled in poskušnjo pri **JUGO-AUTO**, d. z. o. z. Ljubljana, Dunajska cesta 36. Telefon 236
Cenik na zahtevo brezplačno. 163

Trstje za strope
Izdelujem z najmodernejšimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji dnevni ceni.
L. Jugoslav. tvornica „BAKULA“
Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica št. 22. — Telefon št. 513.

L. K. Steiner & Co.
splošno tesarstvo
Ljubljana, Jeranova ulica 13.
Prevzemajo se vsa v to stroko spadajoča dela po danih in lastnih načrtih po najnižjih cenah. 156

Mlaji (smreke)
rabljeni se kupijo. 6463 a
Podjetje inž. Dukić in dr.
Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 24.

Gračinsko posestvo kupim
z več ali manj zemlje.
Cenjene ponudbe z natančnim popisom na upravo „Jutra“ pod „Gračinsko posestvo“.

POTNIKA
Špecerijske stroke, po celem Kranjskem dobro upeljan, resen in soliden se sprejme proti proviziji in ev. prispevku potovalnih stroškov. Po zadovoljvem poskusu ev. liksum. Ponudbe pod štiro „MM. 897“ na upravo lista.
Velik predmet brez vzorcev.

Dvokolesa, šivalne in pisalne stroje
ter vse v mehanično stroko spadajoče predmete se popravlja v mehanični delavnici **Ljubljana, Slomškova ulica 6**
M. MARUSIČ.
182 a
Mehanična delavnica v auto garaži.

Tovarnarji, podjetja!
Beograščan, ki dobro pozna trgovske razmere in ki je bil samostojen agent želj prevzeti **tovarniško zastopstvo komisijonarja, potnika ali uradnika za Beograd in okolico**, odnosno Srbijo. — Ima bančne garancije in reference. — Govori srbohrvatsko, nemško, špansko in francosko. —
Ponudbe na: **Fabrikant, Beograd, Kralja Aleksandra 116.** 5433 a

Ministarstvo Šuma i Rudnika Kraljevine S. H. S.
Generalna Direkcija Šuma, broj 44.825 ad.

OGLAS

o zakupu postrojenja za dobavu i preradu drveta Šumsko-Industrijskog Poduzeća Dobrljin (Šipad) i o prodaji drva.

Ministar Šuma i Rudnika kao zakupnik državnog erara Kraljevine Srba, Hivata i Slovenaca, koji je vlasnik svih akcija Šumarsko Industrijskog Poduzeća Dobrljin Drvar A. D. (Špada), određuje na osnovu ovlaštenja Ministarskog Saveta od 15. decembra 1925. kod Ministarstva Šuma i Rudnika u Beogradu na dan 15. septembra 1926. god. javnu ofertalnu licitaciju

1) za zakup svih postrojenja Šumsko-Industrijskog Preduća Dobrljin Drvar A. D., koja služe za šumski posao i preradu drveta te omogućuje šumski rad a što je sve napomenuto u iskazu koji je sastavni deo uslova za ugovor

2) za prodaju četinjaštog drveta u državnim šumskim kompleksima: Grmeč, Risovac, Kiekovala, Ovcara, Pliva, Jani, Malovan, Kuća, Startina, Šator i Jedovnik sa drvnom masom od 9,000.000 kubika četinjaštih a osim toga i plemenitih listača, koje se nadju u pojedinih sećišta.

Kod licitaciju mogu učestvovati samo oni, koji su po zakonu ovlašteni da uglavljaju ugovore i nisu u vreme licitacije dužnici državnog erara Kraljevine S. H. S. nadalje koji nisu zbog kršenja ugovora ili iz kojeg drugog razloga izključeni od erarskih poduzeća i nisu u sporu sa državnim erarom.

Vadij za učestvovanje kod licitacije znaša 3,000.000 (tri miliona dinara) u gotovom novcu.

Primaju se samo pismene ponude, koje glase na zakupnu objekata i na kupnju drveta iz svih šumskih područja navedenih pod tačkom 2., koje moraju prispeti Ministarstvu Šuma i Rudnika u Beogradu do 15. septembra 1916. god. do 10 sati pre podne.

Neće se uvažiti ponude, koje doznije stignu, zatim telegrafske ponude, naknadne ponude i očitovanja.

Zakupni i eksploatacioni ugovor traće 30 godina.

Ponuditi treba:

- a) 1. Godišnju zakupninu u zlatnim dinarima.
- a) 2. Šumsku tekstu u šumi na panju u zlatnim dinarima:
- a) po jednom kubiku četinjaštog plemenitog drveta,
- b) bukovog i hrastovog drveta,
- c) plemenitog četinjaštog drveta. (jasen, javor, brest),
- d) javorovog i jesenovog šarenog drveta, 5481 a
- e) prostornom metru listnatih ogrevnih drva

Avansi na kupovninu i na prinose za pošun javanje kao što i sve ostalo koje razultiraju iz obračuna, nadalje obrubi na zakupninu plaćae se u dinarima na bazi tečaja, kojega će dinar imati na dan dospjelosti plaćanja prema tečaju na Beogradskoj Berzi, odnosno pod uvjetima, koji su napose navedeni u uslovima ugovora.

Ponuda ima da zadrži:

- a) ime i prezime zatim zanimanje i boraviške nudiocce te njegov svojeručni potpis i očitovanje, da je samostalan ili kada nudi koja firma, njezino ime i njezin potpun potpis prema upisu u ugovoračkom registru i mjesto, gde joj je sedište.
- b) očitovanje, da je nudioc posvema upućen, odnosno da poznaje vse uslove i da im se bezuslovno podvrgava. Svaka ponuda mora biti takštrana sa 100 (sto) dinara. Ofertalna licitacija izvrše se na osnovi čl. 90, 91, 92 i 93 zakona o Državnom Računovodstvu.

Vadij će se nudiocu, koji je postao dostalcem uračunati u kauciju koju treba da dadne prema uslovima zakupnog i eksploatacionog ugovora odnosno će mu se vratiti čim dokaže, da je kauciju položio u vrednostnim hartijama, koji se primaju pri sklapanju ugovora s državom, a ostalima će se vadij vratiti na njihov trošak i pogibelj čim budu rešene ponude što su stigle. Ministarstvo Šuma i Rudnika ne prima nikakovu obavezu o ukamačivanju vadija koje će nudioc položiti kod Narodne Banke.

Ponude valja dobro zapečatiti, a da se preči otvaranje pre vremena valja na njih spojiti staviti razpis: „Oferta za nakup šipada i za kupnju drveta“ sa adresom Ministarstva Šuma i Rudnika u Beogradu.

Obaveštenja se na zahtevo daju koliko je to dopušteno kod Odeljenja za Bosnu i Hercegovinu Generalne Direkcije Šuma u Beogradu. Tamo se mogu počam od 15. jula ove godine kupiti podpunni uslovi licitacije i uslovi ugovora skupa sa spisikom o zakupnim predmetima po ceni od 500 (petstotina) dinara po komadu

Reflektantima je dozvoljeno, da pre licitacije razgledaju predmete zakupa i šumska područja uz legitimacije, koje izdaje Ministarstvo Šuma i Rudnika.

Ministar Šuma i Rudnika or državo iz izrekom pravu, da po svom rasuđenju bez obzira na to, kolika je koja ponuda za kupnju i za zakup, slobodno bira između prispelih ponuda ili da vse ponude odbaci a da ne spominje razloge.

Ministar Šuma i Rudnika **dr. Nik. Nikić** s. r.

POTNIKA
Špecerijske stroke, po celem Kranjskem dobro upeljan, resen in soliden se sprejme proti proviziji in ev. prispevku potovalnih stroškov. Po zadovoljvem poskusu ev. liksum. Ponudbe pod štiro „MM. 897“ na upravo lista.
Velik predmet brez vzorcev.

Trgovskega pomočnika
izučenega v špecerijski in galanterijski stroki, samskega, ne izpod 26 let starega, z daljšo prakso, nastop s 1. avgustom 1926 sprejme **Marko Rosenberg, Ljutomer.**

Otvoritev čevljarskega tečaja
Zasebno učilišče za čevljarstvo otvori dne 20. t. m. prikojevalni tečaj. Vse podrobne informacije, ustmene ali pismene, daje J. Stejnman. Ljubljana, Poljanska cesta 13, strokovni učitelj u vodja tečaja. 5468 a

Angelin Hidar
Spisal Ivan Lah, Cena vezani knjigi Din 20, po pošti Din 1:50 več izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani.

OTVORITEV ČEVLJARSKEGA TEČAJA
Zasebno učilišče za čevljarstvo otvori dne 20. t. m. prikojevalni tečaj. Vse podrobne informacije, ustmene ali pismene, daje J. Stejnman. Ljubljana, Poljanska cesta 13, strokovni učitelj u vodja tečaja. 5468 a

NAZNANILO.
Cenjenemu občinstvu naznanjam, da otvorim s 17. julijem 1926

DROGERIJO

na Kralja Petra cesti šte. 19.

Potrudil se bodem kot strokovnjak cenj, občinstvu kar najbolje, solidno in točno postreči: 5491 a
Priporoča se za mnogobrojni obisk in nadaljno naklonjenost
FILIP VRTOVEC, drogerist, CELJE

LUX LEVER BROS. LTD. Port Sunlight, ENGLAND.

Obvarujte oblačilo svojega otroka mehko, da ne rani njegove nežne kože. — Volnina se pri pranju ne skrči.

Zastopstvo in depot: NARBERT WEISS i drug, Zagreb, Sajmište 51. Telefon 7 33 Brz. naslov: NARBERTS

Zahvala. 489 a

Povodom prerane smrti naše ljubljene in nepozabne soproge, ličerke, sestre, svakinje in tetke

MINE

smo prešli od vseh strani toliko prisrčnih izrazov globokega sočutja, spoštovanja in ljubezni do ravnice, da nam ni možno, zahvaliti vsakogar posebej.

Prejmite iskreno zahvalo prav iz dna srca vsi za vse, kar ste storili njei ob boleznih in njenih zadnjih trenutkih in nam v tolažbo v dneih neizmernje žalosti.

Prejmite srčno zahvalo za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku preljube, žlasti oni, ki se niste ustrašili dolge poti in truda, da ji izkažete zadnjo ljubav, za gnilivi pesmi grobnici in v srce segajoča govora ob odprtjem grobu, za premmoge vence in šopke s katerimi smo pokrili zemljico, ki je zagrnla za vedno naše najdražje.

Konjice, dne 15. julija 1926.

Zaljučoči ostali:
Henrik Schell, soprog
Rodbine: Pernat-Klarč-Tušak.